

Historia zmian w programie Norma PRO

Norma PRO 4.29 - luty 2010:

Program główny:

1. Zmniejszono rozmiar okna edycji strony tytułowej, tak by w całości (z większym zapasem niż w wersji 4.28) mieścił się na monitorze o rozdzielczości 1024x768 (minimalnej wymaganej przez program Norma).
2. Do kryteriów wyszukiwania nakładów w cennikach i kosztorysach dodano opcję wyszukiwania nakładów z cenami w walucie zgodnej z walutą nakładu w kosztorysie.
3. Do tabeli Elementów Scalonych dodano kolumnę "Kod wg CPV".
4. Dodano nowy widok: "Tabela wartości scalonych".
5. W opcjach kosztorysu dodano przełącznik Obmiar/Przedmiar modyfikujący tytuły pojawiające się na widokach i wydrukach. Dodatkowo w opcjach wydruków (Tytuły wydruków) dla wydruku „przedmiar” można zdefiniować nazwy (Tytuły wydruku) dla obu ustawień przełącznika.
6. Usunięto błąd programu pojawiający się czasami przy wykonywaniu operacji "Znajdź" w aktywnym widoku kosztorysu.
7. Pod Windows 7 program generował dużą ilość nieusuwanych plików tymczasowych. Powodem był brak uprawnień do usuwania tych plików przez program. Usunięto błąd.

Obsługa katalogów norm:

1. Przy wprowadzaniu pozycji uproszczonej do kosztorysu z cennika obiektów dodano możliwość rozszerzenia opisu pozycji o opisy jej elementów nadrzędnych. Mechanizm wprowadzono w oknie przeglądania cenników oraz w oknie "Katalogi norm i bazy cen jednostkowych pozycji i obiektów".
W oknie "Katalogi norm i bazy cen jednostkowych pozycji i obiektów" aby wstawić pozycję z rozszerzoną nazwą o nazwy wybranych elementów nadrzędnych należy przed wstawieniem wybranej pozycji, z menu kontekstowego (prawy przycisk myszki) dla danej pozycji, wybrać polecenie "Rozszerz opis o" i po rozwinięciu listy nazw elementów nadrzędnych wskazać wybrany element. Program zapamięta wybór i przy wstawianiu pozycji do kosztorysu jej nazwa będzie rozszerzona o nazwy elementów nadrzędnych. Aby zlikwidować wybór, należy z listy nazw wybrać pierwszą pustą pozycję.
2. Mechanizm skracania nazw (przycisk [...]) stosowany do tej pory tylko do pozycji z katalogów norm zastosowano również do pozycji z "Baz cen jednostkowych pozycji i obiektów" prezentowanych w przeglądarce KNR.

3. Przy zmianie przedmiaru w kosztorysie lub przy wczytywaniu danych wielu pozycji z katalogu, można wyłączyć pokazywanie okna z modyfikacjami pozycji (opcja w oknie modyfikacji pozycji).
4. Okno "Znalezione elementy katalogów" pokazujące się po wyszukiwaniu pozycji przez fragment opisu ma teraz możliwość powiększania.

Obsługa baz cenowych:

1. Usunięto błąd sygnalizowany przy zamykaniu przeglądarki cenników pod systemem Windows 7.
2. Dostosowano kryteria importu danych z bazy Intercenbud do zmian w serwisie. Rozdzielone zostały wyceny nakładów producentów i dostawców od cen uśrednionych. Jednocześnie dostosowano opisy cenników.
3. Podczas importu cenników z wydania Intercenbud na CD, program będzie teraz domyślnie proponował kod cennika w bazie powiązany z okresem wydania płytki. Dzięki temu poprzednie ceny będą zachowywane w bazie, a będzie dodawany nowy cennik. Użytkownik zawsze może zmienić to zachowanie wskazując jako docelowy cennik istniejący już w bazie.
4. Przy wprowadzaniu pozycji uproszczonej do kosztorysu z cennika obiektów dodano możliwość rozszerzenia opisu pozycji o opisy jej elementów nadrzędnych. Mechanizm wprowadzono w oknie przeglądania cenników oraz w oknie "Katalogi norm i bazy cen jednostkowych pozycji i obiektów".
W przeglądarce cenników przycisk "Wstaw" ma teraz rozwijalne menu, w którym wymienione są nazwy wszystkich elementów nadrzędnych poczynając od bezpośredniego elementu nadrzędnego. Wybranie z listy nazwy elementu nadrzędnego spowoduje, że nazwa pozycji wstawionej do kosztorysu będzie poprzedzona nazwami wszystkich elementów nadrzędnych, poczynając od wybranego do bezpośredniego elementu nadrzędnego. Kliknięcie w przycisk "Wstaw" bez rozwijania listy nazw elementów nadrzędnych powoduje wstawienie pozycji bez rozszerzania jej nazwy (zachowanie jak w poprzednich wersjach programu).
5. Poprawiono sortowanie wg wybranych kolumn w tabeli dostawców.

Wydruki:

1. Poprawiono wydruk kosztorysu w formie "Skróconej". Gdy nazwa pozycji była tak długa, że jej wydruk kontynuowany był na kolejnej stronie, program dobierał zły format kolumn.
2. Ujednolicono wydruk tabeli wartości scalonych z nowym widokiem kosztorysu.

Importy/eksporty:

1. Poprawiono import kosztorysów w formacie ATH zapisanych przez program Strix.
2. Zaktualizowano import i eksport kosztorysów w formatach ATH, tak żeby uwzględniały zmiany w kosztorysie Norma PRO.
3. Format ATH2 nie przenosił pola Lp. Rozszerzono.

Cenniki AT:

Nowe cenniki - poziom cen Grudzień 2009

- KNR 4-01 "Roboty remontowe budowlane" rozdz. 08 "Roboty posadzkowe i wykładzinowe"
- KNR 4-01 "Roboty remontowe budowlane" rozdz. 12 "Roboty malarskie"
- KNR-W 4-03 "Roboty remontowe instalacji elektrycznych" rozdz. 01 "Wymiana odcinków rur instalacyjnych"
- KNR-W 4-03 "Roboty remontowe instalacji elektrycznych" rozdz. 02 "Wymiana przewodów"
- KNR-W 4-03 "Roboty remontowe instalacji elektrycznych" rozdz. 07 "Wymiana instalacji odgromowych i przewodów wyrównawczych"
- KNR-W 4-03 "Roboty remontowe instalacji elektrycznych" rozdz. 09 "Roboty uzupełniające w instalacjach elektrycznych"
- KNR-W 4-03 "Roboty remontowe instalacji elektrycznych" rozdz. 10 "Roboty przygotowawcze, ślusarskie i wykończeniowe"
- KNR-W 4-03 "Roboty remontowe instalacji elektrycznych" rozdz. 11 "Demontaż instalacji elektrycznej i sieci zewnętrznych niskiego napięcia"
- KNR-W 4-03 "Roboty remontowe instalacji elektrycznych" rozdz. 12 "Sprawdzenie i pomiary instalacji elektrycznych"
- KNR-W 5-08 "Instalacje i osprzęt światła, siły i sygnalizacji" rozdz. 01 "Układanie rur i listew elektroinstalacyjnych"
- KNR-W 5-08 "Instalacje i osprzęt światła, siły i sygnalizacji" rozdz. 02 "Układanie przewodów izolowanych i przewodów szynowych"
- KNR nr BO-12 "Roboty remontowe - mechaniczne wykucie otworów, bruzd, gniazd, strzępi i wnęk"

Nowe cenniki - poziom cen Listopad 2009

- KNR Instal "Instalacje wodociągowe, gazowe i centralnego ogrzewania z rur miedzianych"
- KNR-W 2-02 "Konstrukcje budowlane" rozdz.20 "Roboty z gipsu i prefabrykatów gipsowych"
- KNR 0-13 "Instalacje wewnętrzne wodociągowe i kanalizacyjne z tworzyw sztucznych"
- KNR 0-34 "Izolacje techniczne wg technologii Thermaflex"
- KNR 4-01 "Roboty remontowe budowlane" rozdz. 01 "Roboty ziemne"
- KNR 4-01 "Roboty remontowe budowlane" rozdz. 02 "Roboty betonowe i żelbetowe"
- KNR 4-01 "Roboty remontowe budowlane" rozdz. 03 "Roboty murowe"
- KNR 4-01 "Roboty remontowe budowlane" rozdz. 04 "Roboty ciesielskie"
- KNR 4-01 "Roboty remontowe budowlane" rozdz. 07 "Roboty tynkowe"
- KNR 4-01 "Roboty remontowe budowlane" rozdz. 13 "Roboty kowalsko-

ślusarskie"

- KNR 4-04 "Roboty rozbiórkowe i wyburzeniowe budynków i budowli"

Zaktualizowane ceny - poziom cen Listopad 2009

- KNR AT-04 Nawierzchnie na drogach i ulicach - wzmacnianie i oznakowanie poziome

- KNR AT-07 Termoceramiczne powłoki ochronne THERMO-SHIELD

- KNR AT-08 Nowe generacje ściennych pokryć ochronnych - zabezpieczenia przed graffiti

- KNR AT-12 Nowoczesne systemy suchej zabudowy w technologii Lafarge Nida Gips

- KNR AT-17 Wiercenie i cięcie techniką diamentową

- KNR AT-21 Kasety podłogowe

- KNR AT-31 Technologia ocieplenia budynków w systemach BAUMIT

- KNR AT-32 Wyprawy z fabrycznych suchych mieszanek tynkarskich w technologii BAUMIT

Nowe katalogi:

- **KNR AT-34** Roboty murowe w technologii MUROTHERM [ATHENASOFT wyd. I 2010]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- Dokonano dokładnej korekty i wprowadzono wiele drobnych poprawek w katalogach: KNR 0-13, KNR 0-34, KNR 2-02, KNR 2-02(WACETOB), KNR 4-01, KNR 4-01(WACETOB), KNR 4-03(WACETOB), KNR 4-04, KNR 5-08(WACETOB).
- KNR 2-01 0317, 0320 - usunięto zbędny współczynnik 0,955.
- KNR 2-31 0306 - poprawiono jednostkę miary na m².
- KNR 2-01(WACETOB) - uzupełniono opis tekstowy rozdziału 8.
- KNR 2-15(WACETOB)0404 - poprawiono alternatywny wybór PP, PE, PB.
- KNR 9-10 - zaktualizowano do II wydania.

Norma PRO 4.28 - wrzesień 2009:

Program główny:

1. Dodano możliwość zapisu dla każdego widoku kosztorysu i widoków zestawień wielu zestawów opcji kolumn. Definiowanie zestawów odbywa się w dialogu "Opcje wyświetlania kosztorysu". Przełączanie zestawów poprzez wybór z rozwijanej listy z poziomu dialogu "Opcje

wyświetlania kosztorysu" lub bezpośrednio z rozwijalnej listy umieszczonej na pasku narzędziowym widoku.

2. Do dialogu szukania wyceny pozycji kosztorysu ("Szukaj wyceny") dodano przycisk "Wybierz cenę". Pozwala on na wybranie wskazanej w dialogu ceny dla pozycji kosztorysowej. Jeżeli pozycja kosztorysu jest szczegółowa to zostanie automatycznie uproszczona. Jeżeli jednostka obmiaru pozycji kosztorysu jest niezgodna z jednostką obmiaru pozycji, której cena jest wstawiana do pozycji kosztorysu to pobierana jest również jednostka obmiaru pozycji, a użytkownik będzie musiał ustawić albo przelicznik obmiaru, albo wprowadzić ponownie obmiar pozycji kosztorysu w nowych jednostkach.
3. Rozbudowano dane strony tytułowej:
  - dodano opcję automatycznej aktualizacji daty sporządzenia kosztorysu przy zapisie kosztorysu,
  - dodano możliwość umieszczenia na stronie tytułowej listy podwykonawców. Dla każdego podwykonawcy można przypisać Nazwę, Adres oraz Branżę.
4. Rozbudowano funkcję sprawdzania kosztorysu:
  - dodana opcja sprawdzania "Nie sprawdzane pozycje ze znacznikiem". Domyślnie jest wyłączona. Po włączeniu nie jest sprawdzana zgodność z katalogiem pozycji zawierających znacznik,
  - jeżeli przy sprawdzaniu będzie zmieniona jednostka miary nakładu w pozycji to program wyzeruje cenę nakładu. Jeżeli jednak w kosztorysie jest lub był użyty nakład z identycznym indeksem ETO, jednostką miary i ma ustawioną cenę, to właśnie ta cena będzie przypisana zmienianemu nakładowi w pozycji, a nie wartość 0.
5. Poprawiono działanie wyceny nakładów wg nazw, gdy nakłady w cenniku nie zawierają indeksów.
6. Poprawiono działanie modyfikacji pozycji wprowadzanych do kosztorysu z katalogów norm - w szczególnych przypadkach pomijany był dodatek do sprzętu.
7. Poprawiono przypisywanie nakładu do obmiaru dodatkowego pozycji w przypadku wymiany nakładów przypisanych do obmiaru dodatkowego.
8. Rozbudowano funkcję zmiany danych kilku zaznaczonych materiałów (zestawienie materiałów). Obecnie można zmienić grupę oraz dostawcę materiału. Przypisane zostaną tylko dane zmieniane w dialogu. Opcja zmiany dostawcy dostępna tylko, gdy włączona jest opcja "cenniki dostawców". W menu jest nowe polecenie "Zmień RMSy" zamiast "Zmień grupę materiałową".
9. Usprawniona edycja pól określających wartości:
  - możliwość wpisywania wyrażeń zamiast wartości. Program przeliczy wyrażenie i wpisze do kosztorysu wartość wyrażenia (np. w polu cena),
  - puste wyrażenie można wpisać w pola, w które do tej pory wpisywało się wartości. Zwykle w takim przypadku jest przypisywana wartość 0, tylko dla pól o znaczeniu mnożnika (krotność, współczynniki) jest to wartość 1.

10. Poprawiono czytelność informacji ułatwiającej podjęcie wymaganej od użytkownika decyzji przy wykonywaniu operacji "Przywróć roboczną z katalogu". Program podświetla elementy, których dotyczą zadawane pytania.
11. Poprawiono działanie polecenia "Wstaw kosztorys", gdy w kosztorysie nie ma działów:
  - dołączenie kosztorysu: zawsze na końcu, za ostatnim działem; jeżeli edytowany kosztorys nie ma działów to istniejące pozycje będą wstawione w nowy dział. Jeżeli kosztorys dołączany ma tylko pozycje bez działów to będą one wstawione w dział z nazwą kosztorysu.
  - wstawianie kosztorysu: za wybrany element (pozycje za pozycje, działy za działy), do wybranego działu (pozycje), do kosztorysu; jeżeli wstawiany kosztorys zawiera działy, a edytowany tylko pozycje to zostanie dodany dział na te pozycje.
  - wstaw kosztorys jako dział: zadziała tak jak wstawianie, jedyna różnica gdy wstawiany kosztorys nie zawiera działów - będzie on wstawiony zawsze jako dział.

Obsługa baz cenowych:

- Ceny jednostkowe Athenasoft - domyślnie ceny z kolejnych wydań BzG będą teraz importowane do osobnych cenników (kod cennika wynikowego będzie rozszerzany o numer wydania). Dzięki temu będą zachowywane cenniki z poprzednich wydań. Użytkownik zawsze może dowolnie ustawiać docelowy cennik wynikowy poprzez ustawienie przed importem odpowiedniego kodu cennika docelowego.

Wydruki:

- Rozbudowano wydruk strony tytułowej o nowe elementy (lista podwykonawców).

Importy/eksporty:

1. Poprawiono import kosztorysów w ogólnym formacie CSV:
  - wczytywanie podstawy - gdy podstawa zawierała podstawy kilku połączonych pozycji (połączone znakami "+"), wczytywana była tylko pierwsza podstawa,
  - dodana kolumna "Podstawa + znacznik" - jeżeli zostanie wybrana zamiast "Podstawa" to wszystkie wyrazy na końcu podstawy będą wstawione do pola Znacznik,
  - przy przekształcaniu przedmiaru w kosztorys pytanie o zamianę podstawy jest zadawane tylko jeden raz.
2. Rozszerzono formaty ATH i ATH2 o:
  - komentarz do pozycji,
  - nowe dane strony tytułowej (lista podwykonawców).

Cenniki AT:

Nowe cenniki - poziom cen Sierpień/Wrzesień 2009

- AT-28 Okablowanie strukturalne w technologii firmy TYCO
- AT-33 Posadzki przemysłowe z żywic Harz w technologii Weber DEITERMANN - kolory standardowe
- KNR 4-07 Roboty remontowe i modernizacyjne instalacji sanitarnych z rur miedzianych

Zaktualizowane ceny - poziom cen Sierpień 2009

- AT-14 Okablowanie strukturalne w technologii firmy KRONE
- AT-15 Okablowanie strukturalne w technologii firmy R&M
- AT-16 Instalacje elektryczne w technologii gesis

Nowe katalogi:

- **KNR AT-33** Posadzki przemysłowe z żywic Harz w technologii Weber DEITERMANN [ATHENASOFT wyd. I 2009].
- **KNR 9-19** Osuszanie zawilgoconych lub zalanych wodą pomieszczeń - w technologii firmy BELFOR [ORGBUD-SERWIS, wyd. I 2009].

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR-W 2-01 0602, 0606, 0609, 0611 - poprawiono jednostkę miary żwirku filtracyjnego na t
- KNR-W 2-02 2127-16 - poprawiono zawyżoną normę robocizny
- KNR 2-31 0607, 0608 - poprawiono automatyczne modyfikacje
- KNR 7-22 0501-03, 0627-02 - poprawiono normy żurawia
- KNR 7-22 0615 - poprawiono jednostkę obmiarową na m2
- KNR AT-28 - drobne poprawki norm, tytułów, opisów
- KNNR 11 0404 - uzupełniono brakujące warianty
- TZKNBK XVIII IA 73-79, IIIA 90-91, 182-183 - poprawiono zawyżone normy

Programy pomocnicze:

- Przeglądarka CPV - przycisk wyszukiwania działa teraz w trybie ostatnio wybranego przez użytkownika sposobu szukania.

Norma PRO 4.27a - wrzesień 2009:

Program główny:

- Poprawka współpracy z kluczem sieciowym NetHASP.

Norma PRO 4.27 - czerwiec 2009:

Program główny:

1. Dialog "Usuń dział z kosztorysu" - dodano opcję umożliwiającą usunięcie wszystkich działów z kosztorysu. Podobnie w dialogu "Usuń pozycje" dodana możliwość "Wszystkie pozycje".
2. W widoku przedmiarów dodano do menu Kosztorys polecenie "Zeruj wszystkie obmiary". Usuwa wszystkie wiersze obmiarów w kosztorysie.
3. Rozszerzono współpracę z programem Stawka2:
  - Sygnalizacja zmiany dołączonego pliku po zamknięciu edycji pliku w programie Stawka2 wywołanego z poziomu programu Norma,
  - Dodano przycisk "Edycja..." w dialogu prezentacji kalkulacji. W efekcie zadziałania przycisku uruchamiana jest edycja kalkulacji w programie Stawka2.
4. Poprawiono wstawianie do pozycji obmiarowej obiektów multimedialnych metodą "Utwórz z pliku".
5. Poprawiono wyliczanie wartości VAT (prezentowanego w tabeli elementów scalonych) w przypadku, gdy wyliczana ma być wartość tylko dla zaznaczonego działu z poziomu 2 lub niższego. Program prezentował wartość VAT dla całego działu (poziom 1), a nie dla jego zaznaczonego poddziału (poziom 2 lub niżej).
6. Do widoku kosztorysu i przedmiaru dodano kolumnę Komentarz. W kolumnie tej jest wyświetlany pełny komentarz przypisany do pozycji. Pierwszy wiersz komentarza wyświetlany jest jak w poprzednich wersjach w kolumnie Podstawy wyceny.

Obsługa baz cenowych:

- Poprawiono generację identyfikatorów cenników przy imporcie wskazanego pliku. Niedozwolone znaki, które mogą uniemożliwić utworzenie cennika w bazie są usuwane z identyfikatora cennika.

Wydruki:

- Dodano możliwość wydruku kolumny komentarza w na wydrukach kosztorysu i przedmiarów.

Importy/eksporty:

- Uzupełniono zapis/odczyt kosztorysów w formatach ATH i ATH2 o dane komentarza do pozycji.

Cenniki AT:

Nowe cenniki - poziom cen Czerwiec 2009
- AT-25 Iniekcje budowlane

- AT-27 Hydroizolacje

Zaktualizowane ceny - poziom cen Czerwiec 2009

- AT-02 Ścianki działowe z płyt gipsowych ORTH
- AT-03 Nawierzchnie na drogach i ulicach wykonywane mechanicznie
- AT-04 Nawierzchnie na drogach i ulicach - wzmacnianie i oznakowanie poziome
- AT-05 Rusztowania systemowe Baumann-Mostostal
- AT-20 Wzmacnianie konstrukcji budowlanych przy użyciu taśm i mat z włókna węglowego w technologii Sika Carbodur
- AT-26 Tynki renowacyjne
- AT-30 Rusztowania systemowe firmy Layhe

Zaktualizowane ceny - poziom cen Maj 2009

- AT-06 Transport zewnętrzny materiałów budowlanych
- AT-07 Termoceramiczne powłoki ochronne THERMO-SHIELD
- AT-08 Nowe generacje ściennych pokryć ochronnych - zabezpieczenia przed graffiti
- AT-09 Pokrycia dachowe - dachy ekologiczne
- AT-11 Wykopy w umocnieniach systemu PODLASIE
- AT-12 Nowoczesne systemy suchej zabudowy w technologii Lafarge Nida Gips
- AT-13 Roboty budowlane przy układaniu okablowania strukturalnego
- AT-14 Okablowanie strukturalne w technologii firmy KRONE
- AT-15 Okablowanie strukturalne w technologii firmy R&M
- AT-16 Instalacje elektryczne w technologii gesis
- AT-17 Wiercenie i cięcie techniką diamentową
- AT-18 Pionowe i poziome oznakowanie dróg w technologiach firmy 3M
- AT-19 Instalacje centralnego odkurzania
- AT-21 Kasety podłogowe
- AT-22 Okładziny ceramiczne - ściany
- AT-23 Okładziny ceramiczne - podłogi i schody
- AT-24 Okładziny ceramiczne basenów
- AT-31 Technologia ocieplenia budynków w systemach BAUMIT
- AT-32 Wyprawy z fabrycznych suchych mieszanek tynkarskich w technologii BAUMIT

Nowe katalogi:

- **KNR AT-28** Okablowanie strukturalne w technologii firmy TYCO [ATHENASOFT wyd. I 2009]
- **ZKNR C-2** Roboty budowlane wykonywane w technologiach i materiałach marek: Ceresit, Thomsit, Pattex, Metylan [HENKEL wyd. I 2008]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR 2-02 2601-08 - poprawiono opis pozycji

- KNR-W 2-02 2601-08 - poprawiono opis pozycji
- KNR-W 2-25 0408-03 - poprawiono zaniżoną normę robocizny
- KNR 19-01 0432 - poprawiono zawyżone normy
- KNR 4-01 0508, 0519 - uzupełniono automatyczne modyfikacje
- KNR AT-27 - drobne poprawki tytułów, opisów
- KNR 9-11 0301 - poprawiono rodzaj samochodu

Norma PRO 4.26 - marzec 2009:

Program główny:

1. Po wyborze hasła **Uaktualnij ceny...** z menu **Ceny** i zastosowaniu przycisku **Opcje szukania** w oknie **Uaktualnij ceny w kosztorysie** mamy obecnie możliwość zaznaczenia, że chcemy wyszukać jedynie ceny tych elementów, które w cenniku są podawane dla takich samych jednostek, jak w kosztorysie. Ta sama możliwość pojawia się też na zakładce **Szukanie cen** w opcjach programu.
2. Przy korzystaniu z funkcji rozliczania robót można teraz wygodniej aktualizować rozliczenia przy zmianie nazwy okresu rozrachunkowego.
3. Usunięto błąd przy zapisie nakładu o zerowej cenie i zdefiniowanych kosztach transportu.
4. Usunięto błąd programu pojawiający się przy sprawdzaniu kosztorysów, w których występują pozycje wieloobmiarowe w sytuacji gdy dla dodatkowych obmiarów nie zdefiniowano opisu.
5. Dodano możliwość skalowania okna edycji danych działu, co w znaczny sposób zwiększa czytelność danych przy długich nazwach działów.
6. Usunięto błąd występujący, w niektórych kosztorysach, po zmianie sposobu zaokrąglania wg PN-70/N-02120.

Obsługa katalogów norm:

- Zmiany w edycji katalogów własnych:
  - precyzja obmiarów zdefiniowanych w elementach wyższych poziomów (katalog, podkatalog) jest dziedziczona przez elementy z niższych poziomów (podkatalogi, pozycje),
  - jednostki i opisy obmiarów dodatkowych są dziedziczone z poziomów wyższych (katalog, podkatalog) do elementów z poziomów niższych (podkatalogi, pozycje).

Importy/eksporty:

- Rozbudowano zapis/odczyt do formatów ATH i ATH2 o opisy dodatkowych obmiarów pozycji.

Wydruki:

- Poprawiono wydruk widoku pozycji kosztorysu. Teraz drukuje zawsze pozycje rozliczane w innych, zgodnie z zawartością widoku.
- Poprawiono edycję zestawów wydruków. Obecnie zawsze jest drukowany opis zestawu, jeżeli został zdefiniowany przez użytkownika.

Cenniki AT:

Zaktualizowane ceny do poziomu z 31.01.2009 dla pozycji z katalogów:

- AT-02 Ścianki działowe z płyt gipsowych ORTH
- AT-05 Rusztowania systemowe Baumann-Mostostal
- AT-15 Okablowanie strukturalne w technologii firmy R&M
- AT-16 Instalacje elektryczne w technologii gesis
- AT-19 Instalacje centralnego odkurzenia
- AT-20 Wzmacnianie konstrukcji budowlanych przy użyciu taśm i mat z włókna węglowego w technologii Sika Carbodur
- AT-26 Tynki renowacyjne
- AT-30 Rusztowania systemowe firmy Layher

Nowe katalogi:

- **KNR AT-27** Hydroizolacje [ATHENASOFT wyd. I 2008]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR-W 2-02 2003-11,12 - poprawiono brak profilu C.
- KNR-W 2-02 1803-03 - poprawiono nakład siatki (błąd w druku katalogu).
- KNR 2-02 1001-08 - poprawiono zakres powierzchni na 2,0-2,5 m².
- ZKNR C-1 0203 - poprawiono numer tablicy.
- KNR 2-23 0403-03,04 - poprawiono na "barierki stalowe" (w druku: "drewniane").
- KNR-W 2-17 - wprowadzono średnice i przekroje do nazw materiałów.
- KNR 2-22 - poprawiono normy zużycia drewna opałowego zgodnie z drukiem.
- KNR 2-01 - poprawiono automatyczne modyfikacje pozycji.
- KNNR-W 10 2213 - poprawiono warianty sprzętu.

Norma PRO 4.25 - styczeń 2009:

Program główny:

1. Poprawiono przenoszenie danych kosztorysu poprzez schowek. Przy wstawianiu pozycji, w których użyto robocizny o identycznych

indeksach i nazwach, ale różnych cenach, robocizny w pozycjach były wiązane do jednej robocizny. Poprawiono tak, że uwzględniana jest także cena kopiowanej robocizny.

2. W widokach kosztorysu i zestawień pozycji kosztorysu menu "Zaznacz wszystkie pozycje" rozbudowano o funkcje zaznaczania pozycji:
  - w których zdefiniowano narzuty dodatkowe lub narzuty przysyłające narzuty działów,
  - które zostały rozliczone w innych pozycjach kosztorysu.
3. Na widoku i wydruku kosztorysu inwestorskiego w przypadku, gdy użytkownik odznaczył opcję oddzielania nakładów tytułami (Robocizna, Materiały, Sprzęt) i robocizna rozliczana jest razem, zawsze będzie wyświetlana nazwa robocizny.
4. Poprawiono kopiowanie opisów pozycji z cennika podczas aktualizacji cen w kosztorysie. W poprzednich wersjach niezależnie od ustawienia opcji, w przypadku, gdy cena pozycji wybranej z listy znalezionych była identyczna z ceną pozycji w kosztorysie, opis nie był kopiowany.
5. Dodano możliwość wyboru jednostki obmiaru dla czasu pozycji pracy rusztowań: "m-g". Wartością obmiaru jest czas pracy równy ilość robocizny/(współczynnik * skład zespołu). Wyliczany jest koszt jednostkowy na "m-g". Wartość obmiaru pokazywana jest w książce przedmiarów/obmiarów.
6. Dla transportu sprzętu dodano parametr "Liczba operacji montażu/demontażu" niezależny od liczby przewozów. Parametr jest edytowany na stronie edycji danych pozycji transportu.
7. Gdy nad kosztorysem pracuje jeden użytkownik (w sieci), to inny może go otworzyć tylko do odczytu. Gdy zostanie zwolniony przez pierwszego użytkownika, to u drugiego zostanie wczytany ponownie, ale już w trybie do edycji. Zostanie jednak skasowana lista wszystkich wykonywanych na nim operacji, czyli w pierwszej chwili nie będą aktywne funkcje cofnij / przywróć.
8. Poprawiono działanie sprawdzania kosztorysu z udziałem katalogów własnych w przypadku, gdy kosztorys zawiera pozycje właśnie dodane do katalogów własnych. W niektórych sytuacjach program nie uwzględniał w sprawdzaniu nowo dodanych do katalogów własnych pozycji.
9. Dodano nową funkcję "Sumuj obmiary identycznych pozycji"
  - przy wołaniu polecenia "Sumuj obmiary identycznych pozycji" z menu Kosztorys są wyszukiwane identyczne pozycje (podstawa, jednostka obmiaru, współczynniki norm, nakłady, narzuty, cena jednostkowa). Użytkownik zatwierdza, które z identycznych pozycji będą dołączone do pierwszej znalezionej. Można też, poprzez zaznaczanie w liście identycznych pozycji, wykluczyć z łączenia wskazane pozycje. Wówczas program proponuje nowe łączenie z pozostałych, niezaznaczonych pozycji. Przycisk "Anuluj" przerywa wykonywanie operacji.

- przy wywołaniu sumowania obmiarów, po zaznaczeniu pozycji poleceniem z menu "Pozycja", sprawdzana jest identyczność pozycji. Sumowanie będzie możliwe tylko wówczas, gdy wszystkie zaznaczone pozycje mogą być uznane za identyczne.
  - jeżeli ostatni wiersz obmiaru jest sumą częściową, to nie jest dodawana dodatkowa suma częściowa.
10. Poprawiono działanie odwołań do pozycji numerowanych ręcznie. Program dopuszcza wpisywanie numerów, które nie mogą być użyte w odwołaniach (opcja przeznaczona dla osób nieużywających odwołań do pozycji).
  11. Usunięto błąd programu występujący w nietypowych sytuacjach przy wstawianiu kosztorysu składowego zawierającego obiekty OLE.
  12. Dialog wyboru ceny pozycji uproszczonej ma teraz zmienne wymiary. Ponadto pokazywane są w nim również dane pozycji z kosztorysu.

Obsługa katalogów norm:

- W oknie "Znalezione elementy katalogów" przycisk wstawienia pozycji do kosztorysu jest aktywny tylko, gdy zaznaczono pozycję.

Importy/eksporty:

- Zaktualizowano import/eksport kosztorysów z/do formatu ATH i AHT2 uwzględniając nowy format kosztorysu KST (wersja 4.25).
- Zaktualizowany import kosztorysów w formacie programu Zuzia (XML).

Wydruki:

- Poprawiono wydruk "Formularza kalkulacji kosztorysu", który w pewnych sytuacjach mógł powodować błąd programu.

Bazy cenowe:

- Zaktualizowany import cenników AT.

Cenniki AT:

Poziom cen: Listopad 2008

Nowe:

- AT-09 Pokrycia dachowe - dachy ekologiczne.
- AT-11 Wykopy w umocnieniach systemu PODLASIE.

Zaktualizowane:

- AT-04 Nawierzchnie na drogach i ulicach - wzmacnianie i oznakowanie poziome.
- AT-05 Rusztowania systemowe Baumann-Mostostal.
- AT-06 Transport zewnętrzny materiałów budowlanych.
- AT-07 Termoceramiczne powłoki ochronne THERMO-SHIELD.
- AT-08 Nowe generacje ściennych pokryć ochronnych - zabezpieczenia przed graffiti.
- AT-13 Roboty budowlane przy układaniu okablowania strukturalnego.
- AT-14 Okablowanie strukturalne w technologii firmy KRONE.
- AT-15 Okablowanie strukturalne w technologii firmy R&M.
- AT-16 Instalacje elektryczne w technologii gesis.
- AT-17 Wiercenie i cięcie techniką diamentową.
- AT-18 Pionowe i poziome oznakowanie dróg w technologiach firmy 3M.
- AT-19 Instalacje centralnego odkurzania.
- AT-20 Wzmacnianie konstrukcji budowlanych przy użyciu taśm i mat z włókna węglowego w technologii Sika Carbodur.
- AT-21 Kasety podłogowe.
- AT-22 Okładziny ceramiczne - ściany.
- AT-23 Okładziny ceramiczne - podłogi i schody.
- AT-24 Okładziny ceramiczne basenów.
- AT-26 Tynki renowacyjne.
- AT-30 Rusztowania systemowe firmy Layher.
- AT-31 Technologia ocieplenia budynków w systemach BAUMIT.
- AT-32 Wyprawy z fabrycznych suchych mieszanek tynkarskich w technologii BAUMIT.

Poziom cen: Wrzesień 2008

- AT-02 Ścianki działowe z płyt gipsowych ORTH.
- AT-03 Nawierzchnie na drogach i ulicach wykonywane mechanicznie.

Nowe katalogi:

- KNR 9-17 Roboty murowe w systemie H+H [ORGBUD-SERWIS, wyd. I 2008]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNNR 5 07 - usunięto zbędne modyfikacje - sąsiedztwo drogi w kilku tablicach.
- NNRNKB 202 1620 - uzupełniono brakujący wariant.
- KNR 2-02 0251, 0252 - poprawiono tytuły tablic.
- KNNR 10 0410-01 - poprawiono wariantowe materiały.
- KNR 2-22 0602-01 poprawiono błędne "płyty październowe" na łaty.
- KNR-W 2-02 Zeszyty - przywrócono niewyświetlające się opisy.

- KNR 2-02 1611 - poprawiono automatyczne modyfikacje.
- KNR AT-25 - uzgodniono wersję elektroniczną z drukiem.

Programy pomocnicze:

1. Przeliczniki Jednostek Obmiarowych (PJOB). Dodano nowe tabele przeliczników:
  - Biuletyn Informacyjny 5-89 - Zbiór wskaźników przeliczeniowych do celów kosztorysowania robót malarskich antykorozyjnych konstrukcji stalowych.
  - KNR 2-01 - Objętości wykopów nieumocnionych wykonanych ręcznie lub za pomocą koparek jednonaczyniowych dla słupów elektroenergetycznych.
  - KNR 2-33 - Tablica przeliczeniowa powierzchni przekroju i objętości drewna.
  - KNR 2-01 - Wykaz gruntów z podziałem na kategorie oraz bliższą ich charakterystykę wg BM-72/8932-01.
  - KNR 2-01 - Ciężary objętościowe gruntów dla wykonania podwodnej części nasypów.

Norma PRO 4.24a - październik 2008:

Program główny:

1. Usunięto błąd przy wyborze ceny nakładu RMS z dialogu szukania nakładu w cennikach.

Importy/eksporty:

1. Zaktualizowano import kosztorysów w formacie programu Zuzia (xml).

Norma PRO 4.24 - wrzesień 2008:

Program główny:

1. Dodano system kontroli zabezpieczający przed wielokrotnym, jednoczesnym otwarciem tego samego kosztorysu w trybie do edycji. Jeżeli kosztorys jest otwarty w trybie edycji to przy kolejnych, jednoczesnych próbach edycji program wyświetli komunikat informujący o tym kto aktualnie edytuje kosztorys i liczbie użytkowników już oczekujących na edycję. Użytkownik może zrezygnować z otwierania kosztorysu lub otworzyć go w trybie przeglądania (bez możliwości zapisu zmian pod tą samą nazwą). Jeżeli otworzy w trybie przeglądania to zostanie wpisany na koniec kolejki oczekujących na przejście kosztorysu w trybie edycji.

Użytkownik oczekujący w kolejce zostanie poinformowany, gdy kosztorys będzie dostępny do ponownego wczytania (pobranie zmian dokonanych przez innych użytkowników) kosztorysu w trybie edycji.

UWAGA: Funkcja działa tylko dla kosztorysów edytowanych wersją programu od Norma 4.24. Pod systemami Win 98, Me, NT 4 funkcja została wyłączona ze względu na brak odpowiednich funkcji w systemie.

2. W widoku obmiarów dodano wyświetlanie dodatkowych obmiarów pozycji.
3. Zmieniono wyświetlanie obmiarów w pozycji w przypadku zdefiniowania obmiarów dodatkowych. W przypadku, gdy obmiarowi podstawowemu nadano nazwę, poniżej słowa „obmiar” pojawia się lista obmiarów i ich wartości.
4. Rozbudowano funkcje wyboru ceny nakładu. Przy wyborze ceny (funkcja uaktualniania cen wg cennika albo wyszukania nakładu w cenniku lub kosztorysie) można zaznaczyć kilka z wyszukanych nakładów. Zostanie wtedy wyliczona średnia cena zaznaczonych. Jednostka miary i waluta nakładu, do którego wstawiana jest cena pozostanie bez zmiany. Jeżeli któraś z wybranych cen podana będzie na inną jednostkę miary to pojawi się dialog do wpisania współczynnika mnożenia tej ceny.
5. Do menu "Ceny" dodano nową funkcję "Wyłączone szukanie cen". Funkcja jest niedostępna (wyszarzona), gdy kosztorys nie ma dołączonego cennika RMS, albo wyszukiwanie jest wyłączone w opcjach programu. Wyłączenie działa tylko dla aktywnego kosztorysu i tylko przy wstawianiu pozycji do kosztorysu (automatyczne wyszukiwanie cen). Jeżeli użytkownik z menu "Ceny" wykona polecenie "Uaktualnij ceny" to zostanie ono wykonane niezależnie od stanu wyłączenia. Wyłączenie dla kosztorysu automatycznego wyszukiwania cen nakładów sygnalizowane jest dodatkowo ikonką pojawiającą się w pasku stanu programu.
6. W podsumowaniu kosztorysu poprawiono opis odliczenia materiałów inwestora (musi być ustawiona opcja odliczania materiałów inwestora w podsumowania). Jeżeli od tych materiałów nie jest liczony żaden narzut to z opisu znika tekst "z narzutami".
7. Przy wczytywaniu kosztorysu dodano korygowanie sposobu liczenia normy dla R i M w przypadku, gdy norma w nakładzie podana jest na jednostkę, dla której nie ma żadnego obmiaru w pozycji. Program ustawia liczenie na obmiar pozycji.
8. Usunięto problem, jaki występował na niektórych komputerach, z wywołaniem dialogu "Opcje programu".

Obsługa katalogów norm:

1. Poprawiono pamiętanie jednostki obmiaru przy wstawianiu do kosztorysu kolejnych pozycji niekatalogowych z wiersza "Pozycja niekatalogowa" katalogów norm.

2. Rozbudowano działanie funkcji wyszukiwania tekstu w katalogach. Podany tekst wyszukiwany jest również w opisie katalogu.
3. Do menu podręcznego katalogu dodano funkcje "Wytnij do schowka" i "Wklej ze schowka". Ta para funkcji ma na celu usprawnienie przenoszenia katalogów pomiędzy grupami w przypadku, gdy przenoszenie przy pomocy operacji "przeciągnij i upuść" wymaga przewijania drzewka katalogów co czasami bywa operacją długotrwałą.

Importy/eksporty:

- Zaktualizowano import kosztorysów w formacie programu Zuzia (xml).

Wydruki:

- Zmieniono format tabeli wydruku kosztorysu szczegółowego w formie skróconej. Nakłady są teraz oddzielone od pozycji dodatkową linią.

Bazy cenowe:

1. Rozbudowano import cen z serwisu Intercenbud na www. W kryteriach szukania dodano opcję "Zakres cen", która może przyjąć dwie wartości:
  - Wszystkie - dostępne są wszystkie parametry szukania. Wyszukiwanie dokonywane jest wśród wszystkich cen (dostawców i średnich),
  - Średnie - niedostępne są parametry szukania dotyczące danych dostawcy/producenta. Wyszukiwane są tylko ceny średnie.
2. Rozbudowano Import cenników z płyt Intercenbud na CD. Funkcja rozpoznaj dysk kwalifikuje automatycznie do importu cztery pliki do dwóch osobnych cenników:
  - Cennik "ceIntercenbud" - do tego cennika będą importowane pliki "Materialy.icb" i "Sprzet.icb" zawierające ceny materiałów i najmu sprzętu dostawców oraz ceny średnie,
  - Cennik "ICB_Srednie" - do tego cennika będą importowane pliki "Materialy_sred.icb" i "Sprzet_sred.icb" zawierające ceny średnie materiałów i najmu sprzętu.Wszystkie ceny średnie materiałów i najmu sprzętu mają w polu "Kod dostawcy" wartości odpowiednio CENY_SREDNIE_M i CENY_SREDNIE_S.

Cenniki AT:

Poziom cen: Wrzesień 2008

Nowe:

- AT-22 Okładziny ceramiczne - ściany,
- AT-23 Okładziny ceramiczne - podłogi i schody,
- AT-24 Okładziny ceramiczne basenów,
- AT-26 Tynki renowacyjne.

Zaktualizowane:

- AT-02 Ścianki działowe z płyt gipsowych ORTH,
- AT-03 Nawierzchnie na drogach i ulicach wykonywane mechanicznie.

Poziom cen: Sierpień 2008

- AT-13 Roboty budowlane przy układaniu okablowania strukturalnego,
- AT-14 Okablowanie strukturalne w technologii firmy KRONE,
- AT-15 Okablowanie strukturalne w technologii firmy R&M,
- AT-16 Instalacje elektryczne w technologii gesis,
- AT-19 Instalacje centralnego odkurzania,
- AT-20 Wzmacnianie konstrukcji budowlanych przy użyciu taśm i mat z włókna węglowego w technologii Sika Carbodur,
- AT-21 Kasety podłogowe.

Nowe katalogi:

1. **KNR 2-37/GEO** Budowa i remont nawierzchni torowych; tor o prześwicie normalnym 1435 mm [KZE 2000].
2. **KNP ZREW 02** Pracochłonności robót remontowych kotłów parowych o wydajności 380 i 430 t/h [ZREW 1986].
3. **KNP ZREW 12** Pracochłonności łopatkowania wirników turbin parowych [ZREW 1985].

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

1. Uzupełniono opisy tekstowe w katalogach: TZKNC N-K/I, TZKNC N-K/II, TZKNC N-K/III, TZKNC N-K/V, TZKNC N-K/VI, TZKNC N-K/XVII, KNR 13-11, KNR 13-19, KNR 13-20, KNR 7-22, KNR 7-30.
2. KNNR 8 - wprowadzono podwójne jednostki obmiarowe w miejsce powielonych tablic i pozycji.
3. KNR 2-33 0210 - uściślono nazwę pompa do betonu (awaryjna).
4. KNR AT-22, AT-23, AT-24, AT-26 - wprowadzono drobne korekty norm i poprawki w opisach.
5. KNR-W 2-15 0406 - wprowadzono podwójne jednostki obmiarowe w miejsce powielonych pozycji.
6. KNR 0-35 0104, 0109, 0201, 0202 - poprawiono w opisach na "w budynkach niemieszkalnych".
7. KNR-W 2-02 Zeszyty - poprawiono wymiary płyt Filigran.
8. KNR 2-02 0206 - wprowadzono automatyczne dodatki.

Programy pomocnicze:

1. **Przeliczniki Jednostek Obmiarowych (PJOB)**. Dodano nowe tabele przeliczników:
  - Tablica przeliczeniowa powierzchni przekroju i objętości drewna (KNR 2-33 Tablica 0002).
  - Ciężary jednostkowe poszczególnych materiałów (KNR 2-37 Tablica 0002).
  - Objętości wykopów wąskoprzestrzennych (KNR 5-09 Tablica 0002).
  - Powierzchnia 1m rurociągu w zależności od średnicy rurociągu (KNR 7-12 Tablica 0002).
  - Kraty, blachy i okna - stosunek powierzchni malowanej do powierzchni rzutu (KNR 7-12 Tablica 9903).
  - Ściany wzmocnione kształtownikami (KNR 7-12 Tablica 9904).
2. **Wspólny Słownik Zamówień (CPV)** - zaktualizowano słownik. Słownik zgodny jest z rozporządzeniem Komisji (WE) nr 213/2008 z dnia 28 listopada 2007 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 2195/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Wspólnego Słownika Zamówień (CPV). Obowiązuje od 15 września 2008 r.

Norma PRO 4.23 - czerwiec 2008:

Program główny:

1. W oknie edycji danych, zakładka "Opis", przy zmianach wielkości okna zmieniana jest również wielkość pól "Podstawa" i "Znacznik".
2. Poprawiono prezentację normy w kosztorysie. Gdy nazwa jednostki miary nakładu zaczynała się od cyfry (np. 100 szt.) to jednostka ta "zlewając" się z wartością normy utrudniała użytkownikowi analizę wyrażenia.
3. Wprowadzono dodatkową ochronę uniemożliwiającą dodanie do kosztorysu nakładu bez określonej klasyfikacji indeksu ETO.
4. Usprawniono aktualizację cen pozycji w kosztorysie. Domyślnie nie są kopiowane opisy razem z ceną. Ponadto w komunikacie z zapytaniem o potwierdzenie zmiany ceny obok numeru pozycji w kosztorysie wyświetlana jest jej podstawa. Opis pozycji skrócono do maksymalnie 1000 znaków.
5. Poprawiono wstawianie obiektów do cennika:
  - poprawiona automatyczna generacja podstawy wstawianego obiektu,
  - dodana kontrola zabezpieczająca przed dodawaniem obiektów o identycznych podstawach przypisanych do wspólnego wydawnictwa katalogu. Powielenie podstawy powodowało błędne działanie bazy.
6. Zablokowano możliwość wstawiania pozycji i działów przez przeciąganie myszką do kosztorysów z włączoną ochroną zmian.

7. Poprawiono uruchamianie programów z menu "Narzędzia". Na niektórych systemach występował błąd uruchomienia w sytuacji, gdy w nazwie pliku (pełnej ze ścieżką) pojawiały się spacje.
8. Po przekształceniu kosztorysu w przedmiar do pliku nie jest zapisywana informacja o stawce robocizny. Podobnie przy eksporcie kosztorysu, jako przedmiar do formatów ATH, ATH2.
9. W dialogu Opcji kosztorysu, zakładka "Ochrona" poprawiono działanie opcji sterującej ochroną przed modyfikacją wykonania robót.
10. Poprawiono ustawianie jm w wierszach obliczeń pomocniczych. Po dodaniu końca obliczeń pomocniczych wszystkie wiersze składowe mają pustą jednostkę miary. Przy dodawaniu wierszy do obliczeń pomocniczych (ręcznie, przez schowek lub przeciąganie) nowo wstawionym wierszom jest ustawiana jednostka miary ustawiona dla wiersza końca obliczeń pomocniczych.
11. Poprawiono działanie wysyłania kosztorysu, jako załącznika w wybranym formacie. Dialog wyboru formatu i opcji zapisu przesyłanego kosztorysu, w niektórych sytuacjach nie przekazywał poprawnie danych.
12. W polu "Ilość inwestora" dialogu edycji danych RMS w zestawieniu można wpisać wyrażenie w takiej samej postaci jak wyrażenie obmiarowe: zawierające odwołania do pozycji, stałe zdefiniowane w parametrach kosztorysu i udział procentowy (np. #p1*60%).
13. Przypisywanie "Cech" do nakładów w zestawieniu RMS. Cecha jest dowolnym tekstem (o długości ograniczonej do 64 zn.) Dla każdej cechy można zdefiniować wartości tekstowe. Do każdego nakładu w zestawieniu można przypisać dowolną ilość cech i ich wartości. Cechy dodawane przez użytkownika pamiętane są w lokalnym słowniku cech (plik "Cechy.ini"). Użytkownik może przypisywać nakładom cechy i wartości poprzez definiowanie nowych (te są automatycznie dodawane do słownika) lub poprzez wybór ze słownika. Dialog edycji słownika cech jest wyświetlany w trzech trybach:
  - a) z menu Opcje, gdy nie ma aktywnego kosztorysu - w słowniku wyświetlane są cechy zapisane w lokalnym słowniku. Użytkownik może dowolnie edytować słownik.
  - b) z menu Opcje, gdy jest aktywny kosztorys - w słowniku wyświetlane są cechy zapisane w lokalnym słowniku oraz cechy użyte w aktywnym kosztorysie. Wszystkie cechy użyte w kosztorysie, a których nie ma w słowniku wyświetlone są czcionką pogrubioną. Jeżeli są takie cechy to nie podlegają one edycji. Pojawia się natomiast przycisk pozwalający dodać wszystkie te cechy do lokalnego słownika.
  - c) z dialogu edycji danych nakładu RMS (zakładka "Cechy"). Wyświetlane są analogicznie jak w pkt. 13.b cechy słownika i aktywnego kosztorysu. Pojawiają się natomiast dodatkowo pola zaznaczania wyboru. Wszystkie cechy/wartości, przy których

zaznaczono pole wyboru zostaną dodane do cech już przypisanych w nakładzie.

Cechy można przypisywać również wielu nakładom jednocześnie. Po zaznaczeniu w zestawieniu więcej niż jednego nakładu w menu RMS pojawia się podmenu "Zmień cechy" z dwoma operacjami:

"Ustaw..." i "Dodaj...". Operacja Ustaw powoduje usunięcie aktualnych cech zaznaczonych nakładów i przypisanie im nowych, wybranych ze słownika. Operacja Dodaj, zachowuje aktualne cechy nakładów i dodaje nowe wybrane ze słownika.

Cechy nakładów pamiętane są w kosztorysie oraz są przenoszone poprzez formaty ATH i AT2. Żeby w zestawieniach pojawiła się kolumna z cechami należy ją dodać poprzez edycję tabeli zestawienia. Program nie wstawia automatycznie tej kolumny. To samo dotyczy wydruków. Można sortować zawartość widoku i wydruku zestawień nakładów wg cech. Program rejestruje zmiany w cechach oraz pozwala na porównywanie kosztorysów pod kątem zmian w cechach. Porównywanie cech działa, gdy zaznaczono opcję porównywania zestawienia RMS.

Obsługa katalogów norm:

1. Poprawiono przenoszenie precyzji obmiaru zapisanej w katalogach do pozycji wstawianych do kosztorysu.
2. Poprawiono dodawanie nakładów do pozycji katalogu własnego. Przycisk wyboru nakładu z Kartoteki RMS był nieaktywny, jeżeli w katalogu nie było jeszcze żadnego nakładu.
3. Z okna "Wybór wariantów nakładów" (wstawianie pozycji z wariantami do kosztorysu) usunięto opcję "Prześlij z grupą wariantów", gdyż w przypadku wstawiania nakładów w więcej niż jednym wybranym wariantcie, zawsze należy wstawiać do kosztorysu również informację o wariantach, do których przypisane są wstawione nakłady.

Importy/eksporty:

1. Zaktualizowano import kosztorysów w formacie programu Zuzia ver. 8.12.
2. Zaktualizowano import/eksport kosztorysów w formacie ATH i ATH2(xml) - przenoszenie tabeli cech nakładów.

Wydruki:

1. Wydruk kolumny z cechami nakładów we wszystkich typach wydruków, których te dane dotyczą.

Bazy cenowe:

1. W cennikach CJP poprawiono sortowanie pozycji wg określonej kolumny. Zmiana sortowania nie powoduje zwinięcia drzewa katalogów.
2. Poprawiono działanie programu w sytuacji, gdy użytkownik anulował operację dodawania do bazy nowego cennika.

Nowe cenniki AT (poziom cen - maj 2008):

KNR nr: AT-02...AT-08, AT-12...AT-21, AT-30...AT-32.

Nowe katalogi:

1. KNR AT-26 Tynki renowacyjne [ATHENASOFT wyd. I 2008]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

1. KNR 2-01 07 04,05 - poprawiono zakres głębokości na 0,4-1,0 m.
2. KNR 0-15 0523 - poprawiono RMS-y w pozycjach.
3. KNR 0-35 0124-07,08 - poprawiono opis brodzika z 1/2 na 1/4 koła.
4. KNR 2-37 0609 - poprawiono numerację pozycji.
5. KNR 4-02 (WACETOB)0120, 0121 - poprawiono jednostkę miary na m (w druku jest szt.).
6. KNR AT-09 - drobne korekty norm.
7. KNR K-01 0112-03 - usunięto nakład na deski (błąd w druku).
8. KNNR 9 0903, 0904 - poprawiono jednostkę miary na 1 km/1 przewód.

Programy pomocnicze:

1. Przeliczniki Jednostek Obmiarowych (PJOB) - uniezależnienie konwersji przeliczników od separatora dziesiętnego zadeklarowanego w ustawieniach regionalnych komputera.

Norma PRO 4.22 - marzec 2008:

Program główny:

1. Poprawiono sortowanie wg wartości pozycji w widoku "Zestawienie pozycji" w przypadku, gdy w kosztorysie występują pozycje scalone.
2. Poprawiono wstawianie do cennika pozycji kosztorysowych w przypadku, gdy nazwa wydawnictwa przekraczała dozwoloną długość (maksymalna długość pola w bazie).
3. Przy wstawianiu pozycji do cennika CJP program kontroluje dopuszczalne długości składników podstawy (wydawnictwo, nazwa i nr katalogu, podstawa, wariant). W przypadku, gdy dane jednego ze składników przekraczają dozwoloną długość (maksymalna długość

pola w bazie) wyświetlany jest dialog, w którym użytkownik może zmodyfikować dane podstawy pozycji lub anulować operację. Zmodyfikowane ew. dane podstawy przyjmowane są również dla pozycji w kosztorysie.

4. Zablokowano możliwość dodawania narzutów w postaci dodatków kwotowych w pozycjach. Dodatki kwotowe dopuszczalne są tylko jako narzut dla kosztorysu. W pozycjach należy zastosować mechanizm dodania nakładu o stałej wartości.
5. Poprawiono skalowanie okna dialogowego danych pozycji (zakładka Opis) w przypadku, gdy wyświetlane były dane pozycji będącej podpozycją pozycji scalonej.
6. Dodano nowy moduł prezentujący tablice przeliczników jednostek obmiarowych. Przeliczniki można wstawiać do wiersza przedmiarowego w widoku "Przedmiar" wybierając z menu Obmiar funkcję "Wstaw przelicznik...". Funkcja dostępna jest też podczas edycji wiersza obmiarowego poprzez menu kontekstowe (prawy klawisz myszki). Do menu kontekstowego dodano też funkcję "Wstaw stałą..." pozwalającą do wiersza wstawić stałą. Poprzez menu kontekstowe przeliczniki i stałe można wstawiać w dialogu edycji danych pozycji (zakładka Opis), gdy edytowany jest obmiar pozycji.

Obsługa katalogów norm:

1. Poprawiono sortowanie katalogów prezentowanych w cennikach CJP (grupa "Bazy cen jednostkowych pozycji i obiektów").

Importy/eksporty:

1. Aktualizacja importów/eksportów kosztorysów w formatach ATH, ATH2.

Wydruki:

1. Dodano możliwość drukowania nakładów RMS nieaktywnych w wybranym wariantcie. Do wydruków zestawień nakładów RMS i zestawień cen nakładów RMS dodano opcję umożliwiającą uwzględnianie na wydrukach elementów nieaktywnych w wybranym wariantcie. Wydruki widoków teraz zawsze, zgodnie z zawartością widoku, uwzględniają elementy nieaktywne.

Bazy cenowe:

1. Naprawiony import cennika cjzal2MRRiB.dbf (Załącznik nr 2 MRRiB).
2. Wszystkie wyceny katalogów AT umieszczone zostały w jednym wspólnym cenniku. W przypadku katalogu AT-05 wyróżnienie kalkulacji ceny pozycji dla różnych wielkości działki zostało zawarte

w części wariantowej podstawy pozycji i w opisie robót. Analogiczne wyróżnienie zastosowano dla katalogu AT-12.

3. Poprawiono współdziałanie z bazami dołączanymi ("obcymi") w przypadku, gdy w nazwie pliku bazy dołączanej występuje spacja.
4. Poprawiono generację poziomu cen przy imporcie cen z płyt BCR, BCO-BCM, BCA-BCD-BCP.
5. Poprawiono dodawanie dla pozycji cenniku wyceny dla nowej jednostki miary lub nowego wariantu. W niektórych szczególnych przypadkach nowo wstawiona pozycja tworzyła niekończący się łańcuch podpozycji - błędne wyświetlanie.

Nowe cenniki AT:

- AT-15 Okablowanie strukturalne w technologii firmy R&M,
- AT-16 Instalacje elektryczne w technologii gesis,
- AT-19 Instalacje centralnego odkurzenia,
- AT-21 Kasety podłogowe.

Nowe katalogi:

1. KNR AT-25 Iniekcje budowlane [ATHENASOFT wyd. I 2008]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

1. Uzupełniono opisy tekstowe w katalogach: TZKNBK XX, TZKNBK XXI, TZKNBK XXII, TZKNBK XXIII, TZKNBK XXIV.
2. KNR 2-01 02 - poprawiono automatyczne modyfikacje pozycji.
3. KNR-W 4-01 0109 17-19 - wprowadzono automatyczne dodatki.
4. KNR-W 4-02 0120, 0121 - dodano komentarz do jednostki obmiaru.
5. KNR 7-08 poprawiono automatyczne modyfikacje pozycji.
6. KNR AT-03 0401 - uzupełniono tytuły pozycji.
7. KNR AT-21 - wprowadzono drobne korekty norm.
8. ZKNR C-1 0107 - poprawiono "tynk mineralny" na "tynk akrylowy".
9. KNR AT-32 0404-05, 0405-05 - poprawiono normy R.

Norma PRO 4.21 - grudzień 2007:

Program główny:

1. Dodano nowe funkcje umożliwiające programowi CAD Rysunek (od wersji 3.07) automatyczne wstawianie, do Przedmiaru otwartego w programie Norma, wierszy obmiarowych (wyrażenia obmiarów, stałe lokalne, sumy częściowe) tworzonych w programie CAD Rysunek na podstawie wymiarów obiektów rysunku. Włączaniem i wyłączaniem tej funkcjonalności w programie Norma steruje nowa opcja programu "Aktywacja funkcji współpracy z innymi programami (CAD Rysunek)".

2. Poprawiono obsługę polskich znaków w programie "Masy jednostkowe".
3. W listach wyborów jednostek miar pojawiają się jednostki nowo dodane do kartoteki. Upřednio należało zrestartować program.
4. W widoku skróconym kosztorysu uzupełniono informację od czego liczone są nakłady pomocnicze.
5. Zmiana typu dokumentu z Przedmiar na Kosztorys powoduje uzupełnienie pozycji o nakłady RMS z katalogów. Opisy pozycji pozostają niezmięnięne.
6. Przy zmianie typu dokumentu z Kosztorys na Przedmiar usuwane są wszystkie narzuty zdefiniowane w pozycjach i działach oraz narzuty kwotowe w kosztorysie. Narzuty procentowe w kosztorysie są zerowane.
7. Przy wczytywaniu z katalogu danych pozycji już znajdującej się w kosztorysie, w dialogu wyboru wariantu jest pokazywany numer i opis pozycji kosztorysowej a nie, jak dotychczas, katalogowej.
8. Przy sprawdzaniu kosztorysu pozycje wczytane z cennika CJP są najpierw szukane w cennikach (tego samego wydawcy, potem wszystkich), a dopiero potem w katalogach norm.
9. Usprawniono definiowanie funkcji w bibliotekach obmiarowych. Przy definiowaniu funkcji po nazwie można wpisać znak "(" lub spację i dalej dowolny komentarz.

Obsługa katalogów norm:

1. Zmieniono domyślną ścieżkę dla katalogów norm pod systemem Vista na podkatalog "Kat" w folderze dokumentów wspólnych dla wszystkich użytkowników komputera. Popřednio domyślną ścieżką był podkatalog "Kat" w katalogu wspólnych danych aplikacji. Jednak Vista "wirtualizuje" ten katalog tworząc osobne podkatalogi dla każdego użytkownika. Ponadto pliki w tych katalogach były chronione przez system przed zapisem co powodowało błędy przy edycji katalogów własnych.
2. Dodano walidację dodatkowych jednostek obmiaru przy edycji pozycji w katalogu własnym. Jednostki dodatkowych obmiarów nie mogą się powtarzać oraz muszą być różne od jednostki obmiaru podstawowego.
3. Usunięto przycisk kopiowania opisów do schowka. Funkcja ta realizowana jest teraz poprzez menu kontekstowe wyświetlane po kliknięciu prawym przyciskiem myszy na okienku z opisem.

Wydruki:

1. Wydruki kalkulacji szczegółowej cen jednostkowych nakładów RMS drukują teraz zarejestrowane zmiany.
2. Usunięto błąd programu występujący przy próbie wydruku cenników w sytuacji, gdy w opcjach tego wydruku nie wybrano żadnego z dołączonych do kosztorysu cenników.

3. Usunięto błąd programu występujący w niektórych sytuacjach przy próbie wydruku tabeli elementów scalonych kosztorysu nie zawierającego działów.

Importy/eksporty:

1. Zaktualizowano odczyt i zapis kosztorysów w formatach ATH i ATH2 (xml):
  - uzupełniono o zapis opisów obmiarów.
  - uzupełniono zapis narzutów o zapis skrótów nazw.

Bazy cenowe:

1. Dodane cenniki cen jednostkowych pozycji zawierające wyceny pozycji z następujących katalogów:
  - KNR AT-09 Pokrycia dachowe. Dachy ekologiczne.
  - KNR AT-13 Roboty budowlane przy układaniu okablowania strukturalnego.
  - KNR AT-14 Okablowanie strukturalne w technologii firmy KRONE.
  - KNR AT-20 Wzmacnianie konstrukcji budowlanych przy użyciu taśm i mat z włókna węglowego w technologii Sika Carbodur.
  - KNR AT-30 Rusztowania systemowe firmy Layher.
  - KNR AT-32 Wyprawy z fabrycznych suchych mieszanek tynkarskich w technologii BAUMIT.
2. Zmieniono domyślną ścieżkę dla baz cenowych pod systemem Vista na podkatalog "BazyCen" w folderze dokumentów wspólnych dla wszystkich użytkowników komputera. Poprzednio domyślną ścieżką był podkatalog "BazyCen" w katalogu wspólnych danych aplikacji. Jednak Vista "wirtualizuje" ten katalog tworząc osobne podkatalogi dla każdego użytkownika. Powodowało to, że cenniki zaimportowane na koncie jednego użytkownika nie były widoczne dla innego użytkownika.
3. Poprawiono edycję pozycji w cennikach cen jednostkowych pozycji. Upřednio pole podstawa nie było wypełniane przy wyświetlaniu okna edycyjnego.

Nowe katalogi:

- **KNR AT-23** Okładziny ceramiczne - podłogi i schody [ATHENASOFT wyd. I 2007].

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

1. Uzupełniono opisy tekstowe w katalogach:
KNR 11-01, KNR 13-01, KNR 13-03, KNR 13-04, KNR 13-07, KNR 13-09, KNR 13-10, KNR 13-22,
TZKNBK XIII, TZKNBK XVIIm, TZKNBK XVII, TZKNBK XVIII.
2. KNR 2-01 0317-0320 - usunięto zbędny współczynnik 0,955.

3. KNR-W 4-01 0212-07 - poprawiono jednostkę obmiaru na m2.
4. KNR-W 4-02 0120, 0121 - poprawiono jednostkę obmiaru na szt.
5. KNR 7-12 poprawiono tablicę 9902 w części opisowej.
6. KNR AT-09 0101-02 - poprawiono normę zużycia łąt.
7. KNR AT-22 - wprowadzono drobne korekty norm.
8. KNNR 6 0503-07,08 - poprawiono rodzaj płyt chodnikowych i opatrzone komentarzem (błąd wydawniczy).
9. TZKNBK XVII 06 26-28 - poprawiono normy i materiały w pozycjach.

Norma PRO 4.20a - listopad 2007:

Bazy cenowe:

1. Rozpoznawanie płyt baz cenowych wydawnictwa Promocja Sp. z o.o.
2. Biuletyny scalone BCA, BCD, BCP - 2 półrocze 2007.
3. Biuletyny zagregowane BCO cz. I i II, BCM - 2 półrocze 2007.
4. Wartość Kosztorysowa Inwestycji - 2 półrocze 2007.

Norma PRO 4.20 - wrzesień 2007:

Program:

1. Po wczytaniu kosztorysu w formacie ATH2 (XML) w tytule okna kosztorysu będzie nazwa wczytanego kosztorysu z rozszerzeniem XML. Przy zapisie pliku proponowany jest również format ATH2 (XML).
2. Poprawiono wstawianie do kosztorysu z katalogów własnych pozycji czasu pracy rusztowań poprzez funkcję Ctrl+Atk+F2.
3. Poprawiono wyszukiwanie wyceny pozycji wg podstawy. Gdy szukano wg pełnej zgodności podstawy program porównywał podstawy znalezionych pozycji z podstawą szukaną, a nie z podstawą wpisaną w dialogu.
4. Polecenie "Stawka kosztów transportu" jest nieaktywne tylko wtedy, gdy wszystkie z zaznaczonych nakładów są typu "materiały pomocnicze".
5. Następującym oknom dialogowym można teraz zmieniać rozmiary:
  - edycja danych działu
  - edycja danych pozycji
  - edycja danych charakterystyki obiektu
  - edycja parametrów kosztorysu
  - przypisanie wariantów
  - wyświetlanie listy błędów sprawdzania kosztorysu
6. Rozporządzenia Ministra Infrastruktury dotyczące sposobu wykonania kosztorysów inwestorskich i przedmiarów robót nie nakładają obowiązku załączania zestawień RMS i w praktyce takie zestawienia nie są dołączane. Przedmiary robót stanowią część Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia i są przesyłane do oferentów uczestniczących w przetargach jako podstawa do

przygotowania oferty. Brak zestawień RMS uniemożliwia zidentyfikowanie materiału liczonego w danej pozycji przedmiarowej. W Norma 4.20 wprowadzono możliwość automatycznego dodawania przez program w widokach i na wydrukach do opisu pozycji, nazwy wskazanych nakładów. Steruje tym dodana do właściwości nakładów nowa opcja "Nazwa dodawana do opisu pozycji". Opcję można ustawiać również jednocześnie na wielu wybranych nakładach (widok zestawień RMS lub widok kosztorysu) poprzez wywołanie z menu głównego (RMS->Dodaj nazwę do opisu pozycji) lub z menu podręcznego (prawy klawisz myszy).

7. W widoku zestawienia działań poprawiono, w kosztorysie z włączoną rejestracją zmian, liczenie zakresu pozycji w działach, w których zarejestrowano usunięcie pozycji.
8. Usunięto błąd przy liczeniu robocizny jako % wartości wszystkich materiałów. Gdy były materiały pomocnicze ich wartość nie zawsze była uwzględniana.
9. Dodano przeliczanie kosztorysu w sytuacji, gdy zmieniony został tylko obmiar dodatkowy pozycji.

Obsługa katalogów norm:

1. Poprawiono usuwanie z listy ulubionych (w aktywnym widoku ulubionych) kilku zaznaczonych katalogów. W poprzednich wersjach program zamykał widok ulubionych.
2. Poprawiono wczytywanie informacji o tym czy nakład jest wliczany do nakładów pomocniczych przy imporcie katalogów własnych z Normy 2 i Normy 3.

Wydruki:

1. Poprawiono zapis kodów CPV w domyślnych opcjach strony tytułowej.
2. Edycja danych nagłówka (dialog "Układ strony" zakładka "Nagłówek"). Z listy typów wydruków usuwane są te, dla których na zakładce "Opcje" (tego dialogu) użytkownicy zaznaczyli opcję "bez nagłówka".

Importy/eksporty:

1. Zaktualizowano odczyt i zapis kosztorysów w formatach ATH i ATH2 (xml).

Bazy cenowe:

1. Poprawiono wstawianie z kosztorysu do cennika nakładów, w których nie podano indeksu ETO (klasyfikacja własna). Program niezależnie od klasyfikacji i zawartości indeksu ETO dodawał zawsze

kod jednostki miary, który w cenniku pojawiał się jako indeks ETO nakładu.

2. Poprawiono współpracę programu z systemem Capital:
  - usprawniono import kartoteki towarów lub magazynów do cenników programu Norma. Przenoszona jest klasyfikacja indeksów ETO (wymagana najnowsza wersja systemu Capital) oraz przeprowadzana analiza i próby przypisywania kodów jednostek miar.
  - poprawiono wyszukiwanie w cennikach budowanych "dynamicznie" z zasobów systemu Capital.
3. W tej wersji publikujemy po raz pierwszy własne wyceny katalogów AT, które jako cenniki cen jednostkowych pozycji można zaimportować do programu Norma. Z wersją Norma 4.20 dostarczamy wyceny następujących katalogów:
  - KNR AT-02 ŚCIANY DZIAŁOWE Z PŁYT ORTH o powierzchni ponad 5 m²
  - KNR AT-03 Nawierzchnie na drogach i ulicach wykonywane mechanicznie
  - KNR AT-04 Nawierzchnie na drogach i ulicach - wzmacnianie i oznakowanie poziome
  - KNR AT-05 Rusztowania systemowe Baumann-Mostostal
    - cena rusztowania dla działki 100 m²
    - cena rusztowania dla działki 200 m²
    - cena rusztowania dla działki 300 m²
    - cena rusztowania dla działki 500 m²
    - cena rusztowania dla działki 750 m²
    - cena rusztowania dla działki 1000 m²
  - KNR AT-06 Transport zewnętrzny materiałów budowlanych
  - KNR AT-07 Termoceramiczne powłoki ochronne THERMO-SHIELD
  - KNR AT-08 Nowe generacje ściennych pokryć ochronnych - zabezpieczenia przed graffiti
  - KNR AT-17 Wiercenie i cięcie techniką diamentową
  - KNR AT-18 Pionowe i poziome oznakowanie dróg w technologiach firmy 3M.
4. Poprawiono import cennika WKI - Wskaźniki Cenowe (Promocja). Importer tworzy 7-mą grupę kosztową, w której umieszczane są pozycje, których jednostką miary nie jest % - czyli pozycje zawierające ceny robót.

Nowe katalogi:

- **KNP ZREW 07** Pracochłonności robót remontowych armatury i rurociągów [ZREW, 1986].
- **KNP ZREW 10** Pracochłonności robót remontowych turbin WPT-25-3, WT-25-4 i TC-30, TP-20, TK-50 [ZREW, 1985].
- **KNP ZREW 11** Pracochłonności robót remontowych turbin parowych o mocy poniżej 50 MW [ZREW, 1985].

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

1. **KNR 2-02 1501-1506** - dodano modyfikacje z tytułu prac na klatkach schodowych.
2. **KNR 2-11 0515** - poprawiono RMS-y.
3. **KNR 2-33** - poprawiono j.m. wpustów na szt.
4. **KNR 2-02 (WACETOB) 0407-06** - poprawiono normę zużycia podkładek na 28,55.
5. **KNR 2W18 0807, 0808** - wprowadzono podwójne obmiary.
6. **KNR 2W18 0520, 0522** - poprawiono j.m. cementu na kg.
7. **KNR K-01 0104** - wprowadzono erratę autorską.
8. **KNR AT-03** - wprowadzono modyfikacje - współczynniki do S za ruch po sąsiednim pasie.
9. **KNR AT-04** - wprowadzono modyfikacje - współczynniki do S za ruch po sąsiednim pasie.
10. **KNR AT-04** - wprowadzono modyfikacje - współczynniki za zwężenie jezdni.
11. **KNR AT-12** - uzupełniono modyfikacje.
12. **KNR AT-17** - poprawiono j.m. liny na m.
13. **KNR AT-22 0217, 0218** - poprawiono normy R.
14. **KNR AT-24 0405-0408** - uzupełniono tytuły tablic.
15. **KNR AT-24** - poprawiono j.m. kształtek cokołowych na m.
16. **TZKNBK-I** - uzupełniono opis tekstowy.
17. **TZKNBK-IV** - uzupełniono opis tekstowy.
18. **TZKNBK-V** - uzupełniono opis tekstowy.
19. **TZKNBK-VII** - uzupełniono opis tekstowy.
20. **TZKNBK-XVI** - uzupełniono opis tekstowy.

Norma PRO 4.19 - czerwiec 2007:

Program:

1. Dostosowanie ścieżek plików danych Normy do zasad ochrony stosowanych w systemie Vista. Modyfikowalne pliki danych nie mogą znajdować się w katalogu "Program Files", ani w jego podkatalogach. Zmieniono domyślne ścieżki dla plików danych i opcji Normy.
2. Rozdzielono miejsce zapisywania opcji dla różnych rodzajów programu Norma (PRO, STD, EDU i Demo). Dzięki temu zainstalowane na jednym komputerze różne rodzaje Normy mogą działać nie nadpisując wzajemnie ustawień.
3. W oknie edycji danych strony tytułowej dodano możliwość wprowadzenia daty sporządzenia kosztorysu poprzez kontrolkę kalendarza. Data może mieć format zgodny z ustawieniami regionalnymi dla krótkiej lub długiej daty.
4. Poprawiono edycję danych nakładu RMS wstawionego do kosztorysu z opcją "Dobieraj zawsze". Program automatycznie modyfikował

dane takiego nakładu. Obecnie przyjmowane są ustawienia użytkownika.

5. Poprawiono ustawianie naliczania materiałów pomocniczych przy operacji przenoszenia i kopiowania tych materiałów pomiędzy pozycjami w sytuacji, gdy razem z materiałami pomocniczymi nie są kopiowane nakłady, od których są one liczone.
6. Przy sprawdzaniu kosztorysu program sprawdza teraz również zmianę użytego kryterium/wariantu. Poprawiono przywracanie wariantu z katalogu.
7. Usprawniono działanie okna "Ustaw rabaty..." W sytuacji, gdy w zestawieniu RMS zaznaczono nakłady od jednego dostawcy, kod tego dostawcy zostanie automatycznie wybrany z listy wszystkich dostawców.
8. Przy sprawdzaniu kosztorysu z włączoną opcją „Utwórz kosztorys poprawiony”, poprawiane są zmiany sposobu naliczania materiałów pomocniczych.
9. Poprawiono działanie poleceń: "Zmień normy...", "Zastąp robociznę...", "Sumuj robociznę...", "Uprość pozycje..." i "Częściowe wykonanie robót", które nie były wykonywane dla ostatniej pozycji kosztorysu podanej w zakresie od:... do:...
10. Jednostka miary jest teraz oddzielana znakiem spacji od wartości obmiaru.
11. Przy odliczaniu materiałów inwestora w podsumowaniu (po naliczeniu narzutów) była odliczana także wartość materiałów zadeklarowanych w działach nieaktywnych.
12. Stałe globalne zdefiniowane w kosztorysie (Parametry kosztorysu) wstawiane są do formularza obmiaru w postaci pełnych wyrażień (łącznie z ew. komentarzami).
13. Dodano zachowywanie ustawień wyświetlania okna prezentującego kosztorys w postaci drzewka (działy, pozycje).
14. Definiowane w parametrach kosztorysu stałe można teraz, poza dotychczasowym wykorzystaniem w formularzu obmiarów, stosować w wyrażeniach:
  - norm nakładów RMS,
  - współczynników norm nakładów RMS pozycji, działów, kosztorysu,
  - współczynników cen nakładów RMS,
  - współczynników cen jednostkowych pozycji,
  - wskaźników techniczno-ekonomicznych działów i kosztorysu.Przy prezentacji kosztorysu (widoki i wydruki) wpisane nazwy stałych zamieniane są na ich wartości. Podobnie przy zapisie pozycji do katalogów własnych.
15. Wyrażenia określające liczbę jednostek wskaźników techniczno-ekonomicznych kosztorysu mogą teraz zawierać stałe kosztorysu oraz odwołania do obmiarów pozycji (poprzez #p).

Obsługa katalogów norm:

1. Poprawiono usuwanie katalogów z listy "Ulubione". Operacja usunięcia (kosz) usuwa katalog z listy ulubionych oraz ze spisu wszystkich katalogów. W widoku katalogów ulubionych został uaktywniony przycisk usuwania katalogów tylko z tej listy.
2. Ujednociono działanie funkcji wstawiania pozycji niekatalogowej do kosztorysu. Niezależnie od metody wstawienia, podstawa pozycji pozostaje pusta. W poprzednich wersjach w polu podstawa mógł pojawiać się znacznik "niekatalogowa".
3. W dialogu edycji danych nakładu pozycji katalogowej umożliwiono wprowadzanie ujemnych wartości norm.
4. Usunięto błąd w obsłudze akcji "dodatki". Jeśli pozycja dodatkowa zawiera warianty, np. KNR 2-01 0214-01 do 04 - dodatki za transport do tablic 0201-0213, alternatywne RMS-y były ignorowane. Zmieniany był opis pozycji, dodatek do robocizny (dla transportu po drogach gruntowych), ale normy samochodów nie były zmieniane.
5. Rozbudowano system zapytań o nowe akcje umożliwiające składanie norm w pozycjach.

Wydruki:

1. Poprawiono działanie okna "Wybór wydruków zestawu". Po przejściu pomiędzy kartami zniknął przycisk "Zachowaj".
2. Poprawiono zapamiętywanie ustawień szablonów wydruków wierszy dla wierszy, które nie obsługiwały osobnych ustawień dla różnych poziomów działów.

Importy/eksporty:

1. Aktualizacja importu kosztorysów w formacie XML programu Zuzia 8.
2. Kosztorys w formacie ATH2 (XML) przenosi teraz walutę dodatków kwotowych.

Bazy cenowe:

1. Poprawiono weryfikację danych nakładu RMS przy wstawianiu do cennika. Program umożliwia teraz wstawianie nakładów z zerowymi cenami.
2. Poprawiono import cenników nakładów RMS z włączoną opcją aktualizacji nakładów już znajdujących się w cenniku. Podczas importu program, przy sprawdzaniu czy w cenniku jest już nakład odpowiadający importowanemu, uwzględnia teraz również nazwę nakładu. W poprzednich wersjach nakłady były uznawane za zgodne, jeżeli miały identyczne indeksy ETO oraz jednostki miar. W przypadku cen robocizn wszystkie pozycje w cenniku mają identyczny indeks ETO i jednostki miary co powodowało, że zamiast

- dodawać nowe robocizny program aktualizował ceny jednej z robocizn zapisanych w cenniku.
3. Zmieniono import cennika Sekocenbud (ceny M, S i R). program importuje teraz również ceny brutto (z Kp i Z) robocizn. Informacja o rodzaju ceny jest zamieszczana w nazwie robocizny.
  4. Poprawiono działanie wstawiania pozycji do cennika cen jednostkowych. Jeżeli użytkownik zrezygnuje z wykonania operacji już na poziomie wyboru cennika docelowego, cała operacja zostanie anulowana bez wyświetlania dodatkowych (zbędnych) komunikatów.
  5. Poprawiono działanie okna edycji kartoteki jednostek miar. Nowo dodana do kartoteki jednostka zostaje podświetlona. Przycisk OK zamykający okno dialogowe zatwierdza dane edytowanej jednostki miary.

Nowe katalogi:

- **KNR AT-22** - Okładziny ceramiczne - ściany [ATHENASOFT wyd. I 2007]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

1. KNR 0-30 0224-01,02 - poprawiono rozpiętości stropów.
2. KNR 19-01 0830 - poprawiono jednostkę miary cementu na kg.
3. KNR 2-01 0320 - poprawiono modyfikacje dla uprzednio odspojonego gruntu.
4. KNR 2-04 1006, 1007 - uzupełniono alternatywny wybór RMS.
5. KNR AT-02 2058 - poprawiono jednostkę obmiaru na szt.
6. KNR AT-03 0203 - uzupełniono alternatywny wybór RMS.
7. KNR AT-05 1662 - uzupełniono alternatywny wybór RMS.
8. KNR BC-01 0108 - poprawiono wielkości bloczków YTONG.
9. KSNR 2 0901-01 - poprawiono kategorię tynku na III.
10. KNR 4-01, KNR 4W01, KNR 2-02, KNR 2W02 - wprowadzono usprawnienie przy wyborze modyfikacji - malowanie stolarki.

Norma PRO 4.18a - maj 2007:

Bazy cenowe:

1. Poprawiono rozpoznawanie płyt z bazami cenowymi BCA, BCD oraz BCO i BCM firmy Promocja z 1 półrocza 2007.

Norma PRO 4.18 - kwiecień 2007:

Program główny:

1. Dodano szukanie wyceny pozycji wg podstawy w cennikach lub kosztorysach - nowe polecenie menu w "Pozycja" - "Szukaj wyceny...".

2. W dialogu edycji danych pozycji pracy rusztowań dodano przycisk (Karta "Współcz. norm") umożliwiający automatyczne rozliczenie wartości pozycji w pozycjach powiązanych (w pozycjach umieszczonych w liście pozycji związanych z rusztowaniami - karta "Rusztowania").
3. Po wstawieniu nowej pozycji pracy rusztowań, współczynnik czasu pracy rusztowań i skład zespołu roboczego są puste. Użytkownik musi ustawić w tych polach wartości, żeby zatwierdzić dane pozycji. Poprzednio użytkownik mógł nieświadomie zatwierdzić wartości domyślne ustawiane przez program.
4. Poprawiono działanie opcji "Aktualizuj wczytywaną wartość" przy wstawianiu obiektu (menu "Pozycja", polecenie "Wstaw obiekt...") do kosztorysu. Opcja przenoszona jest do danych pozycji i cena jest aktualizowana (na podstawie dołączonego do kosztorysu cennika pozycji) przy wstawianiu obiektu do kosztorysu.
5. W widoku kosztorysu wyświetlana jest informacja od czego liczone są materiały pomocnicze.
6. W widoku kosztorysu jednostki obmiaru pozycji, które zaczynają się od znaku nie będącego literą są ujmowane w nawiasy kwadratowe. Przykładowo w sytuacji, gdy jednostką obmiarową jest "10 elem." to w poprzednich wersjach programu w widoku kosztorysu wiersz obmiaru był prezentowany jako "obmiar = 110 elem." co mogło sugerować, że obmiar wynosi 110 elementów. Obecnie taki obmiar będzie prezentowany w postaci "obmiar = 1[10 elem.]".
7. Poprawiono wstawianie nakładów do pozycji bez określonej jednostki miary. W przypadku, gdy użytkownik zatwierdzi wstawienie takiego nakładu program nie będzie wyświetlał dodatkowych okien dialogowych związanych z nieokreśloną jednostką miary nakładu (propozycji dodania nowej jednostki do kartoteki, propozycja dopisania kodu jednostki do indeksu).
8. W oknie zmiany cen w liście rozwijalnej "Grupa" domyślną pozycją jest "wszystkie nakłady".
9. Poprawione zaliczanie części wykonanych robót w pozycjach wybranych działów i całym kosztorysie. Udział wykonanych robót w działach jest liczony wartościowo - może być określony wyłącznie gdy znana jest wartość robót do wykonania i robót wykonanych. A gdy ceny są zerowe to wartość wykonanych robót jest 0.
10. Poprawiono wstawianie pozycji z KNR w szczególnym przypadku, gdy użytkownik przed zatwierdzeniem danych wstawianej pozycji, ponownie wywołał okno przeglądarki KNR i nic w nim nie robiąc natychmiast je zamknął, to pozycja wstawiana była do kosztorysu bez nakładów.
11. Jeżeli do wyceny nakładów stosowane są cenniki dostawców, to przy wstawianiu nakładu z cennika dostawców (o ile w opcjach kosztorysu ustawiono opcję "Pytanie o rabat przy wstawianiu cen z bazy") użytkownik będzie poproszony o podanie rabatu zastosowanego. W oknie do wprowadzania wartości rabatu dodano przycisk "Zastosuj rabat maksymalny". Wciśnięcie go spowoduje

ustawienie dla rabatu wartości zapisanej dla danego nakładu w bazie.

12. Usunięto błąd programu występujący w niektórych sytuacjach przy wykonaniu funkcji "Sprawdź kosztorys", gdy w kosztorysie znajdują się nieaktywne nakłady.
13. W widoku kosztorysu obmiary dodatkowe nie są prezentowane, gdy są użyte w niepokazywanych (usuniętych lub nieaktywnych) nakładach.
14. Przy wstawianiu do kosztorysu z cennika nakładu o nieznannej walucie pojawia się pytanie o kurs tej waluty.
15. Dokonano poprawek w prezentacji obmiarów dodatkowych:
  - w obmiarach dodatkowych można wpisać odwołanie do obmiaru głównego (wpisując #p), ale po zmianie wartości obmiaru podstawowego nie był przeliczany obmiar dodatkowy,
  - zdarzało się, że w prezentacji obmiaru dodatkowego będącego wyrażeniem brakowało wyliczonej wartości,
  - nie można było pogrubić na wydruku obmiaru dodatkowego.

Obsługa katalogów norm:

1. Naprawiono wstawianie pozycji z nieaktywnym wariantem do katalogów własnych. Po wstawieniu do katalogu, nakłady nieaktywne w kosztorysie, w katalogu "stawały się" aktywnymi. Do kosztorysu, pozycje takie wstawiane były już ze wszystkimi nakładami aktywnymi.

Wydruki:

1. Z opcji wydruku Statystyki usunięto grupę opcji "Szczegóły" sterującą umieszczaniem na wydrukach niektórych kolumn. W wersji 4.18 drukowanie kolumn Statystyki sterowane jest tylko przez edycję tabeli wydruku ("Układ strony" zakładka "Tabela").
2. Poprawiono wydruk zaznaczonych nakładów w zestawieniu materiałów przy włączonym sortowaniu "jak w kosztorysie". Drukowane były elementy inne niż zaznaczone.
3. Poprawiono wydruk rozliczenia robót w sytuacji, gdy nie był wybrany żaden okres rozrachunkowy (tak mogło się zdarzyć w uszkodzonych kosztorysach). W takiej sytuacji program domyślnie wybiera pierwszy okres rozrachunkowy zdefiniowany w kosztorysie.

Importy/eksporty:

1. Zmodyfikowano zapis tabeli walut w w formacie ATH2 (xml) tak, aby starsze wersje programu nie wyświetlały komunikatu o nieaktualnej tabeli walut. Należy jednak zaznaczyć, że zawsze do odczytu kosztorysów zapisywanych najnowszymi bibliotekami eksportowymi, należy używać najnowszych wersji bibliotek importowych.

2. Poprawiono import kosztorysów w formacie ATH, w których była włączona funkcja rejestracji zmian. Elementy dodawane po włączeniu rejestracji zmian i następnie zapisane w formacie ATH, były wczytywane jako elementy nieaktywne. Obecnie wszystkie wczytywane są jako aktywne.

Bazy cenowe:

1. Dodano nową funkcję umożliwiającą, poprzez operację Kopiuj -> Wklej, tworzenie nowych cenników z wybranych elementów istniejących cenników. W istniejącym cenniku należy zaznaczyć nakłady, wywołać z menu kontekstowego (prawy klawisz myszki) funkcję Kopiuj, następnie otworzyć docelowy cennik i przy pomocy operacji Wklej (menu kontekstowe) można dodać nakłady do cennika.
2. Poprawiono funkcjonalność dodawania pozycji do cenników cen jednostkowych pozycji. Wstawiana do cennika pozycja umieszczana jest w katalogu wynikającego z jej podstawy.
3. Program nie pozwala na wstawienie do cennika nakładu o nieokreślonych danych. Wymagane są indeks, jednostka miary, nazwa, cena.
4. Zaktualizowano import cenników BCR I półrocze 2007 (PROMOCJA Sp. z o.o.).
5. Zaktualizowano import płyty Orgbud-Serwis ICCP I półrocze 2007. Na płycie pojawił się katalog Norma, w którym producent umieścił cenniki, w których brak jest polskich liter. Program Norma importuje cenniki z katalogu Inne\CP852 zawierające polskie litery.
UWAGA: Norma nie importuje domyślnie plików tekstowych (o rozszerzeniu .txt) z tej płyty. Wszystkie ceny zawarte w tych cennikach są zdublowane w cennikach zapisanych w formacie DBF. Użytkownik może wskazać plik txt jednak nie gwarantujemy, że po imporcie w bazie cenowej Normy, w cennikach będą polskie litery.

Nowe katalogi:

- **KNR AT-24** - Okładziny ceramiczne basenów [ATHENASOFT wyd. I 2007].

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- KNR 0-31 0102-01 - poprawiono błędną norm robocizny.
- KNR 0-33 0114, 0115 - poprawiono błędne wymiary płytek (błąd w druku).
- KNR 2-01 0318-0320, 0701-0705 - zamieniono "mnożenie tablic" na dodatkowy poziom wyboru pozycji.
- KNR 2-01 0320 - usunięto możliwość automatycznej modyfikacji z tytułu gruntu odspojonego.
- KNR 2-04 0503 - poprawiono błędne RMS-y.

- KNR 2-20 0114 - poprawiono j.m. zaprawy.
- KNR 2-31 0301 - uzupełniono dodatki.
- KNR 5-13 0701-0710 - poprawiono przekrój 210 mm² na 240 mm².
- KNR 9-10 - poprawiono jednostkę miary zaprawy klejącej.
- KNR 9-13 0102 - poprawiono jednostkę miary płyt styropianowych.
- KNR 19-01 0830 - poprawiono jednostkę miary cementu na kg.
- KNR AT-21 0108,0109 - poprawiono jednostkę miary pozycji.
- KNR AT-21 - drobne poprawki wysokości norm R (błędy zaokrąglenia).
- KNR AT-32 0104, 0304, 0404, 0804 - poprawiono sprzęt.
- KNNR 5 0727-03 - poprawiono opis pozycji.
- KNNR 10 0410 - poprawiono jednostkę obmiaru na m³.

Norma PRO 4.17 - styczeń 2007:

Program główny:

1. Do pliku pomocy dołączono informację o podstawach prawnych wyceny kosztorysowej robót.
2. Poprawiono zaliczanie wykonania robót w przypadku wyboru zakresu pozycji od ... do ostatniej pozycji kosztorysu.
3. Po otwarciu kosztorysu waluty niezdefiniowane w tabeli walut programu są automatycznie przepisywane z kosztorysu do tabeli walut programu.
4. Wybrane oznaczenie komentarza w wyrażeniu obmiarowym jest poprawnie prezentowane we wszystkich widokach.
5. Program podczas sprawdzania kosztorysu z ustawioną opcją "utwórz kosztorys poprawiony" usuwał z działów nieprawidłowe wsp. norm, a pozostawiał komentarze do tych współczynników. Obecnie usuwa też komentarze.
6. W dialogu "Zmień ceny" domyślnie ustawiona jest opcja "Zmieniane ceny" (dotychczas było "Zmień współczynniki").
7. Zmniejszono zajętość procesora przez Normę podczas, gdy użytkownik nie działa wywołuje żadnej operacji w programie.
8. Program sygnalizuje, gdy wartość robót do rozliczenia przekracza wartość robót pozostałą do rozliczenia.
9. Usunięto możliwość przenoszenia i kopiowania metodą "Przeciągnij i upuść" oraz wstawiania przez schowek nakładów do pozycji "Czas pracy rusztowań". Przy przenoszeniu/kopiowaniu nakładu z pozycji Czas pracy rusztowań do zwykłej pozycji szczegółowej norma tego nakładu jest modyfikowana o współczynnik wykorzystania i skład zespołu roboczego użyte w pozycji rusztowań (ustawiana jest także zależność normy od ilość r-g).
10. Po zmianie robocizny domyślnej w dziale dotychczas użyta robocizna domyślna jest automatycznie zamieniana na nowo wybraną. Przy przenoszeniu lub kopiowaniu pozycji między działami z różną domyślną robocizną użytkownik może wybrać czy chce aby domyślna robocizna została zamieniona na robociznę domyślną działu docelowego.

11. W dialogu zmiany cen przy zmianie cen wszystkich nakładów dodane możliwości wyboru:
  - pozostawienia bez zmian cen od dostawców,
  - usunięcia informacji o dostawcach.
12. Przenoszenie RMS w ramach jednej pozycji metodą "drag & drop" nie zmienia przypisania do grupy materiałów pomocniczych.
13. W liście wyboru obmiaru pozycji (w dialogu edycji danych pozycji) można edytować opis tego obmiaru.
14. Po połączeniu pozycji z różnie liczonymi materiałami pomocniczymi od robocizny, robocizna nie jest łączona.
15. Przy wstawianiu kosztorysu poleceniami "Wstaw kosztorys" "Dołącz kosztorys" program pozwala zdecydować czy zachować stawki połączonej robocizny z wczytywanego kosztorysu.
16. Po zmianie jednostki obmiaru pozycji przy ustawianiu przelicznika jednostek nie ma możliwości dopisywanie tego przelicznika do bazy.
17. Do opcji programu, zakładka "Ścieżki programu" dodano możliwość określenia ścieżki dla pliku z szablonami wydruków. W poprzednich wersjach szablony zapisywane były zawsze w katalogu instalacyjnym programu.
18. Umożliwiono edycję tabeli "Masy jednostkowe materiałów budowlanych".
19. Poprawiono zapis słownika nazw kosztorysów.

Obsługa katalogów norm:

1. Poprawiono wstawienie pozycji do katalogu własnego w sytuacji, gdy indeksy nakładów nie mają rozszerzenia o kod jednostki miary. Program zawsze proponuje rozszerzenie indeksu o kod jednostki miary. Po wstawieniu do katalogu indeksy RMS są zawsze uzupełniane o kod jednostki miary.
2. W widoku katalogów norm katalogi zawierające modyfikacje są opatrzone ikoną ze znakiem zapytania.

Wydruki:

1. Poprawiono usuwanie kolumny "Podstawa wyceny" z wydruku kosztorysu ofertowego. Obecnie opcja "Podstawa wyceny" nie aktywuje kolumny na wydruku o ile ta kolumna nie była dodana do formatu tabeli w układzie strony. Opcja ta służy więc do szybkiego wyłączania druku kolumny bez konieczności modyfikacji formatu tabeli.
2. Poprawiono wydruk zestawienia kalkulacji cen jednostkowych nakładów RMS. Jeżeli waluta kosztorysu była różna od waluty bazowej tabeli walut, to ceny nakładów podane w walucie bazowej były przeliczane na walutę kosztorysu ze współczynnikiem "1".

Importy/eksporty:

1. Zapis i odczyt kosztorysów w formacie ATH2 rozszerzono o waluty narzutów kwotowych i opcję pokazywania współczynników norm w opisie pozycji.
2. Poprawiono import kosztorysów zapisanych w formacie programu Rodos: liczenie materiałów pomocniczych od R, liczenie narzutu Zysk.

Bazy cenowe:

1. Poprawiono wstawienie nakładu do cennika i kartoteki RMS w sytuacji, gdy indeks nakładu nie ma rozszerzenia o kod jednostki miary. Program automatycznie dodaje to rozszerzenie.
2. Poprawiono aktualizację kartoteki RMS na podstawie kosztorysu.
3. Poprawiono funkcjonowanie dodawania elementów do cennika CJP.
4. Poprawiono funkcjonowanie kontroli podziału okna przeglądarki cennika CJP.
5. Poprawiono aktualizację kartoteki jednostek miar przy imporcie cenników nakładów RMS.

Nowe katalogi:

1. **KNR AT-21** Kasety podłogowe [ATHENASOFT wyd. I 2006].

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- Uzupełnienie automatycznej modyfikacji w katalogach serii KNR 0-xx, KNR 9-xx, KNR 7-xx (ponad 40 katalogów).
- **KNR 9-13 0102** - zmieniono jednostkę miary płyt styropianowych na m².
- **NNRNKB 202 0158-02, 03** - poprawiono normy zużycia cegieł.
- **KNR 4-01-W 0501-07, 08** - w tytule pozycji dodano "i uszczelnienie".
- **KNR 4-01** - uzupełniono modyfikacje w rozdziale 12 na podstawie tablicy 9914.
- **KNR 4-01W** - uzupełniono modyfikacje w rozdziale 12 na podstawie tablicy 9914.

Norma PRO 4.16 - październik 2006:

Program główny:

1. Dodano możliwość przywracania z katalogu tylko zaznaczonych nakładów RMS.
2. Do opcji "Widoku pozycji" w opcjach kosztorysu dodano opcję sterującą wyświetlaniem współczynników norm w opisie pozycji. Opcja ta steruje też pokazywaniem lub nie tych współczynników na wydruku.

3. W dialogu "Uaktualnij ceny w kosztorysie" dodano opcje sterujące zakresem elementów podlegających aktualizacji:
  - Wszystkie (aktualizacja cen wszystkich nakładów i/lub pozycji),
  - Zaznaczone - nakłady zaznaczone w widoku kosztorysu lub zestawieniu, pozycje zaznaczone w widoku kosztorysu lub zestawieniu pozycji,
  - Grupy: nakłady wybranej z listy grupy/grup.
4. Opis pozycji czasu pracy rusztowań w widoku przedmiaru rozszerzono o listę pozycji, z których jest pobierana ilość roboczogodzin, potrzebna do wyliczenia czasu pracy rusztowania.
5. W widokach kosztorysu i przedmiaru zablokowano działanie przycisku Enter powodujące przejście do następnego działu/pozycji. W przypadku edycji tytułu działu przycisk Enter powodował skok do następnego działu, czyli czasem o kilkadziesiąt pozycji w dół.
6. Poprawiono prezentację wyliczenia czasu pracy sprzętu w pozycjach Czas pracy rusztowań w sytuacji, gdy dla danego sprzętu określono nakład stały.
7. Zmieniono nazewnictwo: "norma stała" została zastąpiona przez "nakład stały".
8. Poprawiono prezentację danych nakładu w liście pozycji, w których on występuje. Dla nakładów o "nakładzie stałym" nie jest pokazywany obmiar.
9. Do menu Pozycja dodano funkcje umożliwiające wstawienie pozycji niekatalogowej (szczegółowej lub uproszczonej) bez konieczności przechodzenia przez katalogi norm.
10. Do pozycji "Czas pracy rusztowań" wstawiany jest sprzęt "rusztowanie" zamiast "czas pracy rusztowania".
11. Do menu Kosztorys dodano nowe polecenie "Usuń podstawy wyceny" usuwające ze wszystkich pozycji kosztorysu podstawy wyceny.
12. Do narzutów kwotowych dodano walutę w jakiej podano kwotę narzutu. Przy zmianie waluty kosztorysu w wyliczeniach wartości kosztorysu uwzględniana jest przeliczona kwota narzutu.
13. Poprawiono działanie dialogu "Uaktualnij ceny w kosztorysie". Ew. zmiana opcji szukania cen w bazach cenowych, dokonana z tego okna dialogowego poprzez wywołanie funkcji "Opcje szukania...", nie była uwzględniana.
14. Poprawiono wstawianie pozycji utworzonych poprzez połączenie pozycji do katalogu własnego.
15. Poprawiono wybieranie wyszukanych pozycji ze słownika CPV. Wyszukaną pozycję bez konieczności lokalizowania jej w słowniku można wstawić do kosztorysu.
16. Ujednolicono wpływ zerowych współczynników norm w dziale na obsługę nakładów RMS. Obecnie nakłady o zerowych współczynnikach norm (zdefiniowane w działach) zawsze są czytane z katalogów i wstawiane z pozycjami do kosztorysu. Poprzednio wszystkie istniejące już w kosztorysie nakłady nie były usuwane, natomiast nowe nie były dodawane.

17. Usunięto błąd prezentacji wyrażeń obmiarowych w widoku pozycji kosztorysu. W sytuacji, gdy wyrażenie z odwołaniem do innej pozycji zostało wpisane w dialogu edycji danych pozycji (pole Obmiar) odwołania do pozycji nie było pokazywane.
18. Poprawiono działanie dialogu edycji danych działu. Nie były zapamiętywane uzasadnienia współczynników norm.
19. Do menu "Ceny" dodano wyszukiwane elementów (nakładów i pozycji) w bazach lub cennikach wybranej bazy. Funkcje pozwalają wstawić wyszukany element do kosztorysu. Nakład RMS wstawiany jest do kosztorysu jako nakład, jeżeli w chwili wywołania dialogu aktywny był widok kosztorysu i zaznaczona była pozycja szczegółowa lub nakład w tej pozycji. W innych przypadkach nakład wstawiany jest jako pozycja.
20. Przy aktualizacji cen nakładów RMS, gdy ustawiona jest opcja rozszerzonego szukania cen, pomijana jest jednostka miary nakładu.
21. W szczegółowym zestawieniu materiałów poprawiono wyświetlanie w kolumnie "Norma" dla nakładów stałych w przypadku, gdy w pozycji lub w dziale zdefiniowano współczynniki norm.
22. Uaktualniono Słownik CPV. Zmiany opublikowane w Dzienniku Urzędowym UE nr L 235 z dnia 30 sierpnia 2006 r. (sprostowanie do rozporządzenia Komisji nr 2151/2003 z 16 grudnia 2003 r.)

Obsługa katalogów norm:

1. Grupa "Katalogi własne" pokazywana jest teraz w liście ulubionych katalogów, niezależnie czy jest w niej jakikolwiek katalog zaznaczony jako ulubiony.
2. Usunięto błąd programu występujący przy próbie wstawienia do kosztorysu pozycji z listy znalezionych w katalogach pozycji.
3. Poprawianie uaktualnianie zmiany jedn. miary pozycjach, gdy zmieniono jednostkę miary w tabeli. Poprzednio zmiana ta w pozycjach była widoczna po zamknięciu i ponownym otwarciu przeglądarki katalogów norm.
4. Poprawiono pokazywanie i ustawianie współczynników normy w katalogach norm - przenoszenie współczynników z tabeli do pozycji.
5. Przy kopiowaniu katalogów norm, nie są pokazywane grupy, do których nie można skopiować.
6. Ponieważ nie można do grupy "Katalogi_norm" (lub do grup w niej umieszczonych) wstawiać katalogów spoza tej grupy, to po wywołaniu operacji "Wstaw katalog do spisu w grupie..." na liście dostępnych katalogów pojawią się tylko katalogi z grupy "Katalogi_norm". Analogicznie, gdy chcemy umieścić katalog w spisie katalogów grupy leżącej poza grupą "Katalogi_norm", to na liście dostępnych katalogów pojawią się tylko katalogi nie należące do grupy "Katalogi_norm".

Wydruki:

1. Szablony wydruków: dodano możliwość ustawienia opcji dla wierszy nazw i podsumowań działów, różnych dla każdego poziomu działu.
2. Szablony wydruków: rozszerzono opcje wydruków tabel o opcje dla wierszy tabeli elementów (i tabeli wartości) scalonych.
3. Poprawiono przenoszenie niepodzielnych wierszy wydruku pomiędzy stronami.

Importy/eksporty:

1. Poprawiono import kosztorysów w formacie programu Zuzia XML (import dodatków).

Bazy cenowe:

1. Wprowadzono kontrolę podziału okna przeglądarki cennika cen jednostkowych. Jeżeli któryś z paneli ma zbyt małe wymiary przywracane są wielkości domyślne w programie.
2. Poprawiono działanie funkcji przerywania importu cenników (nieprawidłowe działanie dotyczyło tylko niektórych typów cenników RMS). Cenniki nowe, zakładane w wyniku importu, po jego przerwaniu są usuwane z bazy.
3. Poprawiono obsługę przeglądarki cenników cen jednostkowych przy pomocy klawiatury. Nie działała nawigacja (przemieszczanie selekcji, rozwijanie gałęzi drzewa) po drzewie katalogów/obiektów przy pomocy klawiatury (strzałek).

Nowe katalogi:

1. **KNR 9-16** - Izolacja kanałów wentylacyjnych matami KLIMAFIX i LAMELLA MAT [ORGBUD-SERWIS, wyd. I 2006].

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

1. **KNR 13-xx** - poprawiono błędy pisowni i skrótów.
2. **KNR-W 10 2209 04-07** - usunięto błąd w alternatywach.
3. **KNR-W 2-01 0318-01** - poprawiono normy robocizny.
4. **KNR 2-02 1611 01-04** - wprowadzono pytania z Tablicy 9926.
5. **KNR 2-23** - uzupełniono opis tekstowy.
6. **TZKNBK-IX** - poprawiono błędy pisowni w tytułach.

Norma PRO 4.15a - sierpień 2006:

Program główny:

1. Usunięto błąd uruchamiania programu pod systemami Windows 98/Me. System zgłaszał nieprawidłowy format pliku.

Norma PRO 4.15 - sierpień 2006:

Program główny:

1. Poprawiono działanie zmiany sortowania poprzez kliknięcie na nagłówku kolumn widoku. Po kliknięciu na nagłówku należy przytrzymać wciśnięty klawisz myszy przez minimum ok. 0.2 sek.
2. Dodano możliwość użycia w jednej pozycji różnych stawek nakładów (materiałów, sprzętu) pomocniczych dla różnych nakładów. Przy deklarowaniu nowych nakładów pomocniczych należy wpisać jako jednostkę miary %1, %2 itd... Następnie dla nakładów, od których nakłady pomocnicze mają być liczone wg nowej stawki należy z listy "Licz nakłady pomocnicze grupy" wybrać odpowiednio grupę 1, 2...
3. Poprawione przeliczanie r-d na r-g przy sprawdzaniu kosztorysu.
4. Uwzględnienie ustawienia większej dokładności liczenia norm przy sprawdzaniu kosztorysu.
5. Pokazywanie zerowych cen pozycji uproszczonych przy sprawdzaniu kosztorysu.
6. Dodanie komentarzy do dodatkowych obmiarów pozycji. Edycja takich komentarzy jest możliwa w oknie przeglądarki Katalogów Norm.
7. Powiększenie pola edycji nazwy nakładu RMS.
8. Dodanie opcji wyszukiwania RMS także wg nazwy przy wyszukiwaniu rozszerzonym (Opcje programu / Szukanie cen).
9. Gdy przy wyszukiwaniu cen wg zgodnego indeksu nie zostanie znaleziona żadna cena program wyszukuje wszystkie RMSy o podanym indeksie i dowolnej jednostce miary.
10. Poprawiony błąd usuwania nakładów RMS przez dialog: podany numer "do" może przekraczać liczbę wszystkich nakładów w pozycji.
11. W dialogu wyboru ceny nakładu pokazywana jest również aktualna cena przecenianego nakładu.
12. Podczas sprawdzania kosztorysu usunięto wyszukiwanie w katalogach pozycji o pustej podstawie wg nazwy (kalkulacje własne).
13. Poprawiony format komunikatu sygnalizującego błędy we wprowadzonej normie.
14. Kod CPV działu pokazywany jest także w widoku przedmiarów (w kolumnie podstawa).
15. Rozszerzenie modyfikacji opisu pozycji po wyborze wariantu:
  - możliwość zamiany wybranego fragmentu na inny;
  - gdy w pozycji jest użytych kilka kryteriów wyboru, to modyfikacje można definiować dla kombinacji wariantów lub dla pojedynczych wariantów.
16. Program nie pozwala dołączyć żadnych innych pozycji do pracy rusztowań ani do pozycji transportu.
17. Dodano możliwość przypisania numeru specyfikacji technicznej wszystkim zaznaczonym pozycjom. W przypadku zaznaczenia więcej

niż jednej pozycji kosztorysu w menu "Pozycja" zamiast polecenia "Zmień pozycję..." pojawia się menu rozwijalne "Zmień dane zaznaczonych pozycji", W tym menu są zgrupowane polecenia pozwalające na jednoczesną zmianę we wszystkich zaznaczonych pozycjach nr grupy rusztowań i nr specyfikacji technicznej. te same operacje dostępne są z menu kontekstowego dla pozycji.

18. Na stronę tytułową można obecnie skopiować z kosztorysu kody (CPV) robót z działów i odpowiadające im we "Wspólnym Słowniku Zamówień" (CPV) nazwy robót albo kody (CPV) robót i nazwy robót (Opis) z działów. W przypadku stosowania opisów robót w działach innych niż wynika to z przypisanych im kodów CPV użytkownik powinien dostosować w "Opcjach druku strony tytułowej" hasło "Nazwa i kod wg. WSZ".
19. Zmieniono wczytywanie i zapis opcji programu tak, by użytkownik mając ustawione w poprzednich wersjach szukanie cen rozszerzone (gdzie automatycznie były też wyszukiwane nakłady po nazwach, gdy nie znaleziono wg. indeksu) pomimo zmian w opcjach zachował działanie jak w poprzednich wersjach. Ponadto, program domyślnie ustawia opcję szukania rozszerzonego + dodatkowo po nazwach gdy nie znajdzie wg. rozszerzonego indeksu.

Obsługa katalogów norm:

1. Gdy przed usunięciem katalogu zostanie zaznaczonych kilka katalogów, program pyta tylko raz o potwierdzenie usunięcia.
2. Dodano możliwość edycji komentarzy do dodatkowych obmiarów pozycji.
3. Przy próbie dodania podkatalogu (KNR) pojawiał się błąd.
4. Poprawiono rozpoznawanie szyfrowanych plików katalogów norm.

Wydruki:

1. Na wydrukach szczegółowych kosztorysu teraz drukowane są wszystkie pozycje rozliczane w innych. Kosztorysy zawierające takie pozycje powinny być drukowane tylko w formie uproszczonej. W przeciwnym wypadku w podsumowaniach pojawiają się wartości nie mające pokrycia w wartościach pozycji. Dodatkowo do kontroli wydruku dodano sygnalizację jako nieprawidłowość próby wydruku kosztorysu szczegółowego zawierającego pozycje rozliczane w innych.
2. W dialogu "Drukuj" domyślnie zaznaczona jest opcja sortowania kopii.
3. Dodano możliwość wydruku tylko tych pozycji, w których podczas sprawdzania kosztorysu znalezione zostały nieprawidłowości (z poziomu dialogu wyświetlającego listę znalezionych nieprawidłowości).

Importy/eksporty:

1. Poprawiono import kosztorysów w formacie programu Zuzia XML.
2. Poprawiono import kosztorysów w formacie programów Rodos.

Bazy cenowe:

1. Rozbudowano import ogólny cenników w formacie csv:
  - obsługa znaku " jako kwalifikatora tekstu,
  - dodano możliwość definiowania wartości domyślnej dla poszczególnych kolumn stosowanej przez program, jeżeli w importowanym rekordzie nie ma wartości dla danego pola,
  - dodano możliwość automatycznej generacji typu nakładu R lub S, gdy kod jednostki miary jest odpowiednio 149 (r-g) lub 148 (m-g).
2. Poprawiono importy nakładów RMS - Bistyp (nakłady o identycznych indeksach nadpisywały się).
3. Zaktualizowano import cenników robót remontowych i inwestycyjnych Bistyp (w nowych cennikach Bistyp zmienił format podstawy).

Nowe katalogi:

- **KNR 9-10** - Ściany z bloków i cegieł wapienno-piaskowych w systemie Nowoczesne SILIKATY [ORGBUD-SERWIS wyd. I 2005].

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- Wprowadzono dodatkowe komentarze przy podwójnych obmiarach w katalogach:
KNR 19-01, KNR 2-02, KNR-W 2-02, KNR-W 2-15, KNR 4-02, KNR-W 4-02, KNR 5-01, KNR 5-04, KNR 9-09, KNNR 2, KNNR 4, KSNR 2, TZKNBK V.
- KNR 2-37 (kolumna 0702-01) - poprawiono profilarkę tłucznia na podbijarkę do torów.
- KNR 2-01 (tablica 0320) - wprowadzono dodatkowe modyfikacje pozycji - pytanie o grunt odspojony.
- KNR 4-01 (tablica 0311 i inne) - wprowadzono pytanie o stosowanie materiałów z rozbiórki.
- ZKNR C-1 (rozdział 01) - zmieniono jednostkę miary płyt styropianowych na m³.
- KNNR 4 (tablica 0405) - poprawiono wartości norm.
- ZN-39 (kolumna 0801-05) - poprawiono wysokość normy - błąd w druku katalogu.

Norma PRO 4.14b - czerwiec 2006:

Bazy cenowe:

1. Dodano import cenników RMS zapisanych w ogólnym formacie CSV.

Wydruki:

1. Usunięto błąd programu występujący w niektórych sytuacjach w dialogu zmiany kolejności elementów wydruku.

Norma PRO 4.14a - czerwiec 2006:

Program główny:

1. Usunięto błąd uniemożliwiający, w niektórych przypadkach, wstawianie nakładów M i S do pozycji kosztorysowych.

Norma PRO 4.14 - czerwiec 2006:

Program główny:

1. Do menu "Edycja" dodano nową funkcję "Zamień w opisie pozycji...". Funkcja pozwala na zamianę tekstu w zaznaczonych pozycjach kosztorysu.
2. Dodano edytowalny słownik znaczników pozycji. W oknie edycji danych pozycji (zakładka "Opis") zawartość słownika jest dodawana do rozwijalnej listy "Znacznik". Ostatnią pozycją w liście jest przycisk "Słownik", którego uruchomienie spowoduje otworenie okna edycji słownika. Zawartość słownika jest pamiętana w pliku opcji programu Norma PRO. Jeżeli opcje programu pamiętane są lokalnie (ustawianie w dialogu edycji opcji programu) to również słownik będzie lokalny dla użytkownika, zgodnie z zasadami ustawionymi w opcjach uruchamiania programu (opcje skrótu).
3. Do menu "Pozycja" dodano polecenie "Wczytaj dane z katalogu...". Funkcja, dla każdej zaznaczonej pozycji kosztorysu, wyszukuje w katalogach norm (wg podstawy lub wg opisu) odpowiedniej pozycji i wczytuje jej dane do pozycji kosztorysu.
4. Poprawiono działanie przycisku "Miejsce wstawiania" w przypadku wstawiania do kosztorysu pozycji "Czas pracy rusztowań" i "Koszty transportu". W poprzednich wersjach programu pozycje tego typu wstawiane były zawsze za ostatnią pozycją, a nie we wskazane.
5. W widoku kosztorysu w podsumowaniu działań pokazywana jest wartość kosztorysu bez narzutów (koszty bezpośrednie) i z narzutami.
6. Rozliczanie wartości pozycji w innych pozycjach - zmieniono sposób wyboru pozycji, w których ma być rozliczona wartość pozycji. Obecnie użytkownik może wskazać, we właściwościach (okno edycji danych pozycji, zakładka "Współcz. norm") rozliczanej pozycji, w których pozycjach rozliczyć jej wartość.
7. Poprawiono działanie opcji "Niezgodność norm" w funkcji sprawdzania kosztorysu. Program przy zaznaczeniu tej opcji sprawdzał również niezgodności w nakładach RMS.

8. Koszty transportu sprzętu w pozycjach transport nie były przeliczane do waluty kosztorysu, tylko wstawiane w walucie kosztów. Błąd został usunięty.
9. Funkcja porównania kosztorysów umożliwia teraz porównanie kosztorysów aktualnie otworzonych w programie.
10. Poprawiono sprawdzanie norm w pozycjach uproszczonych.
11. Poprawiono działanie okna edycji danych pozycji. Przeglądając pozycje, przy przejściu przez pozycję "Koszty transportu" zniknęła zakładka "Opis wg katalogu". Żeby się pojawiła ponownie należało zamknąć i otworzyć ponownie okno edycji pozycji.
12. Edycja słownika "Podstawowe jednostki miary" (Opcje programu) - zabronione zostało dublowanie jednostek miar.
13. Przy zmianie danych nakładu RMS (w pozycji kosztorysu), jeżeli występuje on w innych pozycjach użytkownik będzie musiał zdecydować jaką akcję ma podjąć program w stosunku do nakładów o identycznych podstawach ETO występujących w innych pozycjach.
14. Dodano możliwość zapisania kosztorysu jako książka przedmiarów (Zapisz jako... i z listy formatów należy wybrać "Przedmiary (*.prd)"). Format .PRD można wybrać również przy wysyłaniu pocztą i użyć w narzędziach jako format pliku roboczego.
15. Usunięto problem z "ucinaniem" bardzo długich opisów pozycji przy operacji aktualizacji cen tych pozycji wstawionych uprzednio z cenników cen jednostkowych (np. BCO).

Obsługa katalogów norm:

1. Naprawiono działanie skrótu klawiszowego [Shif+Num+] przenoszącego zaznaczony katalog do listy ulubionych.
2. Dodawanie nowych katalogów. Obecnie program wymaga podania tylko typu katalogu i numeru katalogu. Pozostałe dane są opcjonalne.
3. Zmieniono obsługę funkcji wyszukiwania w katalogach. Obecnie przycisk wyszukiwania otwiera okno, w którym można zadać wszystkie parametry wyszukiwania.
4. Poprawiono działanie funkcji "Zapamiętaj poziom". W niektórych przypadkach program pamiętał poziom aktualnie wybranego katalogu, a nie wybrany z listy.
5. W liście znalezionych pozycji dodano przycisk "Wybierz" pozwalający "doszczegółowić" szukanie poprzez wybranie z listy znalezionych pozycji tylko te, które zawierają wpisaną frazę.

Wydruki:

1. W oknie edycji szablonu strony tytułowej, pole edycji nazwy pliku z bitmapą logo zastąpiono rozwijalną listą, w której pokazywanych jest ostatnich 20 najczęściej używanych plików. Lista jest edytowalna. Za ostatnią pozycją na liście pojawia się przycisk

"Organizuj słownik". Uruchomienie przycisku spowoduje wyświetlenie okna edycji listy.

UWAGA: słownik plików działa na zasadzie automatycznego zapamiętywania ostatnich 20 używanych plików. Pliki najczęściej używane znajdują się na początku listy.

2. Edycja układu strony przy aktywnym kosztorysie inwestorskim zmieniła kolumny widoku na kolumny kosztorysu szczegółowego. Błąd został usunięty.
3. Została dodana możliwość drukowania kosztorysu, zestawień bez ilości (Dialog "Drukuj" nowa opcja "ILOŚCI"). Program nie drukuje ilości, obmiarów, stałych obmiarowych...
4. Dodano możliwość edycji słowników danych strony tytułowej kosztorysu.

Importy/eksporty:

1. Poprawiono import plików kosztorysów w formacie XML zapisanych z programu Zuzia w wersji 8.
2. Poprawiono import kosztorysów w formacie programu Rodos (wczytywanie nieaktywnych nakładów RMS, wczytywanie indywidualnych stawek Kz dla nakładów, poprawiono kolejność wczytywania dodatków w narzutach kosztorysów).
3. Poprawiono import kosztorysów w formacie ATH2 (XML) - uwzględnianie wszystkich precyzji prezentacji i obliczeń.
4. Dodano import kosztorysów zapisanych w formacie programu Seko PRIX.
5. Dodano import kosztorysów zapisanych w formacie tekstowym (np. zeskanowane i zapisane jako tekst).

Bazy cenowe:

1. Dodano import stawek robocizn z bazy cenowej Sekocenbud "Informacja o cenach czynników produkcji".
2. Poprawiono generowanie nazw kolumn z cenami dla nowo tworzonych cenników nakładów RMS. W zależności od sposobu tworzenia nowego cennika program nadawał kolumnom cenowym różne nazwy.
3. Dodano import cennika BISTYP "Cennik maszyn i urządzeń".
4. Poprawiono działanie funkcji "Dołącz obcą bazę cenową". Jeżeli nie podano ścieżki "bazy obcej" to program zakładał bazę, której próba użycia powodowała zawsze wyświetlenie komunikatu o błędzie dostępu do bazy cenowej.
5. Poprawiono klonowanie ostatniego nakładu w kartotece RMS.
6. Poprawiono import podstaw pozycji w cenniku ORGBUD-SERWIS: Ceny Jednostkowe Robót.
7. Poprawiono import bazy cenowej Sekocenbud "Biuletyn cen robót" - po imporcie pojawiały się pozycje cenowe bez jednostek miary z cenami 0.0.

8. Zaktualizowano import cennika "Biuletyn cen BCA, BCD, BCO i BCM" - nowy cennik "BCM - biuletyn cen modernizacji i remontów".

Nowe katalogi:

- **KNR 9-12** - Izolacje cieplne, akustyczne i ognioochronne - PAROC [ORGBUD-SERWIS wyd. I 2005].
- **KNR AT-16** - Instalacje elektryczne w technologii GESIS [ATHENASOFT wyd. I 2006].
- Dzięki uprzejmości firmy TP S.A., bazy katalogowe naszych programów kosztorysowych zostały poszerzone o dwa katalogi norm: **ZN-97 TP S.A.-039** oraz **ZN-97 TP S.A.-040**. W maju TP S.A udzieliła naszej firmie nieodpłatnej licencji na wykorzystanie tych norm w naszym oprogramowaniu.

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- Wprowadzono obsługę podwójnych obmiarów zamiast powielania pozycji w katalogach:
KNR 19-01, KNR 2-02, KNR-W 2-02, KNR-W 2-15, KNR 4-02, KNR-W 4-02, KNR 5-01, KNR 5-04, KNR 9-09, KNNR 2, KNNR 4, KSNR 2, TZKNBK V.
- KNR-W 2-02 (kolumna 2602-04) - poprawiono normę robocizny.
- NNRNKB 202 (rozdział 04) - poprawiono opisy tekstowe tablic (wyszczególnienie robót).
- KNR-W 2-18 (tablica 0809) - poprawiono błąd jednostki miary zaprawy na dm^3 .
- KNR-W 4-01 (kolumna 0348-03) - błąd drukarski, uzupełniono normę R na podstawie KNR 4-01.
- KNR 19-01 (tablica 0709) - w tytułach pozycji uzupełniono "na stropach".
- KNNR 5 (kolumna 0502-01) - poprawiono błąd drukarski - powinno być oprawy żarowe do przykręcania.
- KNNR 10 (tablice 1005, 1006) - poprawiono RMS.
- KNNR-W 10 (tablice 2101,2102) - uzupełniono tytuły pozycji.

Norma PRO 4.13 - marzec 2006:

Program główny:

1. W widoku zestawienia nakładów M lub S, przy usuwaniu nakładu dodano komunikat informacyjny pojawiający się, gdy usuwany nakład jest przypisany do pozycji kosztów transportu i jest on jedynym nakładem przypisanym do tej pozycji. W wyniku usunięcia nakładu powstaje pozycja kosztów transportu, do której nie przypisano żadnego nakładu.
2. Rozbudowano funkcję sprawdzania kosztorysu o sprawdzanie:
- zerowych krotności i obmiarów (opcja "Zerowy obmiar pozycji"),

- ujemnych obmiarów (opcja "Ujemny obmiar pozycji"),
  - zerowych norm (opcja "Zerowe normy RMS"),
  - wyszukiwanie nakładów M i S występujących tylko w pozycjach koszty transportu oraz pozycji kosztów transportów bez przypisanych nakładów (opcja "MS tylko w pozycjach Transport").
3. Naprawiono aktualizację wartości stałych globalnych w użytych w wyrażeniach wiersza obmiaru. W niektórych przypadkach przy zmianie wartości stałej, jej wartość nie była aktualizowana w wyrażeniach w wierszach obmiaru (gdy stała występowała na początku wyrażenia, np. STAŁA*2).
  4. Poprawiono automatyczne dodawanie rozszerzenia do zapisywanego kosztorysu. Przy operacjach "Zapisz jako..." program nie dodawał rozszerzenia pliku, gdy nie podano go w nazwie pliku.
  5. Naprawiono rozliczanie robocizny w pozycjach wariantowych, gdy robocizna była rozliczana RAZEM. Przy wprowadzaniu pozycji z katalogu, która zawierała wariantowe rozliczenie robocizny, po wybraniu opcji "Zaznacz wszystkie" (wprowadzenie z wariantami robocizn) program usuwał informację o wariantach i sumował robocizny z wariantów.
  6. W zestawieniu materiałów, z menu podręcznego (prawy klawisz myszy) usunięto nieczynne polecenie "Ilość inwestora". Ilość materiałów inwestora edytuje się bezpośrednio w widoku zestawienia.
  7. Poprawiono zaokrąglenie ceny robocizny po wykonaniu operacji "Dopasuj cenę". W pewnych sytuacjach (dopasowana cena wyliczona poniżej 1) program zwiększał precyzję ceny do 3 miejsc po przecinku.
  8. Dodano aktualizację (wyliczanie) ilości robocizny w pozycji czasu pracy rusztowań przypisanej do pozycji scalonej, po operacjach wstawienia lub usunięcia jej podpozycji. W poprzednich wersjach ilość była aktualizowana tylko przy modyfikacji pozycji scalonej, a nie jej podpozycji.
  9. Poprawiono rozliczanie pozycji kosztów transportu w innych pozycjach. Jeżeli w kosztorysie ustawiono opcję liczenia narzutów "Dla kosztów jednostkowych" to krotność (liczba przewozów) pozycji transportu rozliczanej w innych pozycjach uwzględniana była dwukrotnie.
  10. Poprawiono działanie opcji pokazywania działów w tabeli elementów scalonych. W poprzednich wersjach jeżeli kosztorys zawierał tylko jeden poziom działów nie można było wybrać opcji "Tylko działy z pozycjami" (dialog "Opcje kosztorysu", zakładka "Widok zestawień", grupa opcji "Tabela elementów scalonych").
  11. Poprawiono wyszukiwanie wg nazwy elementów RMS w kosztorysie. Program nie znajdował nakładu jeżeli poszukiwany tekst kończył nazwę nakładu.
  12. Po wstawieniu pozycji przedmiarowej aktywowane jest pole edycji obmiaru. W poprzednich wersjach trzeba dodatkowym kliknięciem myszy aktywować pole.

13. W zestawieniu sprzętu poprawiono opis w wierszu podsumowania grupy. W poprzednich wersjach pojawiał się opis "RAZEM materiały". Obecnie w zestawieniach RMS opis ma postać "RAZEM grupa NAZWA GRUPY".
14. W operacji szukania nakładów RMS w kosztorysie (dialog "Szukaj RMS") pomijane są nieużywane (usunięte) nakłady.
15. Poprawiono pracę programu przy korzystaniu z dwóch monitorów.
16. W dialogu "Przesuń pozycje" poprawiono domyślnie ustawiany przez program parametr "za pozycję o numerze". W poprzednich wersjach jeżeli pierwszą z przesuwanych pozycji była pozycja w dziale to w parametrze tym ustawiany był numer działu, a nie tej pozycji.
17. Dodano wyszukiwanie pozycji w katalogach norm po pełnej nazwie. Funkcja uruchamiana jest z poziomu dialogu edycji danych pozycji kliknięciem w przycisk "Katalog norm..." dla pozycji, w których pole "Podstawa" jest puste, natomiast pole "Opis pozycji" zawiera tekst. Program wyszukuje w katalogach pozycje o podobnych opisach i pokazuje je posortowane wg zgodności z tekstem z pola "Opis pozycji".
18. Poprawiono dialog wyświetlający listę pozycji, w których występuje wybrany nakład RMS: zmieniono nazwę i powiększono pole z opisem wybranej pozycji.

Obsługa katalogów norm:

1. Dodano możliwość wstawienia nakładów RMS z wybranych katalogów norm do cennika. W spisie katalogów należy zaznaczyć jeden lub więcej katalogów. Przy pomocy prawego klawisza myszy wywołać menu podręczne, rozwinąć menu "Dodaj do cennika" i wybrać jedno z poleceń dodania nakładów (wszystkich lub wybranego typu) do cennika.
2. Naprawiono edycję nazwy katalogu własnego. Po zmianie nazwy katalogu, nowa nazwa nie była pokazywana w drzewie katalogów (lewe okienko). Aktualizacja pojawiała się dopiero po zamknięciu i ponownym otwarciu przeglądarki KNR.
3. W przeglądarce katalogów wprowadzono ograniczenie maksymalnej szerokości kolumny stałej do połowy szerokości ekranu, aby uniknąć przypadkowego ukrycia pozostałych kolumn.
4. Naprawiono błąd dostępu do pliku opisu grupy katalogów występujący, gdy w systemie nazwa ścieżki TEMP była zakończona backslash'em (\).

Wydruki:

1. Szablon strony tytułowej: dodano możliwość definiowania odstępów przed i po separatorach grup danych. Należy wybrać z menu "Opcje -> Wydruków -> Szablony" polecenie "Strony tytułowej...". W oknie

edycji danych szablonu na zakładce "Separatory" znajdują się pola edycyjne do wprowadzenia wielkości odstępów.

2. Przy wydrukach poziomu cen na stronie tytułowej program nie żąda wskazania cennika, jeżeli cennik nie jest podłączony.
3. Naprawiono usuwanie pliku loga ze strony tytułowej. W poprzednich wersjach po wykasowaniu z danych szablonu nazwy pliku program nadal drukował logo.
4. Usunięto błąd programu przy przechodzeniu z podglądu wydruku listy obiektów w stylu WIDOKÓW do dialogu druku.
5. Poprawiono podział na strony wydruku paragrafów charakterystyki obiektów nie mieszczących się na jednej stronie.

Importy/eksporty:

1. Rozbudowano format ATH o dane charakterystyki obiektu i poziomu cen.
2. Import kosztorysu ATH akceptuje jako separator dziesiętny zarówno kropkę jak i przecinek. W poprzednich wersjach akceptowana była tylko kropka. W przypadku użycia przecinka część dziesiętna była pomijana.
3. Dodano import plików kosztorysów w formacie XML zapisanych za pomocą programu Zuzia w wersji 8.
4. Dodano import obmiarów z plików w formacie CSV. Importer wczytuje pliki tekstowe zawierające pozycje przedmiarowe lub uproszczone. Mogą to być pliki w formacie CSV z danymi rozdzielonymi znakami przecinka lub średnika albo pliki tekstowe z danymi rozdzielonymi tabulatorem.
Dane jednej pozycji są umieszczone w pojedynczym wierszu pliku. Pierwszy wiersz pliku może zawierać nazwy pól.
Importer na początku wczytywania pliku pokazuje dane zawarte w pierwszych dwóch wierszach pliku (po wciśnięciu "Kolejne dane" można obejrzeć dalsze wiersze) i użytkownik powinien przypisać do pól danych odpowiednie typy danych:
  - podstawa pozycji;
  - opis pozycji;
  - wartość obmiaru (jeżeli podana jest liczba);
  - wyrażenie obmiaru (jeżeli podane jest wyrażenie wyliczenia obmiaru);
  - jednostka obmiaru;
  - wartość + jednostka obmiaru (jeżeli są podane w jednym polu np. 123.5m²);
  - numer specyfikacji technicznej;
  - krotność;
  - cena jednostkowa;Przyporządkowanie typów do nazw pól jest zapamiętywane w rejestrze i przy kolejnym imporcie program ustawia je sam. Aby wiersz został wczytany jako pozycja musi zawierać podstawę lub opis oraz obmiar. Jeżeli występują ceny jednostkowe to

wczytane pozycje utworzą kosztorys uproszczony, a nie książkę przedmiarów.

Jeżeli wiersz pliku zawiera tylko podstawę lub opis to będzie potraktowany jako opis działu. Jeżeli w pliku jest zawarta numeracja, można przypisać odpowiedniemu polu typ "Lp." i na podstawie tej informacji zostanie odtworzona struktura działów.

5. Zaktualizowano import kosztorysów w formacie programu Rodos.

Bazy cenowe:

1. Poprawiono działanie przerywania importu cenników. W poprzednich wersjach program zawsze usuwał z bazy cennik docelowy. Obecnie, jeżeli cennik docelowy istniał w bazie przed rozpoczęciem importu (dopisywanie cen do cennika), po przerwaniu importu przez użytkownika (przycisk ESC) program odtwarza poprzednią jego zawartość.
2. Dodano import cennika nakładów RMS wydawnictwa BISTYP (cenniki ICCP).
3. Dodano import cennika nakładów RMS wydawnictwa ORGBUD-SERWIS (cenniki ICCP).
4. Poprawiono import cenników cen jednostkowych pozycji z ustawioną opcją dopisywania. W poprzednich wersjach próba importu kończyła się komunikatem "Błąd dostępu do bazy".
5. Przy imporcie cenników "Ceny robót" i "Ceny robót na obiektach zabytkowych" (ORGBUD-SERWIS) program ustawiał domyślnie jednakowe nazwy plików dla obu cenników podczas, gdy ze względu na różnicę w strukturach wewnętrznych nie można cen z obu cenników importować do wspólnego pliku. Obecnie program ustawia różne nazwy.

Nowe katalogi i uzupełnienia:

- **KNR 9-13** - Ocieplenia, wyprawy tynkarskie i podłóża w systemie CEKOL [ORGBUD-SERWIS, wyd.I 2005].
- **KNR 2-31** - Wprowadzono dodatkowe tablice z Zeszytów WACETOB.
- **KNR-W 2-02** - Rozszerzono zakres dodatkowych tablic z Zeszytów WACETOB.
- **KNR-W 5-08** - Rozszerzono zakres dodatkowych tablic z Zeszytów WACETOB.

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- **KNR-W 2-02 (tablica 0302)** - poprawiono pytania - modyfikacja pozycji.
- **KNR AT-31 (tablica 0104)** - poprawiono normy robocizny.
- **KNR 7-09 (tablica 0305)** - poprawiono błędy w opisach pozycji.
- **KNR BC-02 (tablice: 0520, 0521)** - poprawiono jednostkę miary na m.

- **KNR 2-28 (tablica 0501)** - wprowadzono brakującą alternatywę piasek/pospółka/żwir.
- **KNNR 4 (tablica 99)** - poprawiono błąd w numeracji pozycji.
- **KNNR 5 (tablica 0603)** - poprawiono błąd w numeracji pozycji.

Norma PRO 4.12b - styczeń 2006:

Program główny:

1. Usunięto błąd programu przy przesuwaniu pustego działu lub pozycji scalonej do wewnątrz tego działu / pozycji.
2. Poprawiono liczenie wartości "RAZEM netto" w tabeli elementów scalonych w przypadku, gdy zaznaczona jest opcja Tabeli elementów scalonych "Tylko działu z pozycjami" (Opcje kosztorysu zakładka "Widok zestawień").

Obsługa katalogów norm:

1. Poprawiono import katalogów z formatu ATH3. Uodpornienie importu na znaki nowej linii w nazwach katalogów, rozdziałów, tablic i pozycji (wersja 4.12a).

Importy/eksporty:

1. Import z formatu ATH - w liczbach zmiennoprzecinkowych jako separator dziesiętny akceptowana będzie kropka lub przecinek (dotychczas dopuszczalnym separatorem była tylko kropka)

Bazy cenowe:

1. Poprawiono import cennika "CENY ROBÓT" (Serwis Informacji Cenowych Budownictwa - "CENY-ROBÓT") wydawanego przez ORGBUD-SERWIS.

Norma PRO 4.12 - listopad 2005:

Program główny:

1. Możliwość zamiany wiersza obmiaru zawierającego wyrażenie na definicję stałej (po wskazaniu wiersza obmiaru należy z menu wybrać polecenie Obmiar/Typ wiersza/Stała lokalna). Program wstawia przed wyrażeniem znak "=" i otwiera edycję wiersza umożliwiając wpisanie nazwy stałej. Obecnie program nie pozwala (tak jak w poprzednich wersjach) na stworzenie wiersza definicji stałej bez podanej nazwy stałej. Możliwość tej zamiany została dodana, aby umożliwić tworzenie definicji stałych zawierających odwołania do obmiarów importowanych z plików CAD i programu Rysunek.

2. Usuwanie nakładów poleceniem menu RMS/Usuń element RMS. Umożliwienie usunięcia jednych poleceniem wszystkich robocizn, materiałów i sprzętów. Do tej pory można było usunąć tylko wszystkie robocizny albo materiały albo sprzęty. Polecenie usunięcia RMS może być wywołane także, gdy wyselekcjonowany jest także dział: Usunięte wtedy zostaną wszystkie nakłady wybranych typów ze wszystkich pozycji tego działu. Usunięto błąd selekcji RMS po wykonaniu operacji usunięcia.
3. Program usuwa błędnie zadeklarowane (przy pomocy poprzednich wersji programu) zaznaczenie "Całość inwestora" dla robocizn i sprzętów.
4. Rozszerzenie funkcji Szukaj, przy wczytywaniu kosztorysów, o wyszukiwanie wpisanego tekstu w nazwach RMS, opisach i podstawach pozycji lub całych kosztorysach. Jeżeli nie jest zaznaczona opcja "rozpoczyna nazwę" i zostanie wprowadzony tekst składający się z kilku wyrazów, to program stosuje taki sam algorytm jak przy wyszukiwaniu RMS po nazwach: szukane są teksty zawierające pierwszy wyraz i wyniki szukania są sortowane wg zgodności z pozostałymi wyrazami.
5. Rozszerzenie funkcjonalności formularza kalkulacji kosztorysu. Polom Koszty pośrednie, Zysk, Stawka robocizny zostały przypisane edycyjne pola, do których przy wyborze "Wg kosztorysu" są wpisywane wartości z kosztorysu. Zmiana ta spowodowała rozszerzenie formatu pliku kosztorysu tak, że kosztorysy zawierające formularze kalkulacji kosztorysu przygotowane tą wersją nie będą wczytywane starszymi wersjami Normy (kosztorysy nie zawierające formularzy będą wczytywane). Przy ustawianiu opcji kosztorysu wg formularza kalkulacji, program potrafi w typowych przypadkach ustawić narzuty wg ustawień zawartych w formularzu: wpisane są tylko narzuty Koszty pośrednie lub Zysk, liczone od R, S i Kp. Jeżeli wpisane są także inne narzuty lub inny jest sposób wyliczania tych narzutów, to program to sygnalizuje i użytkownik musi dokonać wszystkich zmian ręcznie. Dodano dodatkową stronę umożliwiającą wstawienie własnego opisu. Wpisany tu tekst jest drukowany bezpośrednio za tekstami formularza.
6. Rozszerzenie wyszukiwania w dialogu "Szukaj elementu RMS" o wyszukiwanie w kosztorysach zawartych we wskazanym folderze. Po wciśnięciu przycisku Inne.. otwierany jest dialog wyboru folderu.
7. Dodana opcja widoku pozycji "Pokazane jednostkowe koszty bezpośrednio". Wcześniej koszty te były pokazywane w podsumowaniu pozycji tylko, gdy było zaznaczone pokazywanie podsumowania kosztów bezpośrednich i nie pokazywane podsumowanie z narzutami.
8. Dodana opcja "Cena jednostkowa pozycji zaokrąglana tak jak podsumowanie pozycji". Ważna przy liczeniu wartości kosztorysu pozycjami dla kosztów jednostkowych: cena jednostkowa może być liczona z większą precyzją ustaloną dla wartości jednostkowych i

dopiero wyliczona wartość będzie zaokrąglana z taką precyzją jak podsumowanie pozycji.

9. Do poprzedniej wersji programu liczby mogły zawierać na początku nieznaczące zera (np. 024 lub 000.4) Obecnie tylko liczby z zerową częścią całkowitą mogą zawierać jedno zero, a za nim separator części dziesiętnej. Zmiana ma na celu ustrzeżenie użytkownika przed pomyłkami, gdy np. chcąc wprowadzić wartość (normy, obmiaru, ...) 0,005 pomyli się i wprowadzi 0005. Program w poprzednich wersjach akceptował taką liczbę, której wartość była 5 zamiast 0,005. Ta zmiana może spowodować, że wyrażenia wpisane w już utworzonych kosztorysach zostaną uznane za niepoprawne! Jeżeli takie błędy zostaną stwierdzone w obmiarach to przy wczytywaniu program wyświetli listę wierszy z takimi błędnymi zapisami.
10. Poprawiony błąd analizy podstawy KNPnRPDE. Błąd się ujawniał przy imporcie z wcześniejszych wersji Normy lub innych programów kosztorysowych.
11. Poprawiony błąd: nie były usuwane narzuty zastępujące narzuty w trybie rejestracji zmian.
12. Dodany przycisk do paska narzędzi widoku narzutów "Pokazywane tylko działy ze zmienionymi narzutami". Po wciśnięciu tego przycisku na liście wyboru działów (znajdującej się na tym pasku) będą pokazywane tylko działy i pozycje, w których są zdefiniowane indywidualne narzuty. Przycisk jest nieaktywny, jeżeli nie można definiować narzutów dla działów i pozycji. Drzewo elementów pozostaje bez zmian.
13. Dodana możliwość wstawiania do przedmiarów/obmiarów rysunków zapisanych w plikach BMP (z menu Obmiar/Wstaw rysunek) lub skopiowanych przez schowek. Jeżeli rysunek jest wstawiany z pliku, może zostać włączony do pliku kosztorysu lub nie - do kosztorysu będzie wpisana tylko nazwa pliku. Po wstawieniu można skalować rozmiar rysunku korzystając z myszy lub wywołując dialog Skalowanie. Na rysunkach można wykonywać dokładnie takie same operacje jak na obiektach OLE (poza edycją).
14. Po ustawieniu jednostki miary dla jednego z wierszy obliczeń pomocniczych, będzie ona tak samo ustawiona dla wszystkich wierszy należących do tej sumy częściowej.
15. Dodano wybór teoretycznego składu zespołu roboczego dla rusztowań z listy robót. Roboty są prezentowane w formie drzewa robót. Lista robót jest zapisana w pliku Teskzero.txt (umieszczonym w folderze z Norma.exe). Jeden wiersz zawiera opis robót i po znaku tabulatora wartość składu. W pliku mogą być wiersze bez wartości składu: kolejne wiersze powinny rozpoczynać się znakiem tabulatora i będą uszczegóławiały roboty.
16. Dodano wybór typu rusztowań - służy do ustalenia współczynnika wykorzystania. Lista typów jest wpisana w pliku wspwykru.txt. Każdy wiersz zawiera opis typu i (separuje tabulator) współczynnik wykorzystania.

17. Gdy dokładność prezentacji podsumowania kosztorysu jest równa 0, to w wartości słownie nie są pokazywane grosze (zawsze było to 00/100).
18. Dodano Słownik Specyfikacji Technicznych. Instalowany słownik jest pusty. W słowniku można pamiętać numery i opisy specyfikacji technicznych. Numery można pobierać ze słownika w celu przypisania pozycjom kosztorysu (dialog edycji danych pozycji, zakładka "Podstawa").
19. Dodano możliwość zmiany rozmiarów okna dialogowego "Szukaj elementu RMS".
20. W widoku kosztorysu i w zestawieniu pozycji w kolumnie podstawa wiersza nazwy działu są wyświetlane kody CPV.
21. Dodano możliwość zapamiętywania wielu zestawów opcji sprawdzania kosztorysu.
22. Przy próbie wydruku oferty jako błędne sygnalizowane są precyzje podsumowań kosztorysu i pozycji większe niż 2 miejsca po przecinku.
23. Podczas importu obmiarów dodano sprawdzenie czy wyliczona przez Normę wartość wczytywanego wyrażenia jest zgodna z wartością podaną w pliku importowanym. Jeżeli nie to wyrażenie wstawiane jest jako komentarz.

Obsługa katalogów norm:

1. Nowa grupa do katalogów norm jest wstawiana za aktualnie wybraną grupą lub katalogiem, a nie jak dotychczas na końcu.
2. Po wpisaniu w polu edycyjnym paska narzędzi okna katalogów norm podstawy katalogu lub podkatalogu (rozdziału) i wciśnięciu Enter program doda na końcu wpisanej podstawy separator wspólny dla podstaw wszystkich elementów (np. po KNR 2-02 zostanie dopisana spacja a po KNR 2-02 0101 zostanie dopisany myślnik) tak że użytkownik nie musi ich wpisywać, ale od razu może wprowadzać numer na kolejnym poziomie.
3. Dodano możliwość wyszukiwania katalogów przy pomocy skróconych nazw, np. aby wskazać katalog KNR 2-02 można wpisać krócej 2-02 lub knr 202.
4. Dodany import kosztorysów z formatu ATH3s (szyfrowany) dzięki czemu użytkownicy programu Strix będą mogli przenieść katalogi własne z tego programu do programu Norma (PRO i STD).
5. W oknie dialogowym "Nakłady katalogu" dodano możliwość sortowania nakładów wg nazwy, jednostki miary i indeksu.

Wydruki:

1. Dodano opcję pozwalającą nie drukować podsumowań tych działów, których wartość jest zerowa.
2. Dla kosztorysu z włączoną opcją kalkulacji uproszczonej dodano wydruk kosztorysu w formie szczegółowej.

3. Poprawna wartość kosztorysu przy wydrukach Tabeli Elementów Scalonych i Tabeli Wartości Scalonych w przypadku, gdy drukowane są tylko wybrane działy kosztorysu.
4. Naprawiono działanie ochrony kosztorysu przed wydrukiem. Jeżeli użytkownik zdefiniuje w kosztorysie "Hasło druku" (Opcje kosztorysu - Ochrona) to przed każdym wydrukiem będzie musiał podać hasło. W kosztorysie z ustawionym hasłem wydruku można bez podawania tego hasła wykonać podgląd wydruku aktywnego widoku.
5. Podgląd wydruku do pliku w formacie HTML kończył się zapisem do wskazanego pliku. Obecnie program po zakończeniu wydruku pokaże zapisany plik w aplikacji zarejestrowanej w systemie dla plików o rozszerzeniu HTM.

Importy/eksporty:

1. Dodano import kosztorysów z programu Penta.

Bazy cenowe:

1. Uaktualniono import cennika BCD - dostosowanie do nowego formatu cennika.
2. Uaktualniono import cennika BCA - import kolumn z cenami MIN i MAX.
3. Dodano import cennika "Stanów, elementów i asortymentów zagregowanych w obiektach" (Biuletyn SEKOCENBUD).
4. Dodano import cennika "CENY ROBÓT" (Serwis Informacji Cenowych Budownictwa - "CENY-ROBÓT") wydawanego przez ORGBUD-SERWIS.
5. Poprawiano wstawianie do kosztorysu pozycji uproszczonych bezpośrednio z cennika cen jednostkowych (w poprzednich wersjach wstawiana była pozycja o najniższym poziomie agregacji).

Nowe katalogi:

- **KNR AT-30** - Rusztowania systemowe firmy Layher [ATHENASOFT wyd. I 2005].
- **KNR 9-09** - Systemy suchej zabudowy w technologii Knauf [ORGBUD-SERWIS wyd. I 2005].
- **ZKNR C-1** - Roboty budowlane wykonywane w technologiach i materiałach marki Ceresit o Thomsit - tom I [Henkel, wyd. I 2005].

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

1. **KNR 7-07W, KNR 7-21, KNR AT-05** - poprawiono błąd uniemożliwiający wczytanie pozycji z katalogu.
2. **KNR 5-24, KNCK-7** - wprowadzono część opisową.
3. **KNR 2-02W (tablica 1512)** - poprawiono dane dla celów automatycznej modyfikacji pozycji.

4. **KNR 2-16W (tablica 0306)** - poprawiono błędy w alternatywach.
5. **KNR 4-01W** - wprowadzono erratę z Zeszytu 9/2005.
6. **KNR 2-02 W (tablica 0211)** - poprawiono błędne RMS-y.
7. **KNR 5-08 (kolumny 0307-05 do 07)** - zamieniono podtynkowych na natynkowych.
8. **KNR 5-08W (kolumny 0307-05 do 07)** - zamieniono podtynkowych na natynkowych.
9. **KNR 5-13** - wprowadzono w pełni poprawki z Biuletynu 4.
10. **KNR 5-15** - wprowadzono w pełni poprawki z Biuletynu 4.
11. **KNR AT-32 (rozdział 02)** - poprawiono normy robocizny.
12. **KNNR 3 (rozdział 03)** - poprawiono błędne zakresy pytań o modyfikację.
13. **KNNR 4 (kolumna 1602-02)** - poprawiono normę zużycia wody na 251 (błąd w druku).

Norma PRO 4.11a - październik 2005:

Program główny:

1. Zmiana wartości kosztorysu po zarejestrowaniu zmian. Błąd powodowało niepoprawne liczenie wartości pozycji uproszczonej zawierającej nakłady z normą stałą (w tym przypadku nakłady te były zaznaczone jako usunięte ale i tak przyczyniały się do błędu).
2. Poprawka sprawdzania kosztorysu.
3. Poprawka przeciągania wszystkich nakładów między pozycjami.

Norma PRO 4.11 - wrzesień 2005:

Program główny:

1. Wybór formatu pliku kosztorysu załączanego do poczty.
2. Dodana kolumna "Udział procentowy" do widoków pozycjami, pokazująca, jaki jest udział wartości pozycji w wartości kosztorysu.
3. Przyspieszenie wyszukiwania RMS wg indeksu w oknie "Szukaj elementu RMS": Po wpisaniu co najmniej 3 cyfr wyszukiwanie jest wykonywane bez konieczności naciskania przycisku "Szukaj".
4. Opcje sprawdzania kosztorysu są zapamiętywane jako domyślne dla użytkownika.
5. Sygnalizowanie, gdy zostanie usunięty z pozycji sprzęt, dla którego są liczone koszty transportu w pozycji KT (koszty transportu).
6. Poprawione wpisywanie numeru pozycji w oknie edycji danych pozycji.
7. Poprawione ustawianie aktywnego RMS po usunięciu RMS z pozycji.
8. Poprawiono działanie funkcji ustawiania narzutów wg formularza kalkulacji kosztorysu. Program powodował błąd, gdy ustawiano narzut nie zdefiniowany w kosztorysie.

Obsługa katalogów norm:

1. Poprawione wstawianie pozycji scalonych do katalogu własnego.
2. Umożliwienie przeszukiwania wybranych katalogów: należy zaznaczyć katalogi lub grupy, wpisać szukany tekst i wybrać "Szukaj wewnątrz".
3. Możliwość sortowania wyszukanych pozycji wg podanych słów. Słowa należy wpisać do pola edycyjnego poniżej listy, przy czym pierwsze słowo jest kluczowe, dalsze mają mniejszą wagę. Przesortowanie nastąpi po wciśnięciu "Sortuj wg:" lub Enter. Teksty użyte do sortowania są pamiętane w liście i można wykorzystać je przy późniejszych przeszukiwaniach.
4. Poprawiono działanie polecenia kopiowania katalogów do innej grupy w przypadku kopiowania więcej niż jednego katalogu.

Importy/eksporty:

1. Poprawiony import kosztorysów w formacie programu Rodos.
2. Poprawiony import kosztorysów w formacie programu Winbud 2000 (import materiałów pomocniczych).
3. Poprawiony import kosztorysów w formacie programu Seko (import narzutów).

Bazy cenowe:

1. Do kartoteki RMS dodano funkcję klonowanie pozycji.
2. Poprawiono działanie opcji wyboru poziomu cen zapisywanych w bazie podczas importu cennika.
3. Zaktualizowano import cennika WKI do I półrocza 2005r.

Nowe katalogi:

- **KNR AT-32** - Wyprawy z fabrycznych suchych mieszanek tynkarskich w technologii Baumit [ATHENASOFT wyd. I 2005]
- **KNR AT-20** - Wzmacnianie konstrukcji budowlanych przy użyciu taśm i mat z włókna węglowego w technologii Sika Carbodur [ATHENASOFT wyd. I 2005]

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

1. **KNR 2-02W** (tablica 1123-01,02) – usunięto podwójne występowanie wykładziny (błąd w druku).
2. **KNR 2-33** (tablica 0702) – wprowadzono alternatywę elektrody/acetylen.
3. **KNR 2-31** - uzupełniono pytania i część opisową.
4. **KNR 5-10** (tabele 0404, 0405, 0504, 0505) – w opisie pozycji „... do ..żył” zamiast „... o.. żyłach”.

5. **KNR 5-10W** (tablica 0901) – poprawiono jednostkę miary kabla na km.
6. **KNR 2-02W** (tablica 0211) – poprawiono błędne RMS-y.
7. **KNR 2-11** (tablica 0508-01) – poprawiono normę holownika na 0,0054.
8. **KNR 7** (tablica 0105) – poprawiono błędne normy.
9. **KNR AT-31** (tablica 0104) - wprowadzono erratę autorską – normy robocizny.
10. **KNR 2-18W** - wprowadzono erratę autorską – część opisowa.
11. **KNR 4-01** (tablica 0312-03 do 14) – poprawiono jednostkę obmiarową na m.
12. **NNRNKB 202** (tablica 1605a-05 do 08) – poprawiono jednostkę obmiarową na $m \cdot 100m^2$.
13. **NNRNKB 202** (tablice 1609a, 1609b, 1613a) - poprawiono normę materiałów pomocniczych na 1,5%.

Norma PRO 4.10 - czerwiec 2005:

Program główny:

1. Zmiana terminu "grupa wariantów" na "kryterium wyboru"
 W oknie "Parametry kosztorysu" definiowanie i aktywowanie wariantów na osobnych zakładkach.
 W oknie "Przyporządkowanie do wariantu" przyporządkowanie i definiowanie wariantów na osobnych zakładkach.
2. Przy usuwaniu wariantów (całego kryterium wyboru lub pojedynczych wariantów) pokazywane jest okno wyboru co zrobić z elementami kosztorysu przyporządkowanymi do usuwanych wariantów:
  - usunąć z kosztorysu,
  - pozostawić jako nieaktywne (ale nie przyporządkowane do żadnego wariantu),
  - pozostawić jako aktywne (i nie przyporządkowane do żadnego wariantu).
 W przypadku usuwania całego kryterium wyboru wybrana akcja dotyczy elementów przypisanych do nieaktywnych wariantów; elementy przypisane do aktywnego wariantu usuwanego kryterium zawsze pozostają w kosztorysie jako aktywne (i nie przyporządkowane do żadnego wariantu).
 Gdy usuwane są tylko pojedyncze warianty, akcja dotyczy elementów przyporządkowanych do wszystkich usuwanych wariantów niezależnie od tego czy są aktywne czy nie.
3. Możliwość podania normy czasu pracy sprzętu na jednostkę robocizny: ilość pracy tego sprzętu będzie iloczynem podanej normy i ilości robocizny w tej pozycji. W oknie zmiany danych RMS w pozycji należy wybrać z listy na prawo pola "Norma" tekst "Na r-g".

Jeżeli sprzęt jest zaznaczony jako Rusztowanie, pole Norma nie jest edytowane i jeżeli jest różne od 1 to jest w formie wyrażenia: $1/(\text{współczynnik wykorzystania} * \text{skład zespołu roboczego})$. Dane : "współczynnik wykorzystania" i "skład zespołu roboczego" można edytować na zakładce "Rusztowanie".

Przy liczeniu ilości zależnej od r-g nie są uwzględniane współczynniki norm ustawione w pozycji, działach i kosztorysie (w pośredni sposób, przez ilość robocizny, są uwzględnione współczynniki R).

4. Rozszerzenie możliwości wyboru, w których pozycjach ma być rozliczana aktualnie edytowana pozycja.
W dialogu edycji danych pozycji dodane przyciski: "Rozlicz w pozycjach całego kosztorysu", "Rozlicz w pozycjach całego działu", "Usuń rozliczenie ze wszystkich pozycji". Dodatkowo podwójne kliknięcie na w liście pozycji usuwa wybraną pozycję.

Importy/eksporty:

1. Import kosztorysów z programu Seko: import import nakładów z normą stałą, niezależną od obmiarów.

Wydruki:

1. Dodano wydruki zestawień dostawców nakładów RMS, których ceny zastosowanych w kosztorysie. W zestawieniu drukowane są dane teleadresowe dostawców.
2. Dodano wydruki zestawień szczegółowych kalkulacji cen jednostkowych nakładów RMS. Kalkulacja uwzględnia ceny dostawców i zastosowane rabaty, współczynniki cen, kursy walut, szczegółową kalkulację kosztów zakupu materiałów i kosztów transportu sprzętu. Ponadto możliwe jest uwzględnienie i wydrukowanie szczegółowej kalkulacji ceny bazowej, jeżeli została ona sporządzona w programie Stawka2. Rozszerzony został szablon wyróżniania wierszy tabel wydruku o wiersze nazwy nakładu RMS i ceny jednostkowej w tym zestawieniu.
3. Poprawiono działanie opcji drukowania skróconych podsumowań działów i kosztorysu w Kosztorysie FIDIC.
4. Jeżeli w szablonie kolumn zmodyfikowano nazwę kolumny, to nazwa ta drukowana była także w wierszu numeratora kolumn (wiersz bezpośrednio pod nagłówkiem tabeli) - np. w wydruku oferty.

Obsługa katalogów norm:

1. Możliwość korzystania ze spisu katalogów norm (plik d^d) umieszczonego w innym folderze niż ten zawierający katalogi.

Wybór po wciśnięciu ostatniego przycisku na pasku edycji katalogów okna Katalogów norm. Jeżeli w wybranym folderze nie ma jeszcze spisu katalogów (plik d^d) to użytkownik może wybrać czy będzie skopiowany aktualnie używany czy będzie stworzony nowy zawierający spis wszystkich dostępnych katalogów.

2. Edycja danych interpolacji/ekstrapolacji

Opis:

Interpolacja/ekstrapolacja wymaga ustawienia danych w grupie co najmniej dwóch pozycji. Dialog edycji zawiera pole wskazujące czy aktualna pozycja jest pierwszą, środkową czy ostatnią pozycją w grupie i przyciski umożliwiające przechodzenie do kolejnych pozycji grupy (Poprzednia i Następna). Po wciśnięciu jednego z tych przycisków i przejściu do pozycji nie należącej do grupy proponowane są dane interpolacji dla tej pozycji i wciśnięcie OK lub jednego z przycisków Poprzednia lub Następna spowoduje rozszerzenie grupy. Pozycje można usuwać z grupy wciskając przycisk Usuń z grupy (tylko w czasie edycji pierwszej lub ostatniej pozycji z grupy).

Dane interpolacji:

Opis parametru - opis parametru interpolacji pokazywany potem w dialogu wyboru wartości parametru

Wartość parametru - wartość liczbowa parametru dla tej pozycji

Jednostka miary - jednostka miary parametru

Wartości parametru maleją / rosną - czy dla kolejnych pozycji wartość parametru będzie rosła czy malała.

Dane: Opis parametru, Jednostka miary, Wartość minimalna, Wartość maksymalna, Wartości parametru maleją/rosną, powinny być identyczne dla wszystkich pozycji grupy interpolacji/ekstrapolacji i przy dodawaniu kolejnych pozycji do grupy są powielane.

Zamieniany fragment opisu pozycji - należy wpisać fragment opisu który powinien być zamieniony, zwykle zawiera wartość parametru dla tej pozycji

Tekst wstawiany do opisu pozycji - należy wpisać tekst wstawiany do nowo stworzonej pozycji, jeżeli będzie zawierał znak ^, to w miejscu tego znaku zostanie wpisana wartość liczbowa parametru.

3. Wyszukiwanie pozycji w cennikach cen jednostkowych pozycji wg podstawy wprowadzonej w polu edycyjnym listy narzędziowej.

Bazy cenowe:

1. Przebudowano funkcje obsługi baz z cenami jednostkowymi pozycji. W efekcie dokonanych zmian w oknach przeglądania cennika, jego zawartość pokazywana będzie strukturalnie - drzewiasta struktura

cennika. W poprzednich wersjach programu pokazywane były tylko pozycje bez podziału na foldery i bez pokazywania agregacji cen na różnych poziomach. Strukturalna prezentacja cennika możliwa była tylko w oknie przeglądarki KNR. W wyniku dokonanych zmian znacznie przyspieszone zostało budowanie drzewiastej struktury cenników w przeglądarce KNR. Dokonane zmiany wymagają konwersji baz cenowych do nowego formatu. Program dokona konwersji automatycznie (za potwierdzeniem użytkownika) przy pierwszym odwołaniu do bazy.

2. Dodano import cenników:

- WKI Wskaźniki Cenowe PROMOCJA,
- BCJ - biuletyn cen robót w nowym formacie. PROMOCJA Sp. z o.o.
- "Zbiór jednostkowych wskaźników cenowych z zakresu budownictwa ogólnego, mieszkaniowego oraz przemysłowego". Bistyp Consulting:
  - * na roboty inwestycyjne,
  - * na roboty remontowe.

Ważniejsze poprawki i zmiany w katalogach:

- **KNR 2-02** - poprawiono błędy w pytaniach i dodatkach.
- **KNR 2-02** (tablica 0120) – poprawiono normę zużycia zaprawy.
- **KNR 2-02W** (tablica 2008) – wprowadzono alternatywny wybór płyt.
- **KNR 4-01(W)** - poprawiono j.m. desek na m3.
- **KNNR 9** (tablica 0601) – poprawiono błędy w opisach.
- **KNNR 4** - wprowadzono automatyczne dodawanie średnic kręgów i pokryw.
- **KNR 2-17(W)** - uzupełniono pytania.
- **KNNR 6** - wprowadzono rodzaje krawężników.
- **TZKNBK V** - wprowadzono podwójne obmiary lub pozycje.

Nowe katalogi:

- **KNR AT-31** - Technologia ocieplenia budynków w systemach Baumit [ATHENASOFT, wyd. I 2005].
- **KNR 9-11** - Geosyntetyki w robotach ziemnych [ORGBUD-SERWIS, wyd.I 2005].

Norma PRO 4.09a - kwiecień 2005:

Program główny:

1. Poprawiono zapis kosztorysów składowych w kosztorysie złożonym. Program zapisywał niektóre połączone materiały w kosztorysach

składowych jako materiały inwestora, co w kosztorysach z ustawioną opcją odliczania materiałów inwestora zaniżało wartość kosztorysu.

2. Dostosowano pracę programu w trybie zdalnym (Terminal Services) do warunków licencji.
3. Poprawiono błąd wyliczania ceny jednostkowej i wartości wykonanych robót w pozycjach "Praca rusztowań".

Norma PRO 4.09 - marzec 2005:

Program główny:

1. Edycja strony tytułowej:
  - dodano możliwość zmiany kolejności kodów robót wg CPV w tabeli,
  - dodano możliwość skopiowania do tabeli kodów robót wg CPV kodów przypisanych działom kosztorysu,
  - dodano możliwość wyboru elementów strony, które mają być wczytane z innego kosztorysu lub z ustawień domyślnych.
2. W oknie ostrzeżeń o zbyt dużych zaokrągleniach obliczeń dodano przycisk "Pozostaw": po jego wciśnięciu żadne opcje obliczeń nie są zmieniane (tylko ewentualna rezygnacja z pokazywania tego dialogu w przyszłości).
3. Komentarze do pozycji są pokazywane w widokach: kosztorysu szczegółowego, pozycji i przedmiarów. Nie są pokazywane w zestawieniach pozycji. Uwaga : podczas przeglądania kosztorysu widoczna jest jedynie pierwsza linia komentarz. Aby go obejrzeć w całości należy wybrać zakładkę "komentarz" w oknie edycji pozycji.
4. Po podwójnym kliknięciu na pozycję w kolumnie "L.p." otwierany jest dialog edycji danych pozycji na zakładce "Opisy".
5. W dialogu "Szukaj elementu RMS" można wybrać skopiowanie tylko ceny wybranego RMS. Dotychczas można było skopiować tylko wszystkie dane. Jeżeli dla wybranego RMS ustawione są dane o dostawcy to są one również kopiowane.
6. Usunięto możliwość wyboru dla elementu któremu przyporządkowano grupę wariantów "nie wybrany żaden wariant". Jeżeli użytkownik chce aby element był na stałe nieaktywny powinien wybrać w liście grup wariantów: "element zawsze nieaktywny".
7. Zmiany terminologii w menu i dialogach dotyczącej wariantów: dla ustawienia grupy i wariantu dla elementu kosztorysu używany jest termin "Przyporządkowanie".
8. Sygnalizowanie ujemnych norm RMS przy sprawdzaniu kosztorysu.
9. Nie można ustawić takich samych jednostek dla dodatkowych obmiarów pozycji.
10. Przy kojarzeniu wstawianych RMS o identycznych indeksach pomijane są RMSy o pustych indeksach.
11. Pokazywanie na widoku kosztorysu i zestawień pozycji typu pozycji: "Uproszczona", "Scalona" (w kolumnie Podstawa).

12. Rozszerzone wyszukiwanie po nazwie przy szukaniu w Kartotece RMS.
13. Import plików Zuzia 7.13.
14. Poprawiony import Winbud 2000 (wczytywanie robocizny pomocniczej).
15. Usunięto błąd liczenia podsumowań działów i kosztorysu zawierającego pozycje uproszczone jeżeli nie zdefiniowano żadnych narzutów (do podsumowania brano wartość kosztów bezpośrednich RMS, a nie podaną cenę jednostkową pozycji).
16. Poprawiono wyliczanie kosztów transportu, gdy jest transportowana tylko część nakładu.
17. W dialogu edycji pozycji w zakładce "Opis wg katalogu" uaktywniono kopiowanie zaznaczonego fragmentu tekstu do schowka poprzez skrót klawiszowy CTRL+C.

Formaty ATH i ATH2 (XML):

1. Poprawiono eksport do formatu ATH kosztorysów, w których w wierszach obmiaru występowały znaki nowej linii wprowadzone np. poprzez kopiowania z wykorzystaniem schowka. Wczytując takie wiersze obmiaru program wczytywał tylko pierwszą linijkę pomijając kolejne.
2. Poprawiono import ATH2 - wczytywanie pozycji pracy rusztowań.
3. W eksporcie do formatu ATH2 poprawiono zaokrąglanie obmiarów.

Wydruki:

1. Strona tytułowa: stawki robocizny nie będą drukowane, gdy zaznaczono opcję rozliczania robocizny "Warianty", a aktywnym wariantem jest robocizna rozliczana osobno.
2. Zmodyfikowano wydruk "Szczegółowej kalkulacji cen jednostkowych". Na wydruku umieszczane są działy kosztorysu, kalkulacja pozycji scalonych i pozycje szczegółowe. Nie ma podsumowań działów i kosztorysu. Szczegółową kalkulację cen jednostkowych można wydrukować dla kosztorysu inwestorskiego, uproszczonego i kosztorysu FIDIC. Równocześnie dodano możliwość wydruku "Szczegółowego kosztorysu inwestorskiego".
3. Znakowanie wydruków. Dodano możliwość opatrzenia wydruku edytowalnym napisem. Po wybraniu hasła "drukuj" lub "drukuj zestawienia" z menu "Plik" otrzymamy na ekranie okno "Drukuj". U dołu okna pojawi się selektor (checkbox), obok hasła "znakowanie". Po prawej stronie będzie przycisk z tytułem "Opcje znaku". Używając tego przycisku można określić rodzaj i kształt nadruku służącego do oznakowania kosztorysu. Dzięki temu kosztorysant może dać do sprawdzenia kosztorys, nie bojąc się, że sporządzona w ten sposób kopia zostanie wykorzystana bez jego zgody do celów komercyjnych. Użytkownik ma możliwość zdefiniowania tekstu nadruku oraz atrybutów: położenia, czcionki, koloru tekstu. Tekst

znakujący ma zastosowanie praktycznie tylko do wydruków roboczych. Jeżeli użytkownik zastosuje szablon wydruku, w którym np. ustawi kolor tła (różny od białego) to tekst znakujący zostanie wymazany z wydruku poprzez ustawione tło. Kolor tekstu (odcień szarości) powinien być przez użytkownika dobrany (eksperymentalnie) dla konkretnej drukarki, tak by znakowanie możliwie mało przeszkadzało w analizie wydruków.

4. Poprawiono wydruk rozliczenia wykonanych robót w rachunku ilościowym i zbiorczym rachunku ilościowym (źle działał wybór okresu rozrachunkowego).

Obsługa katalogów norm:

1. W przeglądarce KNR pojawianie się okienka podpowiedzi (tooltip) dla wskazanego myszką elementu listy powodowało znikanie wcześniej wywołanego przez użytkownika menu kontekstowego. Obecnie jeżeli użytkownik prawym klawiszem myszki wywoła menu kontekstowe to okienko podpowiedzi nie pokaże się.
2. Możliwość ustawienia wielkości czcionki opisów do katalogów: wciśnięcie strzałki obok ikony wyboru czcionki otwiera menu z wyborem wielkości czcionki okna katalogów (8-16 pkt) i okna opisów (najmniejsza/mniejsza/średnia/większa/największa).
3. Czcionka ustawiona dla listy i drzewa katalogów jest używana również w oknie z opisem RMS użytych w pozycji.
4. Przy usuwaniu niepustej grupy możliwość wyboru co zrobić z zawartością: usunąć, przenieść do innej grupy, pozostawić w miejscu usuwanej grupy.
5. Do menu kontekstowego dodano polecenie "Kopiuj do grupy..." umożliwiające skopiowanie zaznaczonych katalogów/grup do wybranej grupy (w przypadku katalogów kopiowane jest odniesienie do katalogu).
6. Dodano polecenie skopiowania pozycji w ramach tego samego podkatalogu.
7. Poprawiono usuwanie grup z katalogów KNR.

Nowe katalogi:

1. **KNR BC-02** - Roboty budowlane w systemie SCHOMBURG. Katalog kompleksowo omawiający wiele różnych technologii budowlanych, m.in. izolacje, renowacja, posadzki przemysłowe. Zawiera ponad 130 tablic kosztorysowych.

Ważniejsze poprawki w katalogach:

- **KNR 0-34** (tabele: 0112 - 0116) - poprawiono jednostkę miary na [m²],
- **KNR 0-10** (tabela 0218) - poprawiono jednostkę miary na [szt.].

Norma PRO 4.08 - grudzień 2004:

Program główny:

1. Rozszerzenie algorytmu wyszukiwania nakładów w cennikach w oknie dialogowym „Szukaj elementu RMS”.
Po zaznaczeniu:
  - w polu "Kryteria szukania" "Tekst nazwy"
  - w polu "Nazwa RMS" "Fragment"program wyszukuje wszystkie RMS zawierające w nazwie pierwsze słowo z podanej "Nazwy" i sortuje otrzymaną listę wg zgodności wszystkich słów z podanej nazwy z nazwą RMS, przy czym zgodność drugiego słowa z podanej nazwy jest ważniejsza niż zgodność dalszych słów.
Jeżeli w polu "Nazwa RMS" zaznaczone jest "Całe wyrazy" to za zgodne są uznawane tylko słowa dokładnie pasujące, inaczej dla szukanego słowa, np. "beton" za zgodne zostaną uznane także słowa, np. "betonowy".
2. Rozszerzenie algorytmu wyszukiwania nakładów w cennikach i Intercenbudzie przy wstawianiu nowych pozycji i aktualizowaniu cen. Jeżeli wyszukanie po indeksie nie znajdzie nakładów o nazwie zgodnej z nazwą RMS to wykonywane jest wyszukiwanie po nazwie wg algorytmu opisanego powyżej. Znalezione RMSy są pokazywane w oknie "Wybór RMS i jego ceny" przy czym jeżeli było wykonane szukanie po nazwie są posortowane wg zgodności nazw, jeżeli nie to wg podobieństwa indeksów. Sposób sortowania można zmienić naciskając nagłówek kolumny (sortowanie wg podobieństwa jest oznaczone znacznikiem z falką).
3. Uniezależnienie sposobu liczenia kosztów transportu sprzętu od opcji kosztorysu "Koszty zakupu materiałów": 'Doliczane do ceny jedn' / ' jako narzuty lub pozycje'.
Koszt transportu sprzętu może być doliczany do ceny jednostkowej (w zestawieniu sprzętu należy wejść do edycji danych wybranego sprzętu i na stronie "Transport" wybrać sposób liczenia) lub wyliczany w pozycji Transport (dodanie pozycji i wybór sprzętu w widoku kosztorysu). Każdy sprzęt może mieć koszty transportu kalkulowane w kilku pozycjach Transport (np koparka jest raz przewożona na odległość 10 km, a drugi 5km). Przy koszcie transportu wliczonym do ceny jednostkowej można stworzyć tylko jedną kalkulację (to też jest pytanie rozwojowe: czy dodać możliwość stworzenia kilku kalkulacji dla jednego sprzętu lub pewnych ilości materiałów - dla materiałów chyba mniej potrzebne).
Przy przełączaniu opcji "Koszty zakupu materiałów" program nie wykonuje żadnych modyfikacji kosztów transportu sprzętu. Jeżeli użytkownik chce to musi ręcznie usunąć pozycje transportu i wstawić odległości i krotności transportu w zestawieniu.
4. Dodana możliwość przeciągania pozycji z widoku zestawienia pozycji do widoku kosztorysu.

5. Zmiana tekstów:
w oknie wyboru wariantu: z "nie wybrany żaden wariant", "nie wybrana żadna grupa" na "element zawsze aktywny")
w oknie "Sprawdź kosztorys": z "Utwórz kosztorys różnicowy" na "Utwórz kosztorys poprawiony"
6. Pokazywanie komentarza do pozycji na widoku kosztorysu w kolumnie 'Podstawa'.

Formaty ATH i ATH2 (XML)

1. Formaty ATH2 rozszerzono o eksport i import wariantów.

Wydruki:

1. Przebudowano dialog opcji wydruku. Strony dialogu zostały pogrupowane. Wyświetlane są tylko strony aktywnej (wybranej przez użytkownika) grupy. Dzięki temu użytkownik nie widzi wszystkich możliwych stron z opcjami jednocześnie.
2. Wydruk charakterystyki obiektu z wybranym formularzem numeracji paragrafów: poprawiono podział dokumentu na strony i obsługę opcji ciągłości numeracji paragrafów przy podziale na strony.

Obsługa katalogów norm:

1. Możliwość tworzenia grup i przyporządkowywania im katalogów w grupie "katalogi_norm"
  - Przesuwanie zaznaczonych katalogów poleceniem z menu kontekstowego (prawy klawisz myszy) do grupy wybranej w dialogu „Wybór grupy”,
  - Możliwość wyboru grupy, do której będzie wstawiona kopia katalogu (polecenie „Utwórz kopię katalogu”),
  - Jeżeli przed użyciem polecenia „Utwórz grupę” zostanie zaznaczone więcej niż jeden katalog lub grupa to zaznaczone elementy zostaną automatycznie przeniesione do nowo utworzonej grupy,
  - Wstawianie katalogów do grupy: w oknie dialogowym wyboru katalogów do wstawienia (wywołanie poprzez „Wstaw katalog (Ctrl+K)”) dodano opcję „Pokazywane tylko katalogi nieużywane”. Zaznaczenie opcji spowoduje, że w dialogu pokazane zostaną tylko katalogi jeszcze nie wstawione do żadnej grupy.
2. Opisy katalogów w formacie html.

Bazy cenowe:

1. Poprawiono import cennika "PZU SA - ceny jednostkowe robót" (wyd. Promocja Sp. z o.o.) - uzupełnienie o import cen z kolumny "Cena - SG". Ceny te obejmują koszt materiałów łącznie z podatkiem VAT (dla systemu gospodarczego).

Nowe katalogi:

- **KNR AT-18** - Pionowe i poziome oznakowanie dróg w technologiach firmy 3M [ATHENASOFT, wyd. I 2004].
- **KNR 0-40** - Hydroizolacje i uszczelnienia – system REMMERS [IRM, wyd. I 2004].

Ważniejsze poprawki w katalogach:

- **KNR 2-02 (WACETOB, tablica 1104, kol. 05, 06)** - poprawiono j.m. pozycji na m; **(tablica 0134, kol. 06, 07)** - zużycie zaprawy szamotowej w kg.
- **KNR 2-28 (tablica 0302, kol. 03, 04)** - poprawiono normy robocizny.
- **KNR 2-37 (tablica 0411)** – dodano brakującą podbijkę.
- **KNR 7-12** - w rozdziale 2 poprawiono normy zużycia rozpuszczalnika.
- **KNR 0-33 (tablica 0123)** – poprawiono j.m. pozycji.
- **KNR 2-17 (WACETOB, tablica 0101)** – poprawiono przewody na stalowe ocynkowane.
- **KNR 2 (tablica 0305)** - poprawiono alternatywny wybór materiałów; **(tablica 0309, kol. 11)** - dodano brakujące w druku alternatywy listwy narożne/cokołowe; **(tablica 0701, kol. 09)** - dodano brakujące w druku alternatywy luksfery/pustaki.
- **KNR 2-02 i KNR 2-02 (WACETOB)** – rozdział 2 z pompą do betonu - wprowadzono alternatywy zamiast powielonego rozdziału.

Norma PRO 4.07a - październik 2004:

Program główny:

1. Poprawiono zapis i odczyt pozycji z normą stałą.
2. Poprawiono wyświetlanie wyliczonej normy w pozycjach, w których użyto dodatkowy obmiar.

Norma PRO 4.07 - wrzesień 2004:

Program główny:

1. **Program dostosowany został do Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dn. 02.09.2004** w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej w zakresie sporządzania przedmiaru robót jako składnika dokumentacji:
  - do zestawienia działów dodana została kolumna "Kod wg CPV" do której można wstawić kod robót w danym dziale sklasyfikowanych wg "Wspólnego Słownika Zamówień" (CPV),
  - do widoków przedmiaru, kosztorysu, pozycji kosztorysowych dodana została kolumna "Nr spec. techn.", w którą można

wstawić (okno edycji pozycji, zakładka "Podstawa") numer specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych, zawierającej wymagania dla danej pozycji przedmiaru.

2. Dla narzutu można podać kwotę narzutu, z której program wyliczy stawkę procentową. Ma to sens przy liczeniu narzutów pozycjami dla kosztów jednostkowych.

Uwaga! Wartość narzutu obliczona przy użyciu wyliczonej stawki może nieznacznie różnić się od wprowadzonej kwoty narzutu (okno 'Edycja narzutu').

3. Można wywołać program Stawka 2.0 do wprowadzenia kalkulacji stawki narzutu (lub kwoty narzutu, z której program wyliczy stawkę) - (okno 'Edycja narzutu').
4. Wprowadzono możliwość określania dla pozycji kilku jednostek obmiarowych i co za tym idzie, kilku obmiarów. Dla każdego z elementów R, M i S można określić też, do którego obmiaru odnosi się jego norma. Możliwości te umieszczono w oknach 'Edycja danych pozycji' i 'Zmień dane RMS w pozycji'.
5. Dodano szczegółowe zestawienia robocizny i sprzętu (z wyszczególnieniem ilości w pozycjach).
6. Dla każdej z pozycji kosztorysu istnieje możliwość dopisania własnego komentarza, który będzie widoczny jedynie podczas edycji danych pozycji, a nie będzie wykazywany podczas wydruku. Można go wpisać i odczytać, korzystając z zakładki 'Komentarz' w oknie 'Edycja danych pozycji'.
7. Dodano możliwość przekształcenia zwykłego kosztorysu w kosztorys FIDIC. Warunkiem (!!!) jest by przekształcany kosztorys zawierał tylko pozycje scalone, które staną się pozycjami przedmiaru robót.
8. Poprawiono ustawianie w kosztorysie inwestorskim opcji liczenia kosztów zakupu i transportu materiałów i sprzętu. Obecnie możliwe jest ustawienie liczenia tych kosztów jako narzutu, albo doliczanie do ceny jednostkowej.
9. Poprawiono sterowanie opcją sortowania zestawienia pozycji wg kluczy wykonawczych. Opcja była przypadkowo blokowana w kosztorysach o parzystej liczbie pozycji.
10. W oknie przeglądarki KNR poprawiono wprowadzanie numeru katalogu z klawiatury numerycznej.
11. W zestawieniach RMS z włączonym filtrem pokazywania tylko nakładów z cenami zerowymi ("Zerowe ceny") poprawiono działanie widoku w momencie, gdy wstawiono cenę do ostatniego nakładu w liście.
12. W nowo tworzonych kosztorysach stawka kosztów zakupu wliczanych do cen jednostkowych jest teraz ustawiana jako 0%.

Formaty ATH i ATH2 (XML):

1. W związku ze zmianami w programie, zaktualizowano formaty zapisu kosztorysów: ATH i ATH2. Formaty te uwzględniają nowe

elementy: wiele obmiarów w pozycji, kody CPV, nr specyfikacji technicznej.

Bazy cenowe:

1. Poprawiono import cenników Biuletynów Promocja (BCO, BCD, BCA, PZU). W poprzednich wersjach część danych nie była importowana.

Wydruki:

1. Do wydruku "Oferty" dodano dodatkowy format kolumn dla ofert drukowanych na bazie kosztorysu FIDIC.
2. Dodano dwa nowe wydruki:
  - "Szczegółowe zestawienie robocizny",
  - "Szczegółowe zestawienie sprzętu".

Obsługa katalogów norm:

1. Edycja dodatkowych obmiarów.
2. Edycja komentarzy do wprowadzanych pozycji (ikona na prawo od ikony edycji opisu).

Nowe katalogi:

- **KNR AT-19** - Instalacje centralnego odkurzenia [ATHENASOFT, wyd. I 2004].
- **KNR 9-08** - Sieci kanalizacyjne z rur kanalizacyjnych KERAMO-STEINZEUG oraz okładziny KeraLine [ORGBUD-SERWIS, wyd. I 2004].

Ważniejsze poprawki w katalogach:

- **KNR 4-02 (WACETOB)** - uzupełniono część opisową o tablicę 9903 i poprawiono normę robocizny w pozycji 0418-11.
- **KNR 2-11 (tablica 0903)** - poprawiono błędne średnice.
- **KNR 2-09** - uzupełniono katalog o część opisową.
- **KNR 2-02 (tablice 0254 i 0255)** - poprawiono brak alternatywy w deskowaniu.
- **KNR 2-37 (tablica 0507)** - poprawiono "pospółka.." na "tłuczeń" oraz uzupełniono nakłady o podbijarkę.

Norma PRO 4.06 - czerwiec 2004:

1. W związku z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dn. 18.05.2004 w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, **wydruk kosztorysu inwestorskiego ma teraz postać uproszczoną**. Dodano natomiast nowy wydruk

- "Szczegółowa kalkulacja cen jednostkowych", który powinien być dołączany jako załącznik do kosztorysu inwestorskiego.
2. Dodano **Wspólny Słownik Zamówień (CPV)** i możliwość wstawienia z niego na stronę tytułową listy kodów i opisów robót. Kod i nazwa robót budowlanych wg. tego słownika musi być umieszczony na stronie tytułowej kosztorysu inwestorskiego.
  3. Dodano wydruki "**Kosztorys FIDIC**" i "**Szczegółowy kosztorys FIDIC**" dzięki czemu użytkownik ma możliwość ustawienia dla tego typu kosztorysu osobnego zestawu opcji wydruku.
  4. W oknie edycji narzutu dodany został, przy skrócie nazwy narzutu, selektor "**VAT**". Gdy jest zaznaczony to program będzie interpretował dany narzut jako VAT.
  5. Kopiowanie w obrębie tej samej pozycji spowoduje zawsze dodanie nowego nakładu RMS - nie będzie łączenia (powielania norm). Kopiowanie do innej pozycji spowoduje łączenie, a z wciśniętym klawiszem Shift dodanie nowego nakładu.
  6. Dodano możliwość definiowania narzutów dla pozycji w widoku narzutów poprzez wybór pozycji z drzewa działów i pozycji.
  7. Jeżeli jest definiowany materiał inwestora, a nie włączone odliczenie tych materiałów, pokazywany jest dialog wyboru sposobu odliczania.
  8. Wprowadzono możliwość używania w nazwie stałej znaku podkreślenia "_".
  9. Zmiany w prezentacji podsumowania pozycji:
    - przy liczeniu po kosztach jednostkowych pokazywane są koszty jednostkowe narzutów w kolumnie "**Koszt jedn**",
    - przy liczeniu po wartościach całkowitych wartości całkowite narzutów. Cena jednostkowa pozycji jest pokazywana w kolumnie "**Opis**" i nie jest niezbędne pokazywanie kolumny "**Koszt jedn**".
  10. Wstawianie pozycji z interpolacją lub ekstrapolacją norm. **Aktualnie funkcje interpolacji i ekstrapolacji są zaimplementowane w katalogach:** KNR-W 2-18, KNR 2-02 (tablice 401, 402, 403, 404, 405, 1922, 2010, 2011) oraz cały katalog TZKNBK IX.
  11. Dodano możliwość wczytania kalkulacja stawki robocizny z programu Stawka2.
  12. Wstawienie obiektów kalkulacji obmiarów (np. z programów Rysunek i Wykopy).
  13. Możliwość oznaczenia działu, pozycji, RMS lub wiersza obmiaru jako nieaktywnego - bez konieczności ustawiania wariantu.
  14. Możliwość wstawiania do cennika nakładu RMS z takim samym indeksem, ale inną nazwą.
  15. Dodano import cennika Promocja BCD (Biuletyn Cen Robót Drogowych).
  16. Poprawiono kopiowanie-przenoszenie cenników RMS pomiędzy bazami - pojawiał się błędny komunikat o błędzie podczas próby skopiowania pliku "drzewa".
  17. W szablonach wydruku tabel kosztorysu FIDIC są teraz kolumny "**Nr. spec.**".

18. W szablonach wierszy można ustawić atrybuty tekstu dla pozycji FIDIC.
19. W oknie edycji strony tytułowej dodano rozwijalne listy do wyboru inwestorów, wykonawców, branż, osób.
20. Poprawiono prezentację stawki r-g na stronie tytułowej: precyzja była powiązana z precyzją podsumowania, obecnie zawsze zaokrąglana do groszy.

Uwaga!

Począwszy od tej wersji programu, wszystkie **nowe i zmodyfikowane katalogi zostają zakodowane**. Do korzystania z takich katalogów potrzebna jest **aktualna wersja programu**.

Nowe katalogi:

- **KNR AT-15** Okablowanie strukturalne w technologii firmy R&M [ATHENASOFT, wyd. I 2004].
- **KNR AT-17** Wiercenie i ciecie technika diamentową [ATHENASOFT, wyd. I 2004].
- **KNR 0-45** Roboty rozbiórkowe z płyt dachowych azbestocementowych [IRM, wyd. I 2004].
- **KNP 8** Roboty montażowe różne; spawanie ręczne łukowe i gazowe oraz cięcie tlenem rur, blach i kształtowników [MGPiB 1982].

Ważniejsze poprawki w katalogach:

1. **KNR 2-02 (WACETOB)** – rozdział 10 - poprawiono błędne normy pozycjach.
2. **KNR 4 1708** - poprawiono błędne średnice.
3. **KNR 6 0803** - poprawiono opisy pozycji.
4. **KNR 6 0201** - poprawiono j.m. pozycji na m.
5. **KNR 2-19** - w materiałach automatyczne wstawianie średnic.
6. **KNR 4-01 (WACETOB)** – poprawiono brak alternatywy w materiałach.

Usunięte nieprawidłowości przy współpracy z katalogami Dynamische BauDaten:

1. Przy nowych bibliotekach DBD (10.2003) program powodował błąd, gdy próbowano wstawić pozycję w trybie "modalnym" - wstawienie pozycji i zamknięcie okna przeglądarki DBD.
2. Przy wyliczeniach ceny elementu "DBD-Bauteil" nie był uwzględniany współczynnik ceny.
3. W pozycjach "STLB-Bau" wstawianych do kosztorysu jako składnik elementu "DBD-Bauteil" nie były pamiętane identyfikatory pozycji i z tego powodu nie była możliwa ponowna lokalizacja danej pozycji w katalogu.

4. Program usuwał z wierszy opisu pozycji "STLB-Bau" znaki nowej linii. Znaki te muszą pozostać tak jak są zamieszczone w katalogu.
5. Ostatni wiersz opisu pozycji "STLB-Bau" był zawsze powtarzany.
6. Usunięto problem nie wywoływania okna katalogów DBD po wielokrotnym wstawianiu pozycji STL-Bau i DBD-Bauteil.
7. Po dwukrotnej zmianie pozycji STL-Bau program przywracał identyfikatory oryginalnej pozycji.
8. Dane pozycji wstawianych z katalogów DBD nie mogą być modyfikowane dlatego wprowadzona została blokada edycji.

Norma PRO 4.05b - kwiecień 2004:

1. Przywrócono działanie programu z sieciowymi kluczami zabezpieczającymi.

Norma PRO 4.05a - kwiecień 2004:

1. Poprawiono widok pozycji kosztorysów FIDIC (program w wersji 4.05 nie pokazywał pozycji w kosztorysach, w których dopiero po ich utworzeniu ustawiono typ FIDIC).
2. Usunięto błąd aplikacji przy zamykaniu okna przeglądania cenników.
3. Poprawiono pasek narzędziowy kosztorysu w sytuacji, gdy program wykrył, że w systemie zainstalowane są katalogi Dynamische BauDaten.
4. Wprowadzono poprawki w katalogach: KNR 0-35, KNR-W 2-02 (WACETOB), KNNR 1.

Norma PRO 4.05 - marzec 2004:

Program:

1. Możliwość tworzenia kosztorysu dla celów kontraktów zawieranych wg warunków FIDIC.
2. Poprawiono działanie opcji wydruku logo i danych firmy w szablonie strony tytułowej.
3. Przy porównaniu kosztorysów można włączyć opcję "tylko obmiary" - nie będą sprawdzane inne dane pozycji (RMSy, ceny itd.).
4. Jeżeli są wczytane kosztorysy o identycznych nazwach ale z innych katalogów, to w paskach tytułowych są pokazane także nazwy katalogów, co pozwala odróżnić te kosztorysy.
5. Zmieniony nieco sposób pokazywania podsumowania pozycji w widoku kosztorysu.
6. W oknie edycji danych pozycji można wcisnąć guzik "Modyfikacje", który daje dostęp do modyfikacji pozycji zawartych w katalogu (o ile takie tam są).
7. Zaktualizowano importer kosztorysów z programu Seko.

8. Dodano możliwość odczytu dwóch nowych cenników:
  - a) Cennik do szacowania budynków systemem szczegółowym PZU (wydawca - PROMOCJA),
  - b) Cennik do szacowania kosztów robót remontowo-budowlanych (wydawca - PROMOCJA).
9. Wprowadzono możliwość sortowania katalogów wg podstawy lub opisu katalogu w oknie wyboru katalogów. Sortowanie po podstawie uzyskamy klikając na belce o nazwie "Podstawa" w nagłówku tabeli. Jeśli katalogi mają być posortowane wg nazw, należy kliknąć na belce "Opis katalogu".

Nowe katalogi:

- **KNR 9-06** - Ścianki szczelne stalowe z grodziec G62 [ORGBUD-SERWIS, wyd.I 2003]
- **KNR 9-07** - Roboty budowlane i geotechniczne z keramzytu - OPTIROC [ORGBUD-SERWIS, wyd.I 2004]
- **KNR 9-18** - Sieci wodociągowe i kanalizacyjne z rur poliestrowych typu AMIANTIT [ORGBUD-SERWIS, wyd.I 2003]

Uzupełnienia:

- **KNP 16** - dodano dział 5.

Obsługa katalogów:

W Normie Pro uzupełniono następujące katalogi o pytania pozwalające na automatyczną modyfikację pozycji przy wykonywaniu robót w warunkach odbiegających od standardowych:

**KNNR 5, KNNR 6, KNNR 7, KNNR 8, KNNR 9, KNNR 10, KNNR 11,
KNR 2-05, KNR 2-10, KNR 2-11, KNR 2-13.**

Z poprzednich wydań katalogi: KNNR 1 do 4, KNR 2-01, KNR 2-01 (WACETOB), KNR 2-02, KNR 2-02 (WACETOB), KNR 2-15, KNR 4-01, KNR 4-02, KNR 5-08, KNR 7-01, KNR 7-02, KNR 7-03, KNR 7-04.

Ważniejsze poprawki w katalogach:

- **KNR 5-02 tablica 0312** - poprawiono j.m. taśmy ostrzegawczej na "m" (metr).
- **KNNR 6 tablica 0105** - poprawiono normy zużycia piasku.
- **KNR 2-11 tablica 0601** - poprawiono sprzęt "kosiarka" na "łódź robocza".

Norma PRO 4.04 - grudzień 2003:

Program:

1. Przy uaktualnianiu cenników użytkownik ma możliwość wyboru, które ceny mają być wstawiane:
  - wszystkie z kosztorysu,
  - tylko uaktualnienie cen już znajdujących się w cenniku,
  - tylko dodanie nowych cen, bez uaktualniania już znajdujących się w cenniku.
2. Poprawione wpisywanie ceny w widoku cen RMS.
3. Umożliwienie edycji współczynnika ceny RMS w widoku cen.
4. Ulepszony algorytm dopasowania cen RMS do podanej wartości kosztorysu.
5. Poprawiony algorytm porównywania narzutów w kosztorysach składowych.
6. Umożliwienie wywołania "Mas jednostkowych" w dialogu zmiany jednostki miary RMS.
7. Dodanie do paska narzędzi widoku narzutów przycisków:
  - dopasowanie wartości robocizny,
  - opcje narzutów.
8. Możliwość wyboru katalogu roboczego dla edytowanego narzędzia z dialogu.
9. Usunięty błąd po podwójnym kliknięciu na pierwszy wiersz widoku podsumowania.
10. W listach pozycji powiązanych z pracą rusztowań (dialog edycji pozycji) można zaznaczać wiele pozycji.
11. Dopisywanie do opisu numeru grupy rusztowań przy wstawianiu nowych pozycji "Czas pracy rusztowań".
12. Umożliwienie ponowienia szukania ceny RMS z nowymi kryteriami przy wstawianiu pozycji lub przecenianiu gdy zostanie znalezionych wiele cen (albo żadna): przycisk "Ponów szukanie" w dialogu "Wybór elementu RMS i jego ceny" wywołuje dialog

"Szukanie RMS", w którym można ustawić kryteria szukania i wybrać inny cennik; wybrany tu RMS zostanie po powrocie do dialogu "Wybór.." dopisany do listy RMS.

13. Opcja programu (karta "Szukanie cen") - "Pokazuj ceny nie znalezione w cenniku"; jeżeli jest zaznaczona, to przy dodawaniu nowych pozycji i uaktualnianiu cen dialog "Wybór elementu RMS i jego ceny" będzie pokazywany także w przypadku, gdy w cenniku nie zostanie znaleziony żaden RMS, co umożliwi ponowienie szukania ceny z innymi kryteriami lub w innym cenniku.
14. Umożliwienie edycji współczynnika ceny gdy jest ustawiona cena producenta.
15. Możliwość wyboru ustawienia ceny średnioważonej przyłączeniu RMS.
16. Poprawiony wydruk obmiarów z wytłuszczeniem.

Obsługa katalogów normatywnych:

1. Poprawione wstawianie do katalogów własnych pozycji z wariantami.
2. Poprawione wstawianie do katalogów własnych pozycji scalonych.
3. Możliwość edycji numeru przy dodawaniu nowego podkatalogu w katalogu własnym.
4. Poprawione przełączanie widoku wszystkich/wybranych katalogów, zapamiętywanie wybranego katalogu.
5. Import katalogów własnych z innej instalacji Normy Pro (przeniesionych na dyskietce, CD-R lub w inny sposób).
6. Poprawienie wstawiania do katalogów własnych pozycji "Czas pracy rusztowań".
7. Możliwość wyboru miejsca wstawienia przy dodawaniu RMS do pozycji katalogowej.
8. Możliwość wyszukania RMS w kartotece przy dodawaniu nowego RMS do katalogu.
9. Wyszukiwanie katalogów po wpisaniu, np. 2-02 (zamiast KNR 2-02).
10. Pokazywanie pełnej nazwy pozycji w wielowierszowym okienku po wskazaniu myszą pozycji.

Współpraca z systemem do zarządzania firmą Capital:

Począwszy od tej wersji Norma Pro umożliwia wycenę tworzonych kosztorysów w oparciu o ceny materiałów pobrane z systemu Capital. Można zatem utworzyć kosztorys z rzeczywistymi cenami materiałów, które zostały wcześniej przez firmę zakupione lub pochodzą z ofert od dostawców. NORMA PRO pozwala na utworzenie cenników w oparciu o ceny materiałów wprowadzonych do kartoteki towarów lub magazynów systemu Capital. Ceny te mogą być pobierane na dwa sposoby: na żądanie np. przy tworzeniu cennika w programie NORMA PRO lub mogą być pobierane do kosztorysu wprost z systemu Capital. Dla firm, które zajmują się produkcją i sprzedają materiałów

budowlanych, przydatna będzie możliwość eksportowania z systemu Capital informacji o cenach do serwisu Intercentbud.

UWAGA! Dokonane poprawki wymagały zmiany formatu plików kosztorysów - nie będą one wczytywane przez wcześniejsze wersje Normy Pro. W razie takiej konieczności należy zapisać kosztorys w formacie ATH.

Uaktualnienie katalogów:

- **KNR 2-02 (WACETOB)** - do wydania V 2003
- **KNR 4-01 (WACETOB)** - do wydania III 2000
- **KNR 7-12 (WACETOB)** - do wydania II 2001

Obsługa katalogów:

W tej wersji Normy Pro uzupełniono następujące katalogi o pytania pozwalające na automatyczną modyfikację pozycji przy wykonywaniu robót w warunkach odbiegających od standardowych:

KNNR 1, KNNR 2, KNNR 3, KNNR 4, KNR 4-02, KNR 5-08, KNR 7-01, KNR 7-02, KNR 7-03, KNR 7-04.

W poprzednim wydaniu Buduj z Głową zamieściliśmy zmodyfikowane katalogi: KNR 2-01, KNR 2-01 (WACETOB), KNR 2-02, KNR 2-02 (WACETOB), KNR 2-15, KNR 4-01.

Ważniejsze poprawki w katalogach:

- **KNR 5-12** - dodano rozdział zawierający normy z Zeszytu WACETOB 5/99 - m.in. słupy wirowane, stacje transformatorowe.
- **KNR 2-15 (WACETOB)** - poprawiono tablicę 0407 - próba ciśnieniowa.
- **KNR 4-01** - w tablicy 0353 poprawiono nazwy niektórych pozycji na "Rusztowania..."
- **KNR 2-11** - poprawiono normę robocizny w pozycji 0509-02 oraz materiały w tablicy 0509.
- **TZKNBK V** - dodano pozycje 242a, 242b, 242c z erraty.
- **KNR 7-13** - w pozycjach 0103-04 i 0103-08 poprawiono masę ładunku w tytule pozycji.
- **KNR AT-03** - w tablicy 0107 poprawiono jednostkę obmiarową na " m".

Norma PRO 4.03 - wrzesień 2003:

Program:

1. Wyszukiwanie RMS wg indeksów producenta.

2. Poprawienie obliczania wartości kosztorysu z rejestracją zmian, w którym były usunięte działy.
3. Dodanie możliwości deklarowania powierzchni rusztowań i powiązanie pozycji czas pracy rusztowań z pozycją montażu rusztowań.
4. Możliwość wstawiania pozycji zawierających tylko RMS wybrany z cennika RMS.
5. Sygnalizowanie modyfikacji kosztorysu dokonanej przez kogoś innego w trakcie edycji.
6. Poprawienie prezentacji pozycji "Czas pracy rusztowań" w kosztorysie inwestorskim.
7. Wybór kolumn dla wydruku tabeli elementów scalonych poprzez edycję tabeli a nie opcje wydruku.
8. Możliwość wyłuszczenia wiersza obmiaru na wydruku kosztorysu pełnego.

Obsługa katalogów normatywnych:

1. Wyszukiwanie pozycji zawierających wybrany RMS z okna nakładów katalogu norm.
2. Zapytania przy wprowadzaniu pozycji.
3. Możliwość wczytania katalogów własnych z Normy 3.
4. Poprawianie wyszukiwania tekstowego.

Importy i eksporty:

1. Format ATH import/export tabeli walut oraz powierzchni zarusztowania.
2. Aktualizacja importu Winbud 2000,
3. zmiany w formacie ATH2 (zapis/odczyt kosztorysów w formacie XML).

Uwaga

Użytkownik Normy Pro 4.03, przekazując kosztorys zapisany w formacie ATH2 innemu użytkownikowi, który posiada program w wersji starszej niż 4.03, powinien wraz z kosztorysem przekazać mu plik "Ath2.xsd", który znajduje się w katalogu, w którym zainstalowano Normę. Dzięki temu plikowi użytkownicy starszych wersji będą mogli otwierać kosztorysy zapisane w nowym formacie.

Bazy cen:

1. Poprawiona aktualizacja kartoteki RMS na podstawie kartoteki Norma3.
2. Ulepszona edycja Tabeli przeliczników jednostek miar - możliwość wyboru RMS z kartoteki.
3. Dodano funkcję klonowania w cennikach RMS.

Nowe katalogi norm:

1. **KNR AT-12** - Nowoczesne systemy suchej zabudowy w technologii Lafarge Nida Gips [ATHENASOFT, wyd. I, 2003]
Katalog oprócz szeroko znanych robót okładania ścian i stropów płytami g-k oraz budowania ścianek działowych obejmuje również budowę ścian wysokich do 10 m, ścian kinowych, ścian krzywoliniowych oraz zabezpieczenia ognioochronne szybów instalacyjnych i konstrukcji stalowych i podłogi w systemie suchego jastrychu.
2. **KNR AT-14** - Okablowanie strukturalne w technologii firmy KRONE [ATHENASOFT, wyd. I, 2003]
Katalog obejmuje układanie kabli miedzianych i światłowodowych, montaż gniazd i złącz, montaż szaf rozdzielczych i ich wyposażenia oraz pomiary.
3. **KNR 0-12** - wydanie II. Układanie płytek z kamieni sztucznych na klej. Uzupełnienia do KNR 2-02 rozdział 08 i 11, wg Biuletynu Informacyjnego 8/96, pkt 6.1.2 i 6.1.3. [IGM, wyd.III, 2000]
Katalog jest w istocie wyciągiem z obowiązującego do niedawna KNR 2-02 i jest kompletnie zmieniony w stosunku do KNR 0-12, wydanie I z 1996 r.
4. **KNR 0-36** - Uszczelniające przegrody gruntowe z Bentomatu. [IRM, wyd. I, 2003]
Katalog zawiera normy na wykonanie izolacji gruntowej z zastosowaniem Bentomatu (geomaty bentonitowej).
5. **KNR K-05** - Krycie dachów w systemie BRAAS [KOPRIN, wyd. I, 2003]
Katalog obejmuje krycie dachów dachówką BRAAS wraz z montażem rynien i innych akcesoriów. Zawiera również normy na montaż dachowych kolektorów słonecznych.

Ważniejsze poprawki w katalogach:

1. **KNR 2** - poprawiono błędny numer pozycji 0503-03,
2. **KNR 2-28** - poprawiono zasuwę kielichową na kołnierżową w tablicy 0309,
3. **KNR AL-01** - poprawiono normy w pozycji 0102-02,
4. **KNR 5-09** - poprawiono normę sprzętu w pozycji 0310-02.

Norma PRO 4.02 - czerwiec 2003:

1. Aktualizacja bibliotek importu kosztorysów z formatów:
  - WinBud32,
  - ATH,
  - Zuzia.
2. Poprawiona biblioteka eksportu do formatu ATH.
3. Nowa biblioteka importu kosztorysów z programu Kobra 5.
4. Nowa opcja programu: "zaokrąglanie liczb zgodne z PN-70/N-02120".

5. Wstawianie rysunków i import obmiarów z programu Rysunek (wymagana wersja 3) do Norma PRO z wykorzystaniem mechanizmu OLE.
6. Poprawki biblioteki obsługi katalogów norm:
  - a. usprawnione zapamiętywanie poziomów,
  - b. skrócone wyświetlanie opisów pozycji (opcja),
  - c. poprawione funkcje wyszukiwania.
7. Poprawki biblioteki obsługi baz cenowych i kartotek:
  - a. pole "Indeks ETO" w cennikach RMS zwiększone do 20 znaków (konwersja baz cenowych i kartotek),
  - b. poprawiona edycja nazwy elementu w cennikach RMS (nazwa była ucinana do 60 znaków),
  - c. w cennikach RMS dodano możliwość wstawienia kolumny nazwy jednostki miary (j.m.),
  - d. import starszych, samorozpakowujących się cenników,
  - e. aktualizacja kartoteki RMS na podstawie kartoteki Norma3,
  - f. import cen RMS automatycznie uzupełnia wczytywane pozycje o indeksy wg. klasyfikacji ETO lub KMB.
8. Nowe katalogi norm:
  - **KNR AT-13** - Roboty budowlane przy układaniu okablowania strukturalnego [ATHENASOFT, wyd. I, 2003] - Katalog obejmuje roboty specyficzne dla układania sieci strukturalnych: montaż przepustów, podwieszeń, konstrukcji wsporczych itp., transport ciężkich elementów.
  - **KNR 9-03** - Wyprawy z fabrycznych suchych mieszanek tynkarskich. [ORGBUD-SERWIS, wyd. I, 2003] - Katalog zawiera normy na wykonanie tynków różnej grubości na ścianach słupach i stropach.
  - **KPRR 23** - Katalog Nr 23 Pracochłonności Robót Remontowych pomp wodnych różnych typów i sprzęgieł hydrokinetycznych. Kontynuujemy wprowadzanie katalogów KPRR używanych w energetyce i ciepłownictwie.
  - **KNP 18** - dodano Dział 46 - Wykonanie prób pomontażowych i prac kontrolno-pomiarowych instalacji urządzeń elektrycznych i piorunochronnych.
  - **E-510** - uzupełniono o tabele 47-52 - Fundamenty, latarnie, kopanie rowów dla kabli.
9. Ważniejsze poprawki w katalogach:
  - **KNNR 3 (WACETOB)** - poprawiono "deski" na "beton B-20" w tablicy 0405.
  - **KNR 19-01** - usunięto gont z materiałów w pozycjach 10-15 tablicy 0415.
  - **KNR 2-19** - poprawiono numerację kolumn w tablicach rozdziału 01, wprowadzono alternatywy dla żurawia w tablicach 0101 i 0106, poprawiono normy w tablicy 0133.